

Čabranka ostaja občasno brez vode

Po hrvaški študiji bi moral biti najmanjši pretok vode 328 litrov v sekundi, po slovenski pa 350 - Ugotovitve vodnogospodarskih inšpektorjev obeh držav

ČABAR, KOČEVJE, OSILNICA - Vodnogospodarski inšpektorji Hrvaške in Slovenije so si 12. aprila ogledali, kako deluje mala elektrarna Finvest na Čabranki in mejno reko Čabranke ter ugotovili, kako odpraviti nepravilnosti. Znano je namreč, da je bila doslej tako rekoč v večjem delu leta struga Čabranke od zajetja (jez za malo elektrarno) pa do male elektrarne, kaka dva kilometra nizvodno, skoraj popolnoma suha in bolj podobna površini lune kot reki.

Inšpektorji obeh držav so složno ugotovili, da državi na Čabranki usklajujeta interese. Mala elektrarna Finvest, zaradi katere je del struge Čabranke skoraj povsem brez vode, je bila zgrajena in dana v obratovanje brez soglasja Republike Slovenije. Po meddržavnih sestankih decembra lani in marca letos je bil naročen projekt o biološkem minimumu v Čabranki in izdelan pravilnik o obratovanju male hidroelektrarne Finvest. Po hrvaški študiji je za biološki minimum v Čabranki potreben pretok najmanj 328 litrov vode v sekundi, po slovenski študiji pa naj bi bil začasni izračunani minimalni pretok vode 350 litrov v sekundi. Složna ugotovitev inšpektorjev je bila tudi, da tak pretok ni zagotovljen.

Iz Čabranke je odvzeta vsa voda tudi zato, ker je bil jez pri zapornici, kjer odvezujemo vodo za elektrarno, povišan za 30 cm in je bil tako spremenjen običajni vodni režim Čabranke. Po sklepu inšpektorjev je potrebno minimalni pretok vode zagotoviti tako, da bodo zapornice zablokirane na taki višini, da bo pod njimi možen omenjeni najmanjši pretok vode 328 oz. 350 l v sekundi in bo torej po podzemnem kanalu do elektrarne pritekalo le presežek pretoka vode na 328 oz. 350 l v sekundi.

Na istem sestanku je bilo poudarjeno, da je tudi na Črnem potoku, se pravi na pritoku Čabranke iz Slovenije, podobna mala elektrarna, ki si jo pa niso ogledali. Verjetno res ni potrebno, da bi si jo ogledala meddržavna komisija, saj Črni potok teče le po slovenskem ozemlju in iz njega odvzeta voda za potrebe slovenske male elektrarne priteče spet vsa v Čabranko, torej ta elektrarna ne vpliva na vodostaj Čabranke.

Res pa je, da bi si to elektrarno in zaradi nje zelo prizadetega okolja

lahko ogledala slovenska komisija za vodno gospodarstvo in tudi naravo-

SUHA STRUGA ČABRANKE - Na fotografiji je suha struga Čabranke, mejna reka med Hrvaško in Slovenijo. Struga je suha zaradi zajetja za malo elektrarno, saj je voda speljana iz struge pod zemljo do turbine elektrarne.

Na prvi borzi vse o turizmu

Od 13. do 15. maja se bo v športni dvorani predstavilo vse, kar ta čas v turizmu ponuja širša Dolenjska

NOVO MESTO - Pri Dolenjski turistični zvezi se ta čas mrzlično pripravljajo na prvo dolenjsko turistično borzo, ki bo pod naslovom "Dolenjska in Bela krajina vabita" od 13. do 15. maja v športni dvorani. Tako se bo prvič v Sloveniji na enem mestu predstavilo skorajda vse, kar ta čas lahko ponudi Dolenjska in Bela krajina.

"Zamisel je naša in upam, da nas bo še letos posnemala vsa Slovenija. Regijske turistične organizacije bodo obiskale našo borzo, mi pa jim bomo obiskale vrnilo takrat, ko bodo oni pripravili podobno predstavitev. Za te dni smo poslali več kot tisoč povabil in pričakujemo velik obisk iz vseh slovenskih krajev pa tudi iz tujine. Upajmo, da nas bodo Novomeščani in okoličani uslišali in poskrbeli, da bo mesto čisto in prijazno pričakalo obiskovalce, še posebej zato, ker bo v tem času prišla tudi komisija za ocenjevanje mest. Novo mesto namreč kandidira za najlepše urejeno mesto. Sadijte rože, barvajete balkone in bodite prijazni do tujcev," svetuje

varstveni ter morda še predstavniki kakšnih drugih organov. Zaradi nje je gotovo občutno spremenjen vodni režim Črnega potoka, zelo občutno pa tudi okolje in videz okolice, predvsem tako imenovanega zelo starega rimskega mostu.

J. PRIMC

Škoda bi bilo takih vrtcev

Okrogla miza o otroškem varstvu - Dvom

TREBNJE - V vzhodnoevropskih državah so močno oslabili nekdanje močno družbeno otroško varstvo. Po zlomu socialističnega sistema so v teh državah nehali dajati državne dotacije vrtcem in ti so zato prenehali delovati. Mogoče bo na enak način razpadlo tudi otroško varstvo v Sloveniji. Doslej še ni doživel zloza, ker so še vedno približno enako močne najplivnejše slovenske politične stranke, ki imajo sicer različne poglede na skrb za otroke. To je med drugim dejala Sonja Lokar na nedavni regijski okrogli mizi z naslovom Vrtce zapirajo, mar ne?, ki jo je v Trebnjem organizirala Združena lista socialnih demokratov.

Lokarjeva je menila, da so vrtci koristne ustanove tako za otroke kot za starše. Pri prvih spodbujajo umski razvoj, drugim so v pomoč glede zaposlitve. Slovenske ženske so po njenih besedah v tolikšnem številu zaposlene in ekonomsko samostojne prav zaradi tega, ker so njihovi otroci lahko v vrtcu. Po mnenju Sonje Lokar bi bilo škodljivo, če bi Slovenija organizirano otroško varstvo osiromašila in če bi zapirala vrtce. Prav vseh otrok to ne bi prizadelo, ker vsi pač niso v vrtcih. Toda na okrogli mizi so operirali s podatkom, da je v občinah Novo mesto in Trebnje - od tod je bila večina udeležencev pogovora - v vrtcih več kot polovica vseh predšolskih otrok; v Novem mestu je ta delež nekaj večji kot v Trebnjem.

Denarja za delovanje vrtcev ni na pretek. Dohodkovna moč staršev pada, zato sta na potezi ministrstvo in državni zbor, saj občine nimajo s čim plačati vrtcev. Na okrogli mizi so glede tega sklenili, da bodo v parlamentu skušali doseči, da bo država zagotovila vrtcem denar za plače in za prepotrebno izobraževanje vzgojiteljic. Prav tako bodo zahtevali, naj parlament čimprej obravnava zakonodajo o otroškem varstvu.

Ob pohvalnih besedah na račun vrtcev je bilo tudi nekaj dvoma. Tako je Ana Nahtigal, sklicujoč se na neko doktorsko disertacijo, menila, da vrtci dajo otroku manj, kot se jim pripisuje. Po njenih besedah vrtci razvijajo delujočo samo na otroke iz socialno šibkejših in zato intelektualno manj razvitih družin.

L. M.

NAMESTO DELEGATA "OPAZOVALCI"

PEČICE, KRIŽE - Zbor krajevnih skupnosti občine Brežice je ugotovil, da delegatu krajevne skupnosti Pečice-Križe Francu Kužnerju zaradi odstopa preneha mandat. Ker krajevna skupnost do konca mandatov skupščine ne bo imela svojega delegata, so sklenili, da bodo zaradi obveščenoosti krajevne skupnosti na sejo občinske skupščine vabili predsednika skupščine in predsednika svetovne KS.

Vse več mladih raziskovalcev

Na 2. srečanju mladih raziskovalcev Dolenjske sodelovalo 121 srednješolcev - Zelo slaba organizacija

NOVO MESTO - Sredi prejšnjega tedna je bilo na Srednji šoli tehniške in zdravstvene usmeritve v Novem mestu srečanje mladih raziskovalcev Dolenjske, ki ga je že drugo leto zapovrstjo organiziral odbor za mladinsko raziskovalno delo pri sekretariatu za družbene dejavnosti občine Novo mesto. Medtem ko je lani na srečanju sodelovalo 32 nalog, se je letos njihovo število več kot podvojilo, saj so prejeli 67 nalog.

Na srečanju je sodelovalo 121 mladih raziskovalcev iz 6 srednjih šol, njihovo delo je spremljalo in usmerjalo 61 mentorjev, od tega 24 zunanjih. Mladi raziskovalci so letos prvič sodelovali z naslovi tem, ki so si jih sami izbrali, prav zato so nekatere naloge še posebej zanimive, npr. naloge na temo mamil, alkohola in odraščanja.

Naloge je ocenjevalo 53 strokovnjakov, v glavnem so bili to zunanji sodelavci - predstavniki podjetij in ustanov. Na zaključni prireditvi, kjer je bila razglasitev najboljših nalog, pa je organizacija odpovedala. To, da od časa do časa ni delal mikrofona, je bila malenkost, bolj moteče je bilo, da se je predsednik ocenjevalne komisije dr. Marjan Ravbar pogosto motil pri prebiranju imen najbolj uspešnih tekmovalcev in naslovov njihovih tem. Tudi pri prebiranju obrazložitve ni šlo gladko, tako da jih na koncu niso več prebirali. Po razglasitvi, ko so začeli prisotni že vstajati, so dali besedo še novomeškemu županu Franci-

PODELITEV NAGRAD NAJUSPEŠNEJŠIM MLADIM RAZISKOVALCEM - Prejšnji teden je bilo na Srednji tehniški in zdravstveni šoli 2. srečanje mladih raziskovalcev Dolenjske. Od 67 prispelih nalog bo več kot polovica odšla naprej na tekmovanje Gibanje znanost mladini v Ljubljano. Na fotografiji je predsednik ocenjevalne komisije dr. Marjan Ravbar, ko podeljuje knjižne nagrade mladima raziskovalkama. (Foto: J. D.)

ju Konciliji, ki pa najprej ni hotel spregovoriti, rekoč: "Kakšen red je to?!" Kasneje je le spregovoril nekaj besed.

Predsednik ocenjevalne komisije dr. Marjan Ravbar in sekretar sekretariata za družbene dejavnosti Danijel Brezovar sta najboljšim podelila priznanja in knjižne nagrade. Na nadaljnje tekmovanje Gibanje znanost mladini v Ljubljano bo odšla več kot polovica vseh nalog; med njimi jih je največ iz kemije in biologije.

J. D.

naša anketa

Tajno odpiranje pisem

Dr. Rudi Rizman, ljubljanski univerzitetni profesor, je dobil iz Amerike poškovano pismo. Zastavlja se vprašanje, ali je poškovano naključna ali pa je nastala, ker je nekdo skrivaj odprl Rizmanu namenjeno pošto. Če gre za slučajno poškovano, ima dr. Rizman pač smolo, da se je spet nekaj zakomplicalo prav z njegovim mednarodnim dopisovanjem. Če pa se je pismo raztrgalo v vohunski mreži, je to spogledovanje s stalinizmom najboljše vrste. Hkrati je to posmeh Rizmanu, saj je prav on vrsto let deloval v spoštljivih mednarodnih ustanovah, ki so obsojale kršenje človekovih pravic, prav tajno odpiranje pisem pa je šolski primer tega kršenja. Sploh pa ne gre samo za odnos do profesorja. Gre za strah, da se "pooblaščen" vmešava v zasebnost in svobodo posameznika in da to vmešavanje ne vključuje zgolj odpiranja pisem, pač pa tudi prisluškovanje telefonom in zasledovanje. Ves javni pomp v zvezi z odprtim pismom dr. Rizmana je mogoče samo politična igra različnih strank in morda vohuni pisem Slovencev niti ne povohajo, kar pa je malo verjetno. Ko so direkcijske slovenske pošte vprašali za podrobna pojasnila o odpiranju pisem, je bil odgovor približno ta: če posameznik ni zanimiv za obveščevalne službe, se mu ni treba dati nadzora. Iz odgovora pošte sledi, da vohuni so in da pisma berejo nepoklicane oči.

JUSTINA MOLAN, ravnateljica OŠ Raka: "Odpiranje pisem dopuščam samo v primeru, če to počne oseba, ki si jo posebej pooblastil, ker ji popolnoma zaupaš. Drugače menim, da nima nihče pravice odpirati pisem in da je zakonska pravica posameznika, da je pismo le zanj, če je nanj naslovljeno. Tudi če gre za višje interese. Danes še posebej ni vse za javnost, pravzaprav se mi zdi, da še manj kot prej."

HELENA ŠALAMON, doma v Gabrju pri Krmelju: "Nam poštar točno prinese pošto in je ne odpirajo. Kar dosti pišem. Najraje pišem pismo, ne dopisnic, ker ni treba, da vsak vidi, kaj piše. Ne bojim se, da bi moja pisma odpiral kdo, kateremu niso namenjena. Sliši pa se, da nekatero pošto pregledujejo. Ni prav, da odpirajo pošto različnim predsednikom in profesorjem. Pisma so tajne stvari. Tudi to ni prav, če prisluškujejo telefonskim pogovorom."

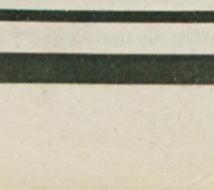
POLDE NOVAK, inženir strojništva iz Ribnice: "Tudi meni so nekateri povedali, da so dobili odprta pisma iz tujine. Menim, da se lahko odpre pismo le z nalogo sodišča, če je nekdo utemeljeno osumljen hujšega kaznivnega dejanja. Tistemu, ki ni v preiskavi, pismo ne bi smeli odpirati. Tudi ti primeri so tako kot druge afere v zadnjih letih neraziskani. Ni prav, da vsi kažejo le na tistega, ki greh odkrije, in ne na tistega, ki ga je naredil."

JANJA MACEDONI, tajnica Dolenjske turistične zveze: "Mislim, da nisem med tistimi državljani, ki jih kontrolirajo na vsakem koraku, tudi tako, da jim odpirajo pisma. Menim, da je vsako takšno nadziranje nedopustno vmešavanje v zasebnost in svobodo posameznika. Pri nas dobivamo pošto iz vseh koncev, pa doslej še nisem zasledila, da bi bila katera od pošiljk odprta ali poškovana."

BORIS MUŽAR, ravnatelj Osnovne šole Mirana Jarca, Črnomelj: "Politični in drugi javni delavci morajo biti pripravljene, da jih javnost strogo ocenjuje in da bodo osebna mnenja prestopila meje naše države. Tudi univerzitetni profesorji, kot je dr. Rizman, imajo pravico mnenje posredovati tujim institucijam. Nadzor nad pismi pride v poštev le, kadar obstaja utemeljen sum kaznivnega dejanja, ki bi lahko povzročilo veliko škodo državi."

RENATO ZORKO, novinar Radia Posavje, studio Brežice: "Če je na poštni pošiljki napisano moje ime, to seveda pomeni, da je namenjena meni in nikomur drugemu. Odločno nasprotujem, da tako pismo kdorkoli odpira. Menim, da se tuja pisma ne smejo odpirati, pa naj gre za kakršnekoli interese ali namene. Sam sem že vzgojen v takem mišljenju in sem tudi odraščal v družini, kjer drug drugemu nismo nikoli odpirali pisem."

FRANCE PRAVNE, dijak iz Sotle pri Mirni: "Če v šoli učencu slučajno dajo redovalnico v roke, naj jo kam nese, menda ne sme pogledati vanjo, čeprav jo lahko odpre. Ne vem, kako da smejo odpirati pisma, saj so pisma zapečateni. Govori pa se, da odpirajo pisma, še preden pisma pridejo na pravi naslov. Vsakemu človeku jih najbrž ne odpirajo, mora že biti bolj znan. Jaz o teh stvareh ne razmišljam veliko. Mi je bolj vseeno."

DARINKA PREMRL, gostilničarka v Dolgi vasi pri Kočevju: "Ni prav, da odpirajo pisma. Povedali so mi, da pismo ne odpirajo poštarji, ampak drugi. Tudi priporočeno pismo, ki ga pošlješ v tujino, mora biti odprto. Mislim, da to ni prav. Pismo je zasebna zadeva. Če odpirajo, potem ni potrebno pisati pisem, ampak naj bi šli kar na televizijo in tam javno objavili vsem, kaj želimo komu sporočiti."

TONI GAŠPERIČ, solnik, humorist in politik iz Metlike: "Poleg vseh barabij, ki jih doživljamo v demokratični Sloveniji, je eno odprto pismo res malenkost. Tako kot drugod po svetu tudi pri nas veljajo zakoni le za nas, majhne ljudi. Da se pisma ne smejo odpirati, piše celo v ustavi, vendar jaz podpiram odpiranje pisem v tej demokratični Sloveniji, sploh če so v pismu marke - ne sto, temveč najmanj sto tisoč - in če pisma odpiram jaz osebno."

Kmetijstvo

Za siliranje vsaj dva lepa dneva

Vse več naših kmetov se odloča za siliranje, ki je najhitrejši način spravila krme - Najprimernejši čas za kisanje trave je od bilčenja do začetka latenja

Trava nas vsako pomlad preseneti s hitro rastjo in pogosto pride čas spravila krme bolj zgodaj, kot smo načrtovali. Zato se je potrebno na spravilo krme pravočasno pripraviti, da bo potekalo čim hitreje in z najmanj truda. Pri tem se poslužujemo siliranja trave kot najhitrejšega, najcenejšega in tudi glede izgub najugodnejšega načina spravila prvega odkosa.

Siliramo lahko le mlado travo v fazi bilčenja do začetka latenja. Da dosežemo večjo koncentracijo hranilnih snovi in s tem boljše mlečnokislinsko vrenje, moramo travo delno posušiti, tako da vsebuje 30 - 40% suhe snovi.

V koristne silose lahko siliramo travo, ki vsebuje do 40% ali več suhe snovi, če so izpolnjene naslednje zahteve: da imamo na kmetiji dovolj velik dnevni odvzem silaže, da je možno temeljito tlačenje in brezhibno pokrivanje s folijo, da silos napolnimo v enem dnevu in da je vreme ob siliranju lepo. Kmetom, ki imajo s siliranjem manj izkušenj, priporočamo, naj travo posušijo na 30 - 35% suhe snovi. Travo, ki ima 30 - 35% suhe snovi, bomo spoznali po naslednji značilnosti: od šopa trave, ki ga z rokami močno zvijemo, ne smemo imeti mokrih rok, čutiti moramo samo vlažnost. Najkvalitetnejšo travno silažo pridelamo iz primerno ovele, dovolj mlade trave.

Zgodi pa se, da imamo pokošene vse travnike in v naslednjem dnevu obstaja nevarnost slabega vremena. Kaj storiti? Vemo, da se siliranje sveže trave ne obnese, mi pa trave ne moremo dovolj posušiti. V takem primeru lahko izvedemo siliranje s silirnimi dodatki. Za najbolj neugodne pogoje siliranja (vlažna silirna masa, veliko detelj, močno gnojena trava z dušikom) lahko uporabimo organske kisline. To so mravljična kislina in pripravka ensimax in alfamax. Za delno ovelo travo in travo, ki se slabše silira, lahko uporabimo silirne dodatke na osnovi mlečnokislinskih bakterij, kot so plantanaze, silall in drugi. Priporočljivo je, da damo poleg pripravkov, ki vsebujejo mlečnokislinske bakterije, še nekaj sladkorja, ki je prva hrana bakterijam. Na našem trgu je še pripravek mold-zap, ki se uporablja tudi za preprečevanje gretja silaže.

Pri siliranju neovele trave se v silosu pojavlja odcedni sok, ki je zelo nevaren za okolje, zato moramo preprečiti odtokanje takega soka.

Priporočamo, da posilirate travo že ob prvem lepem vremenu, kajti za siliranje ni nikoli prezgodaj. Celoletni pridelek ne bo na zgodaj košenih površinah nič manjši, ker bo več naslednjih odkosov. Vedno silirajte mlado travo, jo primerno posušite, dobro tlačite v silos in natančno pokrijte s folijo. Če bo trava res mlada, bo krma kvalitetna in ne bo težav z gretjem in plesnjenjem silaže.

Inž. STANE BEVC
Kmetijska svetovalna služba
Novo mesto

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanič

Nasveti v vinogradu

Objavljamo razpored terenskih ogledov trtja

Za dogovor o kraju srečanja, ter drugih obvestil pokličite po telefonu občinsko svetovalno službo:

BREŽICE: dnevi: 4. maj, 1. junij, 6. julij
ob 8. uri Bizeljsko in Kapele
ob 11. uri Pišce in Sromlje
ob 14.30 Dolenjsko območje

KRŠKO: dnevi: 6. maj, 3. junij, 8. julij
ob 9. uri Zdole,
ob 11. uri Dolenja vas
ob 13. uri Sremič
ob 15. uri Dolenjsko območje

NOVO MESTO: dnevi: 9. maj, 6. junij, 11. julij
ob 12. uri Šentjernej
ob 15. uri Škocjan

METLIKA: dnevi: 11. maj, 8. junij, 13. julij
ob 8. uri Drašiči
ob 15. uri Suhor

ČRNOMELJ: dnevi: 13. maj, 10. junij, 15. julij
ob 8. uri Semic
ob 15. uri Ručetna vas
ob 17. uri Stražnji Vrh

NOVO MESTO: dnevi: 16. maj, 13. junij, 18. julij
ob 12. uri Trška Gora
ob 14.30 Smolenja vas (Hrib, Hrušica)

ČRNOMELJ: dnevi: 17. maj, 15. junij, 20. julij
ob 9. uri Velika Plešivica
ob 12. uri Vinica
ob 14.30 Tanča Gora
ob 17. uri Dobljčka Gora

TREBNJE: dnevi: 20. maj, 17. junij, 22. julij
ob 9. uri Trebelno
ob 12. uri Trebnje
ob 14.30 Čatež
ob 17. uri Dobrnich

NOVO MESTO: dnevi: 23. maj, 20. junij, 25. julij
ob 12. uri Kuzarjev Kal
ob 15. uri Mirna Peč

TREBNJE: dnevi: 25. maj, 22. junij, 27. julij
ob 9. uri Šentrupert

SEVNICA: dnevi: 25. maj, 22. junij, 27. julij
ob 12. uri Sevnica
ob 15. uri Malkovec

NOVO MESTO: dnevi: 27. maj, 24. junij, 29. julij
ob 9. uri Žužemberk

ŽUŽEMBERK: dnevi: 27. maj, 24. junij, 29. julij
ob 12.30 območje Straže
ob 15. uri območje Straže
ob 17. uri območje Straže

Opomnini naj, da je poleg telefona avtomatska tajnica, na kateri lahko pustite svoje sporočilo.
Svetovalec za vinogradništvo: inž. JOŽE MALJEVIČ

MLADI SADJARJI SE SREČAJO V ARTIČAH

ARTIČE - Artiška osnovna šola bo 3. junija letos priredila srečanja mladih sadjarjev Slovenije. Artiški učenci živijo v vaseh, kjer je sadjarstvo doma, zato je šola priložnostna življenju okolice, in da bi lažje vzgajala mladež v duhu dejavnosti domačega kraja, uredila tudi lasten sodobni sadovnjak.

"REPRO NERED"

RIBNICA, KOČEVJE - Medobčinska kmetijska inšpektorica Tatjana Jerbič med drugim ugotavlja, da je bilo storjenih veliko napak pri deklariranju predvsem uvoženega kmetijskega repromateriala. Število uvoznikov semen je poraslo, vendar uvožena semena v večini primerov niso opremljena z ustrežno deklaracijo, s katero kupec lahko ugotovi kakovost semen. Taka semena je zato inšpektorica začela izločati iz prometa. Tudi pri prometu s sredstvi za varstvo rastlin je bilo veliko nepravilnosti. Zato naj bi že ustanovili specializirane kmetijske apoteke, v katerih bi kupci dobili tudi strokovne nasvete.

Z NOVOMESKE TRZNICE

V ponedeljek so veljale naslednje cene: jajca 10 (drobna) do 15 tolarjev, šopek sadik zelja in karfižole 100, solata 200, česen 400, koleraba 100, suho sadje 400, lonček smetane 500, čebulček 300, domači kis 80, fižol 400, slivovka 500 tolarjev. Pri Sadju in zelenjavi je bil kilogram fižola 220 tolarjev, rozin 230, hrušk 142, kivija 147, solate 205, radiča 222, mlade čebule 190, limon 95, hrena 365 tolarjev. Djeladini je zaračunal pomaranče 120, banane 160, fižol 260, hruške 150, suhe slive 350, orehe 800, mlad krompir 220, solato 200, limone 160, kivi 220, bučke 160, paradižnik 300, kumare 250, mlado čebulo 250, staro čebulo 80 tolarjev.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem sejmu je bilo naprodaj 170 do tri mesecev starih in 65 starejših prašičev. Mlajših so prodali 145 po 220 do 240 tolarjev, starejših pa 50 po 180 do 220 tolarjev kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Priporočana kamninska moka

Uporaba mineralnih gnojil, posebno dušičnih, je zapeljiva. Učinek je viden in hitro premoti, tako da kaj rado pride do pretiravanja. In tega je zlasti v naših vinogradih in vrtovih veliko. Pregonenost ima lahko dolgotrajne neugodne posledice, zmanjša rodnost in poslabša naravno odpornost rastlin proti boleznim in škodljivcem. Pretiravanje vnese tudi napake v oskrbi s tako imenovanimi mikroorganizmi, kar vse vpliva na velikost in kakovost pridelka.

Zavoljo vsega tega naravna gnojila spet dobivajo večjo veljavo, kar velja predvsem za hlevski gnoj, ki najbolj bogati tla s humusom, večji pomen pa dobivajo tudi naravna mineralna gnojila, kakršno je kamninska moka z imenom Biotop. Kamninska moka je sestavljena iz aluminosilikatne kamnine zeolit in apnenega gnojila. Njene sestavine ji omogočajo, da uravnava kislost zemlje, zmanjšuje topnost težkih kovin, pospešuje proces kompostiranja, kar vse pripomore k izboljšanju plodnosti tal. Njena posebnost je zeolit, ki je porozne strukture, kar mu omogoča, da veže in oddaja pomembne elemente ter vodo. Zlasti v zemlji, v kateri je veliko škodljivih težkih kovin, deluje zaradi tega blagodejno.

Kamninsko moko je najbolje izdelati v zemljo spomladi ob pripravi vrta ali njive, lahko pa jo uporabljamo tudi sredi leta ob menjavi posamezne vrtni ali njivske kulture. Pred uporabo jo lahko zmešamo tudi s kompostom, če tega nismo naredili že prej. Moko namreč priporočajo tudi za pripravo komposta, in to tako, da na 10 do 20 cm debele plasti organskih odpadkov potrosimo kamninsko moko kar se da enakomerno, vendar tako, da pride 5 do 10 kg moke na kubični meter komposta.

Ko smo že pri količinah, navedimo še to, da je priporočljivo na 1 ar vrta ali njive potrositi 10 do 20 kg kamninske moke Biotop, količina pa je odvisna od vrste tal. Humusna tla je prenesejo več, z organsko snovjo bolj revna tla pa manj. Priporočljiva je vsakoletna uporaba.

Inž. M. L.

ČEBELARSKO PRAZNOVANJE - Čebelarsko društvo Sevnica, OŠ Šavo Kladičnik iz Sevnice in Zveza čebelarskih društev Slovenije so ob 60-letnici Čebelarskega društva Sevnica organizirali v soboto XVII. srečanje in tekmovalje mladih čebelarjev Slovenije. Med udeleženci sta bila minister za kmetijstvo in gozdarstvo dr. Jože Osterc in dr. Janez Poklukar iz Kmetijskega inštituta Slovenije. Minister je poudaril nenadomestljiv zdravilni učinek čebelnih izdelkov in koristnost čebel za sadjarstvo. Primerjal je čebelji panj s človeško družbo in pri tem menil, da je lahko brezhibna, na sodelovanju temelječa organiziranost panja vzorec za ureditev človeške družbe. Poklukar je dejal, da so na Slovenskem ravno čebelarji uradno ustanovili prvo društvo. Na slovesnosti sta podpisali listini o prijateljstvu in sodelovanju čebelarski društvi iz Sevnice in Ribnice. Podelili so več priznanj, o čemer bo Dolenjski list več poročal prihodnje. Na fotografiji: minister dr. Jože Osterc na vozičku v čebelarski slavnostni povorki v Sevnici. (Foto: L. M.)

Na vrhuncu setvene sezone

Le po pravilni setvi in vzgoji vrtnin se lahko nadejamo obilnih pridelkov - Nekaj praktičnih napotkov

April in maj sta v vrtnarstvu glavna meseca setvene in saditvene sezone. Konec aprila je zadnji čas za saditev zelja, brstičnega ohrovtu, cvetače pa tudi vitaminsko bogate kapusnice - brokole, ki jih bomo presadili v začetku junija in pobirali v jeseni. Čas je tudi za setev peteršilja, špinaca, korenčka, rdeče pese, pastinaka, redkvice, graha pa tudi že fižola.

Da bomo imeli vseskozi dovolj solate, moramo setve ponavljati na približno tri tedne, in ko je solata dovolj velika (10 - 12 cm), jo presadimo. Za setev pridejo v poštev poletne rhlolistne solate: ljubljanska in dalmatinska ledenka, braziljanka, unicum in great lakes ter mehkolistna atrakcija.

Od solatnic bomo sejali tudi endi-

vijo za pozno poletno rabo. Zelo dobra je rumena eskariol, ki jo bomo sejali še vse do konca julija za sprotno uporabo. Od radičev lahko posejemo tržaški solatnik, ki bo pri dovolj redkem posevku razvil nežne svetlozeleno glavice.

Paradižnik, papriko in različne vrste bučk lahko že konec aprila presadimo v plastenjake ali jih prekrijemo z vlakninasto folijo. Za paradižnik uporabljamo vlakninasto folijo v obliki cevi, ki jo primerno dolgo odrežemo in z njo "oblečemo" posamezne rastline nakoljenega paradižnika. Tanko vlakninasto folijo pustimo na rastlinah vsa rastno dobo, tako bodo plodovi bolj zdravi ter bodo hitreje dozorevali.

Pređen vrtnine presadimo na prost, jih moramo nekaj časa utrjevati, tako da imamo zadnje dni, če ne zmrzuje, tople grede delno odprte tudi ponoči. Rastline pa presadimo v oblačnem vremenu, da jim prihranimo prevelik šok.

Dobro je tudi, da tla med vrtninami zastremo s pokošeno travo, slamo ali pokrijemo s črno folijo. Tako bodo še posebno toplotno zahtevnejše vrtnine hitreje rastle in dale zgodnejše okoli tretjino večje pridelke, ker bodo tla pod njimi zaradi več vlage in boljše mikrobiološke aktivnosti bolj godna.

Ob sušnem vremenu zalivamo sredi dneva, predvsem v toplih gredah in plastenjakih, da se sadike osuše, sicer se na mokrih radi pojavita plesen in padavica. Proti listnim ušem v vrtnarstvu škropimo z manj strupenimi insekticidi, npr. s pirimiojem WP ali sredstvom na osnovi naravnega piretrina kenatox verde.

V biovrtu pa škropimo uši tudi s koprivovo vodo, ki jo pripravimo tako, da v vodi okoli 12 ur namakamo sveže koprive. Če koprive namakamo dalj časa, pa je ta koprivna voda uporabna za zalivanje vrtnin, saj vsebuje večje količine hranil - dušika. Na naraven način lahko v vrtu zatiramo tudi druge škodljivce, tako bramorje lovimo v steklene kozarce, zakopane do roba v zemljo, strunam in sovkam pa nastavimo gomolje krompirja, da se zavrtajo vanj, in ga po dobrem tednu poberejo. Na ta način ugotovimo tudi, koliko je škodljivcev v tleh in če je potrebno uporabiti kemične pripravke.

Inž. CVETKA LAVRIČ
svetovalka za kmečko družino

DELO ZA ZDRAVJE IN DOBRO VOLJO - Drobna in sključena ženica je korajžno mahala s koso po repici, ki je, ne bodi je treba, zrasla na njivi, ki jo bodo sicer zaoral za koruzo. 73-letna Ana Šuštarč iz Lipovca pri Semicu prizna, da je s koso ušla od doma na njivo, kajti njeno življenjsko pravilo je, da mora človek delati, dokler se le da. "Tudi krompir še okopavam, ne uide pa mi tudi nobeno drugo delo, ki ga na kmetiji zares ne manjka," se nasmehne Ana, ne da bi kaj prida postala s koso. (Foto: M.B.-J.)

ŠENTJERNEJSKA CVIČKARIJA

ŠENTJERNEJ - Društvo vinogradnikov v Šentjerneju tudi letos 7. in 8. maja na hipodromu pripravi tradicionalno "šentjernejsko cvičkarijo", ki jo bodo popestrili z vinogradniškimi igrami, sejmom vinogradniške in kmetijske mehanizacije, strokovno vodeno pokušnjo nagrajenih vin z lokalnega ocenjevanja, seveda pa ne bosta manjkala vsesplošno pokušanje in zabava, kot se za takšno prireditve spodobi.

● Pod do sprave ne pelje prek zgodovinske resnice, ampak prek odpuščanja (Felc)

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Pice, take in drugačne

Najbolj razširjena priprava testa za pizzo je pri nas kvašeno testo. Poleg tega in skutno-oljnega testa s pečilnim praškom je okusno tudi KRHKO TESTO ZA PIZZE. Potrebujemo 50 g moke, malo soli, 25 dag margarine ali masla in 4 žlice vode. V moko zmešamo sol in zdrobimo margarino ali maslo. Prilijemo vodo in s prsti zamesimo testo. Oblikujemo ga v hlebček in pustimo počivati na hladnem eno uro.

Enostavna je tudi priprava VLEČNEGA TESTA ZA PIZZE. Vzamemo 40 dag moke, 2 dl mešanice vode in mleka, 2 dag kvasa in žličko soli. Moko stresemo na desko, naredimo jamico in vanjo nadrobimo kvas. Prilijemo mlačno vodo in dodamo sol. Vso maso dobro znetemo v hlebček, ki ga na vrhu navzkrižno zarezemo in pokrijemo s krpo. Vzhaja naj 2 uri. Nato ga pregnetemo in razvaljamo na pol centimetra debelo.

Če se odločimo za vrsto pizze, najprej poskusimo pripraviti NEAPELJSKO PIZZO. Oblikujemo

kvašeno testo. Za oblogo vzamemo 1 kg zrelih paradižnikov, 35 dag sira ementalca, 1 pločevinko sardelnih filetov, sol, poper in origano. Testo namažemo z oljem, obložimo 50 g moke, malo soli, 25 dag margarine ali masla in 4 žlice vode. V moko zmešamo sol in zdrobimo margarino ali maslo. Prilijemo vodo in s prsti zamesimo testo. Oblikujemo ga v hlebček in pustimo počivati na hladnem eno uro.

Za PIZZO Z GOBAMI vzamemo poljubno testo. Za oblogo pa uporabimo 25 dag šampinjonov ali drugih gob, 10 dag suhe slanine, 3 jajca, 1/2 dl vode, 1 žlico limoninega soka, sol, poper, baziliko in 2 žlici sesekljane peteršilja, malo olja za mazanje. Vložene gobe, ki so že kuhane, samo narezemo na listke ali na kocke, surove pa očistimo in zdušimo skupaj s slanino. Med dušenjem prilivamo vročo vodo. Ostalo slanino zrežemo na rezine. Jajca razžvrkljamo z vodo in limoninim sokom ter dodamo dišave in začimbe. Testo premažemo z oljem, potresemo z gobami in slanino ter prelijemo z jajčno mešanico. Pizzo pečemo 15 - 20 minut pri 220° C.

PRVOMAJSKI SHOD NA JAVOROVICI

JAVOROVICA - 1. maja ob 11. uri bo tradicionalno srečanje, ki ga pripravljajo borci skupaj z izvršnim svetom in z odborom Cankarjeve brigade. Privedeljem bodo program pripravili Šentjernejčani, ki bodo pod šotorom poskrbeli tudi za hrano in pijačo.

ČAS REGRESOV

NOVO MESTO - Ko je bilo denarja še dovolj, se je spomladi bližal čas dopustov, sedaj pa si ljudje bolj želijo regresa kot dopusta. In kolikšen bo letos regres (če sploh bo)? V gospodarstvu za sedaj velja, naj bi znašal čistih 30.000 tolarjev, za gospodarstva pa še vedno velja splošna kolektivna pogodba, ki da znesek 47.660 tolarjev (60 odst. od 79.404 tolarjev, kar je zadnji znani bruto osebni dohodek v slovenskem gospodarstvu). Vendar je to bruto znesek, z odvedeno dohodnino bi moralo biti čisto izplačilo za okoli 17 odst. manjše.

SINDIKALNI SEMINARJI

NOVO MESTO - V četrtek, 12. maja, ob 11. uri bo v sejni dvorani območne organizacije ZSSS v Novem mestu seminar, na katerem bo tekla beseda o delovni uspešnosti, zakonu o delovnih in socialnih sodiščih in predlogu zakona o kolektivnih pogodbah. V okviru mednarodnega sodelovanja ZSSS s sindikalnimi centralami Nemčije in Avstrije pripravljajo v SIC Radovljica tri seminarje. Od 9. do 11. maja bo seminar o privatizaciji gospodarstva in njenem vplivu na proizvodnjo in zaposlovanje, o načrtovanju delovne sile, vlogi delavcev pri zaščiti delovnih mest in izkušnjah v zvezi s temi procesi v vzhodni Nemčiji. Od 30. maja do 1. junija bo beseda tekla o kolektivnem pogajanju in politiki plač; od 20. do 22. junija pa bo govor o soupravljanju delavcev, povezanosti ekonomske politike in kolektivnega pogajanja ter vlogi delavske zbornice pri tem.

NOV NASLOV IN TELEFONSKA ŠTEVILKA ZSSS

NOVO MESTO - Sprememba uličnih imen v Novem mestu je "zadela" tudi območno organizacijo Zveze svobodnih sindikatov za Dolenjsko. Tako ta organizacija nima več sedeža na dosedanjem Društvenem trgu 2, marveč na Cvelbarjevi 3 v Novem mestu, seveda v istih prostorih. Spremenjena je tudi njena telefonska številka: (068) 321-564, medtem ko je številka faksa ostala nespremenjena: 21-557. Medtem ko se vsi, ki želijo stik z območno organizacijo ZSSS, pri naslovu lahko še nekaj časa motijo - leto dni se še lahko uporablja tudi stari naslov - pa to za telefonsko številko ne velja.

Ladka Unetič

Število klicev na informacijah se je podvojilo

Največ klicev med 9. in 13. uro

NOVO MESTO - Sredi lanskega leta, ko se je del novomeške pošte preselil v nove prostore na Novem trgu, je tudi služba poštinskih informacij dobila večji prostor in povečala število zaposlenih. Prej so klice sprejemala 3 - 4 dekleta, sedaj pa jih sprejema 7, vendar imajo kljub temu vse ves čas dovolj dela. Vodja službe za trženje Marija Klobučar pravi, da se je število klicev od lani podvojilo, na mesec sprejmejo okrog 130.000 klicev, največ jih je med 9. in 13. uro, sicer pa pokrivajo z najnovejšimi informacijami Dolenjsko, Belo krajino in Posavje.

Na informacijah se trudijo, da bi stranki kar se da ugodili, zato so tudi čakanje na klic lani popestrili z glasbo. Neglede na to, kako dolgo je čakanje ali kako dolgo se klicalec pogovarja z uslužbenko, plača le 5 impulzov. V glavnem ljudje iščejo informacije o telefonskih naročnikih, nekateri pa kličejo tudi zaradi televizijskega ali kino sporeda, deviznega tečaja, dežurnih trgovin ipd. Če se kdaj kaj zatakne, je to predvsem pri novonastalih podjetjih, za katere včasih še nimajo najnovejših informacij, nekaj težav pa pričakujejo tudi zaradi sprememb imen nekaterih ulic v novomeški občini (v novem imenu, ki izide v kratkem, bodo podatki o naročnikih z s spremenjenimi imeni).

Ladka Unetič dela kot manipulantka v službi informacij četrto leto, zato se je že navadila na najrazličnejša vprašanja ljudi. "Najbolj sem zadovoljna, če so klicanci kratki in jedrnat, da jim lahko hitro povem, kar iščejo, kajti skoraj vedno čaka na vrsto že naslednji uporabnik," pravi.

Na pošti pravijo, da do nekaterih informacij lahko ljudje pridejo tudi, če pokličejo avtomatske telefonske odzivnike (napoved časa, športni rezultati, devizni tečaj ipd.).

J. D.

Rešitev nimajo kar v rokavu

Dr. Janez Drnovšek na pogovoru z dolenskim direktorji - Morda celo zamrznitev hrvaškega premoženja v Sloveniji - Komu ustrezajo nestabilne razmere?

NOVO MESTO - V soboto, pred slovesnostjo v Krki, se je predsednik slovenske vlade dr. Janez Drnovšek v konferenčni dvorani hotela Metropol sestel z direktorji. Beseda je tekla o ekonomskem stanju v Sloveniji.

Drnovšek je dejal, da si je njegova vlada pred dvema letoma kot glavno nalogo in obveznost zadala stabilizacijo gospodarskih razmer. "Določeno stabilnost smo vzpostavili, v zadnjem času se pozitivna gibanja krepijo, mesečna stopnja inflacije v prvem četrtletju letošnjega leta je 1,3-odst., proizvodnja oživlja," je našteval predsednik. Proizvodnja od sredine lanskega leta narašča in v letošnjem marcu je bila za 6 odst. večja kot marca lani. Še vedno pa imajo precej težav s (pre)veliko javno porabo in plačami. Ko je beseda tekla o proračunu, je predsednik povedal, da je precejšen del pritiskov zajezen, čeprav z veliko težavo, kajti v Sloveniji je zelo težko omejiti javno porabo. Dr. Drnovšek se je pritožil nad izredno počasnim in zamudnim sprejetjem proračuna, kar vladi povzroča dodatne težave in na kar so opozorili tudi Državni zbor.

Direktorji so predsednika na hitro in na kratko lahko seznanili s težavami, s katerimi se srečujejo pri svojem delu. Tako ima Pionir veliko zamrznjenega premoženja na Hrvaškem, kar še dodatno in močno bremeni že tako ne prav stabilno fir-

mo, ki jo je doletela še "kazen" za izplačevanje plač v obliki regresa. Na neustrezno politiko plač so opozarjali tudi drugi. Gospodarstveniki motijo tudi stalni prepri v Sloveniji, ko včasih izgleda, kot da Slovenci živimo na dveh bregovih reke, z enega na drugi breg pa letijo samo očitanja in zmerljivke. Tudi tu bi vlada morala kaj narediti. Poleg tega se vse v Sloveniji prikazuje samo črno. Predstavnik obrtnikov je dejal, da imajo obrtniki občutek, kot da se proti njim vodi organizirana in programirana gonja, kar jih boli, saj se imajo za lojalne državljane in pomembne davkoplačevalce. Predstavnik Krke pa je opozoril, da se zaradi tega, ker Slovenija še ni sklenila meddržavnih sporazumov z Rusijo in državami bivše Sovjetske zveze, pri poslu v tem delu sveta srečujejo z velikimi težavami.

Predsednik Drnovšek je dejal, da mu taki pogovori "pridejo prav", čeprav seveda vlada, kaj šele on sam, rešitev za nakopičene probleme ne more stresti iz rokava. O zamrznjenem slovenskem premoženju na Hrvaškem je dejal, da to vprašanje že lep čas rešujejo, a za sedaj neuspe-

šno. "Pripravljamo nov krog pogajanj o teh vprašanjih in če tudi tokrat ne bomo prišli do ustreznih rešitev, je že pripravljen ustrezen recipročni odlok o zamrznitvi hrvaškega premoženja v Sloveniji," je povedal predsednik. O aferah je dejal, da jih "na nek način lansirajo", da bi tisti, ki jim to ustreza, s tem ustvarjali videz, "kot da gre vse k vragu". "Nikjer na svetu teh stvari ne rešujejo tako, kot bi nekateri radi pri nas, z revolucionarnim pravom. Postopek mora steči po redni poti, krivdo je treba dokazati, potem sledijo sankcije. V ZDA traja 4 do 5 let, da raziščejo in razjasnijo kakšno večjo afero. Pri nas pa v tem prehodnem obdobju del politike vidi svoje možnosti, izvaja pritisk na direktorje, prikazali bi radi, da so vsi enaki, da vsi krađejo. S tem objektivno ustvarjajo nestabilne razmere, ki slabijo gospodarsko učinkovitost in tako slabo vplivajo tudi na splošni standard prebivalcev."

Kar se očitka Krke tiče, je dr. Drnovšek priznal, da so na tem področju storili manj, kot bi morali, in hkrati obljubil, da bo vlada to čimprej popravila. Tik pred sprejetjem je protocarinski sporazum s Poljsko, pripravljajo pa tudi ustrezne meddržavne sporazume z Rusijo in drugimi državami.

A. B.

PRESEDNIK IN DIREKTORJI - S pogovora dolenskih in belokranjskih direktorjev s predsednikom vlade dr. Janezom Drnovškom. (Foto: A. B.)

Kmet se vdaja obupu in šmarnici

Iz letne konference občinskega odbora Slovenske ljudske stranke Novo mesto - Nezadovoljni z vlado - Za etično in moralno politiko - Denar odteka v tujino

NOVO MESTO - Napovedana gosta, Janez Janša in Janez Podobnik, na nedeljsko letno konferenco novomeškega občinskega odbora Slovenske ljudske stranke sicer nista prišla, se je pa na konferenco udeležilo več gostov, med njimi tudi član izvršnega odbora stranke Tit Turnšek in Berta Jereb iz upokojenske zveze, ki deluje pri tej stranki. Prišlo je tudi precej članov občinskega odbora, tako da je bila konferenčna dvorana v hotelu Metropol polna.

Tako v poročilu o delu novomeškega dela stranke v preteklem letu kot v zadnji točki, ko je beseda tekla o aktualnem političnem stanju v Sloveniji, je kar dobro padalo po vladi, ki da je kriva za stanje, v kakršnem

trolirano in skrivaj odteka v tujino. "Zato morajo biti tisti davki, ki jih neučinkovita država lahko izterja, tako visoki. Naša država je nedograjena, svoj resor je uredil le Janša, njega so pa nedemokratsko odstavili."

O nedemokraciji je govoril tudi poslanec Metelko, ki je pozval k združitvi sil na občinski ravni (pri tem je mislil na zavezništvo kmetov in krščanskih demokratov), kajti na državni po njegovem do tega še lep čas ne bo prišlo.

Predsednik novomeške občinske skupščine Franci Koncilija je v pozdravni besedi dejal, da se je slovenska demokracija z odstranitvijo Janše zamajala v temeljih, in opozoril, da se slovenski denar na veliko seli v tujino. Po njegovih informacijah je tega denarja že za več kot 35 milijard ameriških dolarjev.

A. B.

Ena gospa je rekla, da so novomeški zeleni navadni zvodniki. Na sobotnem obisku v Krki so predsedniku vlade roke potisnili gospodično. Predsednik jo je sprejel z obema rokama, knjižico Gospodična - od bajke do današnjih dni, namreč.

NOVOMEŠKE PLAČE SO NADPOVPREČNE

NOVO MESTO - Povprečni januarski čisti osebni dohodek v novomeški občini je znašal 55.321 tolarjev kar je za 36,1 odst. več, kot je znašal lanskega januarja povprečje, in za 31 odst. več, kot znaša povprečna plača Sloveniji. Poprečna plača v gospodarstvu novomeške občine je znašala 53.621 tolarjev, v gospodarstvu pa 61.164 tolarjev. Najvišje plače imajo na področju financ (83.998 SIT), nižje pa v obrti (36.249 SIT).

Zaročni prstan ženina iz Brescie

Italijansko-slovensko sodelovanje - Srečanja na Otočcu in v Brescii - Pobratenje med gostinskima in kmetijskima šolama - Povabljeni na srečanje gospodarstvenikov

OTOČEC - Konec prejšnjega tedna so se na Otočcu mudili predstavniki Združenja za pospeševanje prijateljstva in sodelovanja med Italijo in Slovenijo iz province Brescia v pokrajini Lombardija, ki jih je vodil podpredsednik tega združenja prof. Andrea Cavalli. To je bilo že tretje srečanje tega združenja v drugem letu delovanja; srečujejo se dvakrat na leto, in to aprila na Otočcu in septembra v Brescii. Drugi dan srečanja, v soboto, je na Otočec prišel tudi predsednik province Brescia inž. Costanzo Valli, kar daje temu srečanju še dodatno težo in pomen. S slovenske strani so člani tega združenja iz Ljubljane in Novega mesta, med njimi tudi Krka Zdravilišča.

Združenje, ki je nepolitično in imata zapisano tudi v statutu, si letos prizadeva predvsem za poglobitev kulturnih stikov in sodelovanje na področju izobraževanja. Tako bo v kratkem prišlo do pobratenja med novomeško gostinsko šolo in podobno ustanovo iz Brescie ter med kmetijskima šolama iz obeh krajev. Že na Otočcu je v soboto predstavnik kmetijske šole iz Brescie direktorica novomeške gostinskega centra g. Ferjančičevi kot "zaročni prstan" izročil posebno plaketo tamkajšnje šole. Združenje se je povezovalo tudi z ekonomskim svetom iz Brescie, ki organizira srečanja gospodarstvenikov iz Italije in Slovenije; s slovenske strani sta doslej pri tem sodelovali gospodarstveniki iz Ljubljane in No-

ve Gorice, na Otočcu pa je predsednik province Brescia inž. Valli uradno povabil delegacijo novomeške občine na tako srečanje 21. maja. Prav tako je predsednik obljubil pomoč province pri delu združenja.

Provincia Brescia je ena od 9 provinc, ki sestavljajo pokrajino Lombardija; obsega 2.600 km² in šteje 1.050.000 prebivalcev. Je na 5. mestu med vsemi italijanskimi provincami po bruto produktu, če pa izvzamemo 4 izjemno velike in gospodarsko razvite province, kot sta na primer Milan in Rim, pa je Brescia gospodarsko najmočnejša v Italiji. Zelo razviti sta tudi kmetijstvo in vinarstvo, močan je turizem, znana je po svojem jeklarstvu, tu je skoncentrirana vsa Fiatova proizvodnja

gospodarskih vozil, ponašajo se z močno kemijsko industrijo. Največja gospodarska moč te province pa izhaja iz manjših in srednjih podjetij, ki imajo med 20 in 100 zaposlenih; takih je v provinci Brescia kar 80.000. Skratka, predsednik province se je pohvalil, da njeni prebivalci ži-

● Tudi po italijanskih volitvah oziroma po sestavi nove vlade inž. Valli pri sodelovanju s Slovenijo ne vidi težav in tudi če bo prišlo do kakšnih popravkov osimskih sporazumov, ti gotovo ne bodo zadevali meje. "Prepričan sem, da bodo vsa vprašanja med Italijo in Slovenijo rešena na eleganten način, kot se za Evropo spodobi, medtem ko pa bo verjetno s Hrvaško glede Istre drugače," je dejal.

vivo v blagostanju in da lahko Brescia na marsikaterem področju s svojimi izkušnjami in znanjem koristno sodeluje s Slovenijo. Obljubil je tudi, da bo vzpostavil stike za sodelovanje med njihovo znano medicinsko fakulteto in dolenskim zdravstvom.

ANDREJ BARTELJ

Prisotni so podprli zahtevo slovenskega etnološkega muzeja, da bi dobil svoje nujno potrebne prostore v ljubljanski stavbi Mladike.

Tit Turnšek je dejal, da je SLS pokazala, da je stranka, ki hoče graditi. "Prav zato se nam je pridružilo veliko profesorjev in znanstvenikov, ki hočejo delovati v okviru našega programa, ki je program za Slovenijo, in slej ko prej smo pripravljani vzeti usodo Slovenije v svoje roke," je napovedal in se zavezal za etično in moralno politiko. "Kajti vse ostalo je zarotništvo, mafijaštvo in balkanizem, ki so Slovenijo pripeljali v tako bedno stanje". Turnšek se je ob podpori prisotnih zavezal za temeljito kadrovsko preobnovo. "Zaupati je treba mladim, čeprav so brez izkušenj, kajti stari imajo prakso in izkušnje za uničevanje podjetij!" je dejal in pri tem kot primer omenil nekdanjega direktorja IMV-ja Marjana Anžurja. Kritiziral je tudi neučinkovito davčno politiko, saj po njegovem davkarja pobira davke le pri tistih, ki jih lahko doseže, medtem pa velikanski denarji nekon-

SREČANJE NA OTOČCU - Drugi dan srečanja članov Združenja za pospeševanje prijateljstva in sodelovanje med Italijo in Slovenijo na Otočcu se je pridružil tudi predsednik province Brescia inž. Costanzo Valli (prvi z desne). Brescia je gospodarsko ena najmočnejših provinc v Italiji, inž. Valli pa je na srečanje povabil tudi novomeško delegacijo. (Foto: A. B.)

ČRNO MELJ - LJUBLJANA EXPRES - Državljan najbolj krvave balkanske državnice, ki se je prejšnji teden vračal iz Nemčije domov, si bo še kako zapomnil Črnomelj. Ker ni imel dovoljenja za presto hrvaško-bosanske meje, so ga Hrvatje zavrnilo že na Kolpi. Ker v petek zvečer ni mogel ničesar urediti, je prespal v hotelu Bela krajina, v soboto pa se je z brkatim Metličanom, ki je po rodu menda iz Doboja, odpeljal do hrvaškega veleposlaništva v Ljubljani, kjer je naturaliziranemu Belokranjcu za "zastoj" vožnjo z belim jugom moral odšteti 300 nemških mark, torej skoraj toliko, kot je čudo na štirih kolesih, narejeno v Kragujevcu, sploh vredno.

TERITORIALCI NOČEJO SPATI POD SMREKO - Nekdanja ofi-cirska stanovanja v bloku s hišno številko 8 črnomaljskega naselja Pod smreko samevajo prazna. Po odhodu jugovojške jih je podedovala slovenska teritorialna obramba, ki pa očitno nima želje, da bi stanovanja obnovila in vanje vselila svoje na razkošje vavene častnike, niti jih ne oddati v najem, redki "civilni", ki v stavbi še stanujejo, pa hiše sami ne bodo mogli rešiti pred propadom.

Sprehod po Metliki

ČISTO PRAVI VINOGRADNIKI skačejo v zrak, ker dobivajo najvišja priznanja pri ocenjevanju vin za Vinsko vrgred tudi vikendarji, ki imajo kvečjemu toliko vina, da se lahko pošteno napije malo večja jata kokoši. Zagovorniki reda in zakonitosti zagotavljajo, da je vse po pravilnih in dogovoru. Manjša spotikanja sploh niso pomembna: važno je to, da Vinska vrgred bo, in to nepreklicno 20., 21. in 22. maja.

ROMAN KAPUŠIN, GOSTILNICAR s Krasince, se je odločil izdati prospekt, ki naj bi predstavil njegovo gostilno s prenočišči. Zadevo mu bo natisnil brat Branko. Barvne fotografije bodo predstavile Kapušinovo ponudbo ter bližnjo okolico: kopalnice na Krasincu, lovišča in ribolov. Pohvalna zamisel, ki bi lahko vzpodbudila tudi metliško Turistično društvo, da bi dalo na svetlo kaj podobnega.

STARO METLIŠKO MESTNO JEDRO dobiva prijaznejšo podobo. V parku na Trgu svobode so posekali stara drevesa, da je lepše videti metliški grad, kjer domuje Belokranjski muzej. Poleg tega so prebarvali pročelje Murnove hiše, kjer bo odsej trgovina Peko. Na Mestnem trgu pa je odprl denarnico Branko Mežnaršič. Osvežil je obraz gostilne Bartus, zatočišče starih Metličanov in k umetnosti nagnjenih mladeničev.

GRAJSKO DVORIŠČE BO julija in avgusta polno kot jajce, kajti ljudska knjižnica pripravlja poletne kulturne prireditve pod skupnim naslovom Pridi zvečer na grad.

Trebanjske iveri

PLAKATI - Pred nedavno okroglo mizo "Vrtce zapirajo, mar ne?" ki jo je v Trebnjem organiziral Zdržena lista socialnih demokratov, so izobesili plakate z znakom Zdržene liste. Levemu od obeh plakatov, ki so ju obesili na Golievem trgu 10, usoda ni bila naklonjena, saj ga je 15. aprila ob treh in šestindvajset minut popoldne lastnorочно odtrgal Rado Jarc, in to pri belem dnevu. Za začetek so ga predpisno zgrabili za "kravatelj". To še ni najhujša kazen. Kot ga poznajo, bi bilo zanj huje, če bi moral za kazen za petkovo trganje plakatov v prihodnje osebno lepiti na trebanjske oglasne deske plakate Zdržene liste. Pravijo, da bi jih verjetno prilepil, vendar bi se vsakič prej pokrival.

ELEKTRIKA - Potem ko so na mokronoških grajskih razvalinah doslej že uspešno izvedli nekatere javne kulturne prireditve, zdaj razmišljajo o novi. Opravili naj bi usmrtitev na električnem stolu. To ameriško napravo bi izvajalci priključili kar na kable, ki so razpeljani po tleh pri razvalinah, in še truditi se jim ne bi bilo treba posebno veliko, ker so konci kablov oviti samo z izolirnim trakom, ki ga odvijete že malo spretnjeji malček.

KROMPIR - Inž. Alojz Metelko, državni poslanec iz Trebnjem in strokovnjak za krompir, je dal pobudo, naj Slovenska ljudska stranka z zbora v Trebnjem pošlje vladi protestno noto zaradi škodljivega uvoza krompirja. Kot poslanec pa je naredil še nekaj, in sicer v zvezi s Sevnico. V Državnem zboru je zadnje trenutke predložil znani amandma za delitev sevniske občine in mu je z njim uspelo priključiti del sevniskega ozemlja Raki. Bog mu pomagaj, če ga zdaj pot zanes v razkačeno Sevnico. Ko bodo veljavne, bo imel res velik krompir, če ga v Sevnici spet volila.

Skrbi vse večja nestrpnost do zgodovine NOB

Dve skrunitvi spomenika na Gričku v Črnomlju

Prejšnji teden je imela mestna organizacija ZB NOV Črnomelj volilno letno konferenco. Njihovo delo v preteklem letu je bilo uspešno. Največ skrbi so posvetili ureditvi grobov padlih borcev, bolnim članom ZB, proslavitvi zgodovinskih dogodkov, ureditvi spomenikov in drugim vprašanjem, ki tarejo njihovo članstvo. Dobro so sodelovali z društvom upokojencev in upokojsko stranko. Organizacija danes šteje 400 članov. V preteklem letu so pridobili 15 podpornih članov.

Izrazili so zaskrbljenost zaradi naraščajoče nestrpnosti do zgodovine NOB, ki se izraža tudi v skrunitvah spomenikov in simbolov partizanskega gibanja, kar se dogaja zadnja leta v Sloveniji. Tudi v črnomaljski občini so bili trije primeri, neupoštovane skrunitve spomenika NOB na Gričku, ki je prelepo delo arhitekta M. Župančiča in kiparja J. Saviška. Tu so prvič zažgali okrasno grmičevje, drugi pa zvrnili 7 velikih ploščadi ter eno razbili. Organi pregona storilcev tega vandalskega početja niso odkrili.

Sprava je bila opravljena, toda po doseganju obnašanju nasprotnikov NOB ni padla na plodna tla razen enega svetlega primera, ki je bil opravljen na Javorovici. Za spravo sta potrebna namreč dva in ne eden. Kam vodi razpohivanje sovraštva, pa vemo iz bližnje zgodovine in tudi sedanjosti.

Prizadevanja, da se razvrednoti NOB in celotni protifašistični osvobodilni boj, se izražajo celo v državnih ustanovah in parlamentu. Zagovarja se kolaboracija v t.i. ljubljanski pokrajini kot narodna in verska dolžnost, vendar je mednarodni pravni položaj vojaških enot slovenskih sodelavcev z okupatorji med 2. svetovno vojno jasen: bili so sestavni deli tujih vojaških in policijskih enot. Ne morejo se enačiti s svetlim bojem partizanov za osvoboditev. Na skupščini je bila celo izražena pesimistična misel, da bo morda Slovenija postala ena redkih držav, ki bo še naprej podpirala delovanje nazadnjaških sil.

V imenu predsedstva občinske skupščine je borčevski zbor pozdravljal Jože Strmec; seznanil jih je z gospodarskim in političnim stanjem v občini ter ustanavljanjem novih občin. Člani ZB so menili, da bo reorganizacija draga in da bi morala biti državna uprava cenejša. Člane ZB so zanimala tudi vprašanja v zvezi z lastninjenjem in certifikati, s čimer jih je seznanil podpredsednik Občinskega odbora ZB Črnomelj Jože Simčič. J. D.

RAZSTAVA NA TREBELNEM

TREBELNO - V podružnični Osnovni šoli Gubčeve brigade Trebelno so pred dnevi odprli razstavo starih predmetov in naprav, ki so jih uporabljali ali jih še uporabljajo različni rokodelci. Tako se obiskovalci razstave lahko seznanijo med drugim s kovaštvom, tkalstvom, z delom krovcev in piparjev. Omenjena šolska zbirka, ki so jo dali na ogled v počastitev krajevnega praznika in 1. maja, praznika dela, je nastala v sodelovanju učencev in njihovih učiteljev ter krajanov. Po zaključku razstave bodo predmete vrnili lastnikom.

Predsednik naj plača zapornice

Na cestno-železniškem prehodu v Štefanu je bilo že veliko nesreč - Zapornice so se morale umakniti zvoncu in lučkam - Poslanec Alojz Metelko: vem kje je denar

ŠTEFAN PRI TREBNJEM - Vozniki in pešci, ki imajo kakor koli opraviti s križiščem ceste ali železnice v Štefanu pri Trebnjem, so prepričani, da je ta cestni oziroma železniški prehod premalo varen. Za tako mnenje imajo več razlogov, najpomembnejši je ta, da sta se na tem mestu doslej že večkrat zale-tela vlak in cestno vozilo in da so se številne nesreče končale s smrtnim izidom.

Domačini menijo, da do trčenj vlaka in cestnih vozil prihaja, ker na bližino vlaka opozarjata samo svetlobni in zvočni signal, ki ju voznik avtomobila pray lahko spregleda oz. presliši. V Štefanu so bili zato že večkrat ogorčeni nad tako, po njihovem pomanjkljivo opremljenostjo prehoda. Trdijo, da bi bil prehod veliko bolj varen, če bi bil opremljen z zapornicami.

OB JURJEVEM

ČRNO MELJ - Zveza kulturnih organizacij Črnomelj je ob jurjevem v soboto v črnomaljskem mladinskem kulturnem klubu pripravila koncert slovenske ljudske glasbe v izvedbi Pifarskih muzikantov iz Kostela, v nedeljo pa v gasilskem domu na Vinici revijo odraslih pevskih zborov Bele krajine, kjer so nastopili mešani pevski zbor Črnomelj, oktet Vitis iz Metlike, Moški zbor Črnomelj in Beltov moški zbor, lovski pevski zbor Bele krajine, moški zbor črnomaljske župnije in tamburaška skupina iz Vinice. S prireditvama so ob enem počastili dan upora proti okupatorju in praznik dela.

KRES NA SINJEM VRHU

SINJI VRH - Kulturna sekcija turističnega društva Sinji Vrh bo na predpraznični večer, 30. aprila, ob 20. uri pripravila kulturno-zabavni program, na katerem bodo nastopali vrhovski umetniki in zabavljači, ko pa se bo znočilo, bodo zakurili kres in tako po stari delavski navadi pričakali praznik dela.

ČRNO MELJ IN TREBNJE V SREDINI

ČRNO MELJ, TREBNJE - V zadnjem krogu tekmovalja v zahodni skupini druge rokometne lige je trebanjski Akropol doma izgubil z Besnico z 21:20 (11:10). Črnomelj pa z Grosupljem 33:23 (17:17). Trebanjci so na koncu ligaških tekmovalj pristali na šestem, Črnomaljši pa na osmem mestu.

Bodo Belokranjecem vrnili gmajne?

Oživljanje agrarnih skupnosti omogoča januarja sprejeti zakon - Pri vrnitvi soseskega sveta bo pomagala tudi občina - Vsi ne bodo zahtevali vrnitve skupne zemlje

METLIKA - Zakon o ponovni vzpostavitvi agrarnih skupnosti ter vrnitvi njihovega premoženja in pravic omogoča nekdanjim lastnikom in njihovim dedičem povrnitev skupne, ponavadi vaške zemlje, ki so jo izgubili po letu 1947, ko je bil sprejet zakon o agrarnih skupnostih. V Metliški občini so prebivalce krajevnih skupnosti na možnost denacionalizacije skupne zemlje opozorili že na zborih krajanov, predstavnike nekdanjih agrarnih skupnosti pa so prejšnji teden povabili na predavanje Rudija Šimca, ki je Belokranjecem obširneje razložil možnosti in postopke za obnovitev agrarnih skupnosti.

Agrarne skupnosti so nastale z razdelitvijo zemlje v začetku 19. stoletja, nastajale pa so s skupnim lastništvom pretežno neobdelane zemlje, ki so jo vasi, soseske, srenje ali občine in podobne največkrat uporabljale za skupno pašo živine, obstajale pa so tudi tako imenovane mestne skupnosti, na katerih zemlji so imeli meščani vrtove ali pa so na njej tudi pasli. Za agrarne skupnosti so se v slovenskih deželah uporabljali različni nazivi - gmajna, jus, skupnina, komunsko, komunela, ljudsko - v Beli krajini pa so skupni zemlji rekli tudi soseski svet ali soseskin kevderc v primeru vinorodnega sveta.

marketing
DOLENJSKI LIST
tel. (068) 323-610
fax: (068) 322-898

Vedo, kaj so počeli njihovi dedje

Na osnovni šoli Mirana Jarca v Črnomlju so letos že tretjič pred jurjevem pripravili dan belokranjske kulturne dediščine - Ohraniti želijo belokranjske ljudske običaje

ČRNO MELJ - Bela krajina ni le dežela brez, Župančičevih pesmi pa do-brih in prijaznih ljudi, je tudi dežela številnih ljudskih običajev in izdelkov domače obrti, ki se v mnogočem razlikujejo od ljudskega izročila drugih slovenskih krajev. Prav ta drugačnost, pogojena z lego ob meji s Hrvaško med Gorjanci in Kolpo, Belokranjce obvezuje, da dediščino svojih dedov ohranijo tudi v prihodnosti, kar pa je možno le, če vsega, kar so znali njihovi predniki, naučijo tudi mlade.

Tega se na osnovni šoli Mirana Jarca v Črnomlju dobro zavedajo. Začelo se je pred dvema letoma, ko so en dan posvetili običajem, povezanim z jurjevanjem, letos pa so se odločili, da bodo spoznavanje s kulturno dediščino Bele krajine razširili. K sodelovanju so povabili tudi starše in prejšnji četrtek so se šolski razredi spremenili v delavnice, učenci pa so prevzeli celo šolsko kuhinjo. Izbor dejavnosti, ki so se jih lotili

NAJVEČ JE BILO PISANIC - Na dnevu belokranjske kulturne dediščine se je največ učencev osnovne šole Mirana Jarca ukvarjalo s pisanicami, iz-pod rok malih umetnikov pa so nastale prave mojstrovine. (Foto: I. V.)

črnomaljski osnovnošolci, je res obširen. Najmlajši so se lotili pisanic in pletenja, nekoliko starejši izdelave nakita iz semen, vedrenja, ličkanja koruze in izdelave predpražnikov in igrač. Ogledali so si Župančičevo rojstno hišo in etnografsko zbirko v Adlešičih.

Učenci višje stopnje so imeli precej bolj obširen program. Pred šolo so napravili pravega Zelenega Jurija, pisanice so naredili s pravim orodjem po receptu babic, pripravili so nekaj belokranjskih jedi, vezli, kvackali, plesali ljudske pleske, izdelali gudala (lončeni bas), svitke, nakit, se spoznali z oblačili dedkov in babic, napisali prospekt Bele krajine v angleščini, zaigrali na rogove in piščali iz lubja in po pastirsko skakali s palico, vse skupaj pa razstavili in popoldne, ko je šola na stečaj odprla svoja vrata, pokazali staršem. I. V.

O ZBOROVANJU NA KONGRESNEM TRGU

V soboto, 9. aprila, smo po televizijski spremljali zborovanje na Kongresnem trgu v Ljubljani. Slišali smo govore in misli naših poslancev in ministrov, ki so protestirali proti komunistični mafiji in korupciji. Ljudje so ploskali in vzklikali: "Nočemo Kučana, hočemo Janšo!" "Hočemo predčasne volitve!" "Kučan in Drnovšek, zakaj ne pobereta kovčkov in gresta nazaj v Beograd?" Sprašujemo se, kaj je država naredila za kmečkega človeka, da delavca ali upoko-jenca? Plače se znižujejo, kmečki pridelki pa nimajo cene. Zaposlitev ni, delavci so na cesti, zemlja, ki je bila odvzeta kmetom, pa se ne vrača. Zakaj? Kje je pravica?

TINCA NOVAK
Šentvid pri Stični

SLS vztraja pri gradnji doma starejših

Občni zbor podružnice - Priznanje Marnu

TREBNJE - "Veliko je bilo povedanega na račun kmetijstva, še več izrečenih lepih obljub, a danes kmetije lahko rečemo, da so bile za Slovence le veliko slepilo in način, da pridobi posamezna stranka volilni glas." To je med drugim dejal Tone Strah, predsednik trebanjske podružnice SLS, ko je o lanskem delu poročal udeležencem nedavnega letnega občnega zbora te podružnice. Strah je povedal, da so bili v protestih kmetov Trebanjci med najbolj dejavnimi in najbolj organizirani pri zaporci cest. Poudaril je tudi, da so se mnogi trebanjski pridelovalci krompirja znašli v težavah, ker Slovenija uvaža krompir. V zvezi s političnim delom je Strah seznanil navzoče z velikimi strankinimi napori "za boljše sodelovanje na desnosre-

● Na zboru so izročili darilo Antono Marnu. Sprejeli ga je zavzeto pridobivanje novih članov SLS.

dinskem polju trebanjskega političnega prostora" in povedal, da je to sodelovanje strank slabše, kot si želi SLS in kot je potrebno. Medstrankarskih odnosov se je dotaknil tudi dr. Janez Podobnik. Odstavitev Janeza Janše mu pomeni željo po obglavljenju pozitivnega Demosovega programa, protikorupcijsko gibanje pa eno najpomembnejših gibanj.

Z delovnim načrtom za leto 1994, ki so ga potrdili na dobro obiskanem zboru, so spet podprli gradnjo trebanjskega doma starejših. Med tistim, kar zahteva SLS, je tudi zadostna količina proračunskega denarja za kmetijstvo in požarno varnost, sprejem manjkajoče kmetijske zakonodaje in pravična politika štipendiranja. Člani podružnice bodo sodelovali pri ustanavljanju kmečke družbe za ustanavljanje z investicijskimi skladi. L. M.

POLETNA ŠOLA IZ NARAVOSLOVJA

LJUBLJANA - Društvo učiteljev za proučevanje in varovanje okolja je bilo ustanovljeno novembra lani in ima svoj sedež v Ljubljani. Društvo bo usmerjalo učitelje v raziskovalno delo za varovanje okolja in jim krepilo moralno zavest za sožitje z okoljem. Poleti nameravajo organizirati poletno šolo iz naravoslovja za učence od 14. do 16. leta starosti in mednarodno šolo za učitelje razrednega pouka. Mednarodna šola iz naravoslovja za učitelje osnovnih šol bo od 20. do 29. avgusta na OŠ Oskarja Kovačiča v Ljubljani, poletna šola za učence 7. in 8. razredov pa od 26. junija do 2. julija, prav tako na OŠ Oskarja Kovačiča v Ljubljani, oboje pa na temo proučevanje Barja. Vse informacije v zvezi z razpisoma dobite na sedežu društva. Ob dolenski cesti 48, v Ljubljani, tel, fax: (061) 127-34-35.

● Različno mnenje je edini greh, ki si ga ljudje drug drugemu nikoli ne oprostijo. (Emerson)

● Bolje je molčati in dopustiti, da te imajo za neumnega, kot pa spregovoriti in pregnati vsak sum. (Lincoln)

M. LUZAR

Brezposelnost se je potrojila

Večina ribniškega gospodarstva je v globoki krizi - Med odgovornimi ni zanimanja za dodatno izobraževanje - Izgub je kar za dva občinska proračuna

RIBNICA - Večina ribniškega gospodarstva je v hudi krizi. Število brezposelnih je poraslo od predlanskih 587 na 1445 ob koncu minulega leta. Izguba gospodarstva ob koncu minulega leta je znašala prek 756 milijonov tolarjev, izkazalo jo je 9 podjetij s 1356 zaposlenimi (upoštevano so le podjetja z nad 3 milijoni tolarjev izgube). Izguba je tolikšna, kot znaša dvakratni občinski proračun za letos.

Skromna proračunska sredstva ne dovoljujejo večjih investicij. Že julija lani pa je usahnil tudi samoprispevek za potrebe krajevnih skupnosti. Zato bodo letos nadaljevali lani le začete investicije: kanalizacijo v Ribnici za območje Mlake, kanalizacijo v Sodražici, gradnjo lokalne ceste Lipovšica-Sodražica, zvišanje mostu na cesti Ugar-Zadolje in asfaltiranje ceste na odcepu Brinovšica-Zadniki. Pa še te investicije so možne le z republiško pomočjo.

Občinski izvršni svet je sprejel nekaj ukrepov, ki bi omilili krizo in jo odpravili za daljše obdobje. Tako so ponudili gospodarstvu, naj dodatno

izobražuje strokovnjake po evropskem programu Revit. Žal je interes gospodarstva premajhen. Oblikovali so sklade za pospeševanje obrti in podjetništva in izdelali investicijske programe za potrebe podjetnikov in obrtnikov, na osnovi katerih lahko kandidirajo za ugodna posojila; predstavili so ribniško domačo obrt na sejmu Alpe-Adria, organizirali 13 projektov javnih del, v katerih se lahko zaposli 55 delavcev v povprečju za sedem mesecev, in izdelali projekt "celostni razvoj podeželja" za območje KS Sv. Gregor ter izdelali turistično karto občine, ki bo izšla konec maja. Pripravili so 14 projektov za pridobivanje pomoči pri ministrstvih za demografsko ogrožena

območja in je bilo ugodno rešenih 12 v skupni višini okoli 20 milijonov tolarjev.

J. PRIMC

NA KIPI GORI

KOČEVJE - Že okoli dober mesec spet gori na dveh krajih na območju bivšega dnevnega kopa kočevskega premogovnika. Kljub opozorilom ni še nič pokrenjeno za gašenje in tudi ne proti tistim, ki požare povzročajo. Taki požari se običajno širijo po premogovih žilah v globino in jih je težko pogasiti pa še drago je. Tako je tak požar segel tudi v dolžino 400 m, za njegovo zadušitev je bilo treba odmetati okoli 50.000 kubikov materiala, kar je veljalo okoli pol milijona tolarjev. Hitrejša ukrepanja bi bilo cenejše.

PRIZADETI CIVILNI INVALIDI VOJNE

RIBNICA - V Medobčinsko društvo civilnih invalidov vojne Ljubljana so večanjeni tudi invalidi z območja občin Kočevje in Ribnica. Janez Gorše iz Ribnice je član gospodarske komisije tega društva in prav ta komisija je pred kratkim obravnavala tudi osnutek novega zakona o invalidih, ki bo šel predvidoma maja v prvo branje. O novem zakonu so sicer različna mnenja, Janez Gorše pa je povedal, da so člani komisije menili, da je novi osnutek za civilne invalide vojne precej slabši, kot je zdaj veljavni zakon in da tak odnos države do invalidov ni pošten. Z novim zakonom - če bo sprejet v predlagani obliki - pa bi bili najbolj prizadeti 40- do 90-odstotni invalidi, saj bi se prav tem invalidnim najbolj zmanjšala.

OBETA SE OSTER SPOPAD

KOČEVJE - Predsednik občinske skupščine dr. Mihael Petrovič je poslance občinske skupščine na zadnji seji (21. aprila) pisno seznanil, da bo obravnava projekta "Kočeviski narodni park" na občinski seji 5. maja. Na to obravnavo bodo vabljene predstavniki ministrstva za kulturo, ministrstva za prostor in okolje, ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo, Zavoda RS za varstvo naravne in kulturne dediščine itd. V občini ljudje in tudi večina poslancev niso naklonjeni zamisli o Kočevskem narodnem parku, zato se obeta spet živahna in ostra razprava, ki lahko koga stane tudi položaj, ki ga zaseda.

J. P.

KOSTELCI V ITALIJI

FARA - Turistično-športno društvo Kostel je pred kratkim organiziralo izlet v Italijo. Udeležilo se ga je 30 domačinov. Med drugim so si ogledali medvojno taborišče Gonars, kjer je umrlo tudi veliko Slovencev. Na spominski plošči so izletniki prepoznavali imena svojih sorodnikov in prebivalcev z območja Zgornje Kolpске doline, saj so našli na veliki spominski plošči mnogo priimkov Klec, Tomac, Štivec itd. Nato so si ogledali še Palmanovo in Trst. Žal jim je nagajalo vreme.

Poškodovane ceste

Pritožbe z obkolpskega dela občine in od drugod

KOČEVJE - Deževje je močno poškodovalo ceste ob Kolpi in drugod. Tako je predlanskim odprta cesta od Žage do Dola ob Kolpi prevozna le še s terenskim vozilom. Občina bi morala posvetiti cestam večjo skrb in za njihovo vzdrževanje nameniti dovolj denarja, pravijo predstavniki krajevnih skupnosti in turističnih društev na tem območju. To velja tudi za novo cesto od Petrine do Srobotnika, na kateri je potrebno čimprej urediti propuste pod cesto, da je ne bodo vode poškodovale in povzročile večmilijonske škode.

Krajevna skupnost Osilnica pa je komaj še dostopna. Znano je, da po slovenski strani do Osilnice ni ceste, na hrvaški pa so velike luknje. Ta ugotovitev velja za vso cesto od Broda na Kolpi do Čabra in je izjema le slovenski del te ceste (Mirtoviči-Zamost).

J. P.

Za širši nadvoz

Pogovor o avtocesti pri Kronovem - Brez vabila

BUČKA - Tu je bila v nedeljo javna razgrnitev lokacijskega načrta za odsek avtomobilske ceste Kronovo-Smednik-Krška vas. Domačini so od načrtovalcev iz Ljubljane in Novega mesta zahtevali, naj naredijo načrte za cesto tako, da prometnica ne bo ločila vasi in parcel ter ljudi z obeh strani ceste. Soglašali so z načrtovalci, ki predlagajo gradnjo nadvoza na istem mestu, kjer je zdaj, vendar so zahtevali, da mora biti nadvoz širši od sedanjega. Vztrajali so tudi pri gradnji podvoza pri potoku Martink, ki so ga sicer že predhodno predvideli načrtovalci sami. Domačini so tudi predlagali, naj bi ob gradnji avtoceste izvajalci del naredili boljše cestno povezavo od novega nadvoza do vasi Hudenje in izboljšali cesto do Gmajne.

Kot so povedali nekateri domačini, ki so prisostvovali razgrnitvi lokacijskega načrta na Bučki, so bili preslabo obveščeni o nedeljskem dogodku. Tako niso dobili vabila nekateri domačini, ki bodo ob gradnji avtoceste izgubili parcele. Vsemu navkljub je pogovor ob javni razgrnitvi na Bučki potekal povsem mirno.

L. M.

PREKRŠKI SO, PRIJAVNI

RIBNICA, KOČEVJE - Zaradi prekinitev dela gozdarske inšpekcije je nadzor zastal v aprilu lani, gozdarska inšpekcija pa je začela spet delati šele 16. novembra lani, je med drugim zapisano v poročilu medobčinskega gozdarskega inšpektorja, ki so ga obravnavali na zadnji seji občinske skupščine Ribnica. Na območju GG Kočevje so lani zabeležili v 11 mesecih skupaj 762 prekrškov in med njimi 164 takih, ki pomenijo strokovno nedopusten in za gozd škodljiv poseg. V večini primerov gre za posek brez predhodne izbire dreves (prej odkazila) in za zanemarjanje predpisane gozdnega reda. Velja opozoriti, da gozdarska služba premoledno sodeluje z lastniki gozdov. Vse to je pripomoglo, da lani sodniku za prekrške ni bila posredovana nobena prijava.

• Človeku najhitreje rastejo prsti.

• Samo tistim, ki imajo dolge prste, ni težko globoko seči v žep. (Čeč)

• Prvi pogoj zmage je v tem, da hčemo zmagati. (Foch)

Po krščansko o vsem po malem

Na letni konferenci SKD v Kočevju tudi glavni tajnik Edvard Stanič - Kritično o celi vrsti zadev

KOČEVJE - Na nedavni letni konferenci SKD v Kočevju so izvolili nov 13-članski odbor, konference pa se je udeležil tudi generalni tajnik SKD Edvard Stanič, ki je prisotne seznanil s stanjem Slovenije na političnem področju.

Kritično so ocenili delo posameznih ministrstev, tudi notranjega, pa tudi nadaljnje morebitno sodelovanje v Drnovškovi vladi. Obe možnosti, ostati v vladi ali oditi, so ocenili za slabi.

Ko so govorili o domačih, občinskih zadevah, pa so se strinjali z gradnjo nove osnovne šole. Zahtevali so pristnejši odnos z ministrstvom za promet in zveze, saj so še vedno slabe cestne povezave s Predgradom, z Osilnico jih pa sploh ni razen prek Hrvaške. Niso se strinjali z zamisljo o narodnem parku, ker bi to povzročilo še večje odseljevanje ljudi. Menili so tudi, naj bi Agencija odpisala dolg 3 milijona mark, ki je nastal zaradi posojila bivšega sklada skupnih rezerv Itasu.

Ugotovili so nadalje, da je Blažičeva komisija za odkrivanje in urejanje grobišč naredila preveliko. Prihodnje leto bo 50-letnica pobojev v Rogu, in če do takrat ne bo pri grobišču kapele, je tudi kasneje ne bo treba, saj se le še prihodnje leto pričakuje večji obisk grobišč. Zadovoljni pa so bili, da je vlada končno le odobrila za gradnjo cerkve v Kočevski Reki dobrih 60 milijonov tolarjev.

Predlagali so tesnejše sodelovanje s SLS na državni ravni, saj v občini že zdaj lepo sodelujejo, prav tako z drugimi strankami nekdanjega Demosa. Sklenili pa so, da bodo poleg sedanjih petih krajevnih organizacij SKD ustanovili v kratkem še tri, in sicer v Dragi, Stari Cerkvi in Kočevski Reki.

J. P.

ŽUPANJA ODPRLA SALON FORDA - Predsednica sevniške občinske skupščine Breda Mijović je pretekli petek prerezala trak v novem salonu Forda, prvi pridobitvi prenovljene Vidičeve stavbe na Glavnem trgu, kjer bo stara Sevnica kmalu spet dobila pošto, skoraj vse pa je že nared tudi za selitev sevniške izpostave republiške uprave za javne prihodke. Županja (na posnetku: med slovensko in predaji prvga avtomobila leta 1994 Mondea Sevnicičanu, Hrastničanu pa se je v petek odpeljal z novim Escortom) je čestitala podjetniku Janku Rezcu, direktorju AT&R, za lepo urejen salon in drznost, prav tako dealerju Forda za Dolenjsko, Posavje in Belo krajino Slavku Pauču iz Krške vasi. (Foto: P. P.)

Vlada zaostri odnos do branjev

Sevničani še brez opremljene tržnice - O problematiki tudi občinski izvršni svet - Po potrebi narediti red z odlokom - Inšpekcija številčno skromna

SEVNICA - Urejena tržnica je tista sevniška zadeva, o kateri so se v mestu doslej že veliko pogovarjali. Domačini pogrešajo opremljeno mestno tržnico in celo branjevka, ki občasno pridejo prodajat blago v to mesto, gre za žive, da ni urejenega prostora. Nekateri prodajalci se veselijo, da Sevnica nima prave mestne tržnice, npr. take, s kakršno se lahko pohvalita Krško in Brežice, in to pomanjkanje imajo za izgovor, ko stojnice postavijo v mestu, kjer se jim trenutno pač zahoče. Prostor, kjer naj bi bila stojnica, so že v preteklosti določili ob hotelu Ajdovec.

O zadevi tržnica je nedavno razpravljaj, sicer v okviru inšpekcijskega poročila, tudi sevniški občinski izvršni svet. Sklepa o morebitni skorajšnji temeljiti ureditvi tržnice na sedanjem prostoru ob hotelu Ajdovec ali kje drugje v Sevnici občinska vlada sicer ni sprejela, zato pa se je ogrela za drugačno delanje reda med branjevkami. Toda pozvala je medobčinski inšpektorat, naj prodajalce različnega blaga odločno nažene na omejeni prostor k Ajdovcu, če jih bo zalotila, da imajo stojnice postavljene na neustreznih mestih. Napovedala je tudi sprejem ustreznega občinskega odloka, če obstoječi predpisi, ki jih je občinska skupščina doslej že sprejela, zagotav-

ljajo branjevkam in podobnim trgovcem preveč svobode pri izbiri lokacije stojnic. Največjo nadlogo pa so člani izvršnega sveta priklicali nad branjevke in poulične trgovce z odločitvijo, da bodo morali kršitelji red plačati denarno kazen na kraju samem.

Na seji sveta prisotni Miroslav Mikeln, načelnik medobčinskega inšpektorata, je pospremil vladni poziv s komentarjem, da bo inšpekcijka služba preganjala ulične prodajalce, kolikor je v fizični moči inšpektorata. Vladni možje, ki očitno dobro poznajo večletno kronično pomanjkanje denarja za operativno delovanje posavskega medobčinskega inšpektorata, so si Mikelnove besede o fizični moči sprva prevedli kot shira-

Živahno o črnih

Ugotavljenih 47 črnograditeljev, ki so za 39 črnih gradenj vplačali polog

RIBNICA - Tudi o črnih gradnjah so živahno razpravljali na zadnji seji občinske skupščine Ribnica. Iz poročila urbanističnega inšpektorja je razvidno, da se je na spisku nedovoljenih gradenj oz. posegov v prostor znašlo 47 investitorjev. Od tega števila jih je 39 vplačalo polog za odlog rušenja, s tem pa ni rečeno, da bodo te črne gradnje tudi uradno dovoljene. Od 39 črnih gradenj se jih lahko z nekaterimi dopolnitvami dovolji 38, ena pa ne, ker je tam rezervirani prostor za cesto. Odstranitev črne gradnje ali njena dovolitev gre na stroške investitorja (črnograditelja). Zdjaj je le ocena, da črnih gradenj ne bo treba vseh porušiti. Zaradi črne gradnje nihče ne bo na dobičku, ker bo moral vsak črnograditelj skoziti postopke, kot redni graditelj.

Brez odgovora pa so ostala nekatera vprašanja, na primer, koliko je sploh črnih gradenj v občini. Izražen je bil sum, da jih kar precej ni prijavljeno, kaj so zgradili na črno. Na vprašanje, kaj bo s črnimi gradnjami, za katere ni bil plačan polog, pa tudi ni bilo povsem nedvoumnega odgovora.

J. P.

ZAHTEVE POMLADI

RIBNICA - Poročali smo že, da tudi v Ribnici, in sicer v gostilni Ulčar, zbirajo podpise "Zahteve pomladi 94". Pred štirinajstimi dnevi je v posebni knjigi te zahteve podpisalo 140 ribniških občanov, do minulega tedna pa se je število podpisnikov povzpelo na 217.

Potoške vesti

• Komunalno podjetje Ribnica in KS Loški potok sta pred nekaj leti zgradila izredno lepi, v cerkvenopokopališki ambient prilagojeni mrliški vežici. Pokrit čakalni prostor so letos zasteklili v splošno zadovoljstvo krajanov. Pričakujejo tudi ureditve stare železice, da bi v kostanjevem drevoredu postavili nekaj stoječih svetilk.

• V centru kraja na Hribu bi morali nujno urediti zaščrtana parkirišča, prepovedati pa parkiranje avtomobila in tovornim vozilom. Tudi cesto, ki vodi na Tabor, bi morali vsaj ob večjih cerkvenih in pogrebnihih svečanostih zapreti.

• Pred 13 leti zgrajena cesta Loški potok - Sodražica še danes ni dokončno urejena. Res, da so hitrosti omejene na minimum, vendar to še ne zagotavlja varne vožnje. Posebno nevaren je del ceste pred Sodražico, kjer stalno, zlasti pa na pomlad, pada kamenje. Varovalni kanali so običajno polni okruškov, večje kamenje pa se ustavlja na cesti.

• V kratkem naj bi v Loškem potoku začeli obratovati še štirje gostinski lokali. Skupaj bo torej devet gostišč. Za žejne bo - tako kaže - solidno poskrbljeno, večji problem pa je dobiti toplo kosiilo, če slučajno zaide v kraj kakšna lačna duša.

Vlada zaostri odnos do branjev

Sevničani še brez opremljene tržnice - O problematiki tudi občinski izvršni svet - Po potrebi narediti red z odlokom - Inšpekcija številčno skromna

SEVNICA - Urejena tržnica je tista sevniška zadeva, o kateri so se v mestu doslej že veliko pogovarjali. Domačini pogrešajo opremljeno mestno tržnico in celo branjevka, ki občasno pridejo prodajat blago v to mesto, gre za žive, da ni urejenega prostora. Nekateri prodajalci se veselijo, da Sevnica nima prave mestne tržnice, npr. take, s kakršno se lahko pohvalita Krško in Brežice, in to pomanjkanje imajo za izgovor, ko stojnice postavijo v mestu, kjer se jim trenutno pač zahoče. Prostor, kjer naj bi bila stojnica, so že v preteklosti določili ob hotelu Ajdovec.

O zadevi tržnica je nedavno razpravljaj, sicer v okviru inšpekcijskega poročila, tudi sevniški občinski izvršni svet. Sklepa o morebitni skorajšnji temeljiti ureditvi tržnice na sedanjem prostoru ob hotelu Ajdovec ali kje drugje v Sevnici občinska vlada sicer ni sprejela, zato pa se je ogrela za drugačno delanje reda med branjevkami. Toda pozvala je medobčinski inšpektorat, naj prodajalce različnega blaga odločno nažene na omejeni prostor k Ajdovcu, če jih bo zalotila, da imajo stojnice postavljene na neustreznih mestih. Napovedala je tudi sprejem ustreznega občinskega odloka, če obstoječi predpisi, ki jih je občinska skupščina doslej že sprejela, zagotav-

ljajo branjevkam in podobnim trgovcem preveč svobode pri izbiri lokacije stojnic. Največjo nadlogo pa so člani izvršnega sveta priklicali nad branjevke in poulične trgovce z odločitvijo, da bodo morali kršitelji red plačati denarno kazen na kraju samem.

Na seji sveta prisotni Miroslav Mikeln, načelnik medobčinskega inšpektorata, je pospremil vladni poziv s komentarjem, da bo inšpekcijka služba preganjala ulične prodajalce, kolikor je v fizični moči inšpektorata. Vladni možje, ki očitno dobro poznajo večletno kronično pomanjkanje denarja za operativno delovanje posavskega medobčinskega inšpektorata, so si Mikelnove besede o fizični moči sprva prevedli kot shira-

Drobne iz Kočevja

DVOJNI (KRIVO)LOV - Kočevski ribiči so ugotovili, da jim pri izviru Rinže pri Slovenski vasi izginjajo postrvi. In sicer jih love na kruh in črve krivolovci, begunci iz begunskega centra v Kočevju. Krivolovci so v enem samem dnevu napravili za 160.000 tolarjev škode.

VEČ PEKARN, MANJ KRUHA - V Kočevju in njegovi bližnji ter daljni okolici je vedno več pekarn, hkrati pa se vedno pogosteje dogaja, da v prodajalnah popoldne zmanjka kruha, posebno ob petkih in sobotah.

RIBIŠKO DEŽURSTVO - Ribiči so ugotovili, da je na Rinzi in jezeru vedno več krivolovcev, zato so uvedli tako rekoč dnevno čuvajsko kontrolo in presentili precej krivolovcev. Mlajše so le opozarjali, naj tega ne počno, in je zaleglo.

OBČAN SPRAŠUJE - MEDVED ODGOVARJA

- Zakaj se je obljubljena skromna pogostitev po občnem zboru SLS spremenila v bogato?

- Ker je bila udeležba na zboru skromnejša, kot so pričakovali in je na vsakega prišlo več dobrot.

Ribniški zobotrebc

ŠOLSKA BOMBA - Pred kratkim je neki glasnik opozoril ribniško osnovno šolo, da manjka samo še dvajset minut, in šola bo zletela v zrak, ker je v njej nameščena bomba. Policisti so hitro prišli na kraj dogodka in v pogovoru s tajnico ugotovili, da gre za lažni klic. Šole niso izpraznili, pač pa so pregledali vse prostore, kamor je moč neopazno priti, a bombe niso odkrili. Pač pa so odkrili tri učence 8. razreda, ki so tisti dan "špricali" šolo in se bodo zdaj zagovarjali zaradi zlorabe znamenaj za nevarnost.

ROMSKI OBRAČUN - Krvav od glave do pasu je prišel na policijsko postajo M. K. in povedal, da ga je v Opekarski ulici zbil na tla in ga brcal v glavo in rebra sonarodnjak Rom A. B., in to zaradi nekega dogodka iz pred treh let.

KRIVA OVADBA - Begunec iz Bosne M. H., ki živi pri ribniških Romih, je pod vplivom alkohola z neregistriranim vozilom povzročil 14. aprila v Ribnici prometno nezgodno. Policisti so mu prepovedali nadaljnjo vožnjo, a jih ni ubogal in je med potjo proti Zlebiču sprejel v avto še mladega stoparja. Tega je nato na bencinski postaji v Zlebiču obdolžil, da mu je ukradel 500 DEM in 20.000 tolarjev. Policisti, ki so takoj prišli, niso našli denarja ne pri Stoparju in ne v avtu, seveda pa tudi ne pri beguncu, ki sploh ni delal vtisa, da bi že kdaj videl skupaj toliko denarja, za kolikor je trdil, da je bil okraden. Zdjaj se bo zagovarjal zaradi krive ovadbe.

OBČAN SPRAŠUJE - MEDVED ODGOVARJA

- Kako veš, da tisti pešec ni Ribničian?

- Ker je prečkal cesto na označenem prehodu za pešce.

Sevniški paberki

ČAS - Govori se, da zasebni gostilničarji v sevniški občini kršijo obratovalni čas. Ne ve se, kako ga kršijo, vendar če je v Sevnici tako, kot marsikje drugje, potem gostinci obratujejo dlje v noč, kot jim dovoljuje predpis. Če je v Sevnici tako in zakaj tu ne bi bilo, bi veljalo gostince posebej pohvaliti in nagraditi za ustrežljivost. Verjetno nimajo gostilni predloge odprtih samo zaradi lastnega veselja, ampak tudi zato, da se v točilnicah vsak trenutek lahko odžejajo domačini kronično osušenih grl. Na to civilizacijsko pridobitev pa oblast, ki prijavlja sodniku za prekrške gostilničarje-kršitelje, seveda ne pomisli!

KDAJ? - Na javni razgrnitvi lokacijskega načrta za odsek avtoceste Kronovo-Smednik-Krška vas je eden od domačinov rekel, da je treba pravočasno povedati, kdaj se bo začela gradnja ceste, da bodo kmetje lahko posekali drevje na cestni trasi. Najbrž pa je lahko še brez teh skrbi, kajti doljsko drevje, ki ga bodo morali posekati zaradi avtoceste, se bo do prihoda graditeljev verjetno zdebilo še za kakšen kubik.

PO PREDPISIH - Komandirju sevniške policijske postaje so nedavno prali glavo v sevniskem izvršnem svetu. Člani sveta so mu namignili, naj sevniški policisti raje delajo red med kršitelji prometnih predpisov, kot da kar naprej ustavljajo zgedne sevniške voznike. Komandir je vseeno na koncu rekel, da bo policija še naprej ustavljala na cesti vse po vrsti. Da komandirje fantje ne mislijo delati izjem, se je potrdilo že v soboto: za napačno parkiranje v Sevnici so kaznovani samesa generalnega direktorja ljubljanskega Medexa.

KRESOVANJE NA TRŠKI GORI

KRŠKO - Krajevna skupnost in Lovska družina Krško vabita na 11. tradicionalno praznično srečanje s kresovanjem ob 1. maju pri lovski koči na Trški gori. V soboto, 30. aprila, bodo ob 17. uri postavljali prvomajski mlaj, nato pa bodo ob 20.30 pržigali kres. Za praznično razpoloženje bosta poskrbela Pihalni orkester Videm in zabavni ansambel Labod.

O ZAPOSLOVANJU TUJIH DELAVCEV

KRŠKO - Zavod za zaposlovanje, enota Sevnica, je za ponedeljek sklical delovni sestanek z vsemi delodajalci v Posavju, ki zaposlujejo tuje. Zavod bi želel vse delodajalce, ki imajo pogosto pred očmi samo nekaj zaposlitev tujecev v svoji sredi, opozoriti na velikost zaposlovanja tujecev v regiji. Namen sestanka je bil tudi opozoriti delodajalce, kaj naj storijo, da bi pravočasno pripravili in usposobili domače delavce.

VESELJE V POSAVJU - Minister za šolstvo in šport dr. Slavko Gaber je v petek v Posavju podpisal s vsakim od treh predsednikov izvršnega sveta pogodbe o sodelovanju pri vlaganju v šolstvo. Tri pogodbe prinašajo posavskemu šolstvu in športu v naslednjih letih več kot milijardo tolarjev državnega denarja. Na sliki minister Gaber in Herman Kunjeb ob podpisu pogodbe v Krškem, v levem kotu je ministrov svetovalec Krčan Niko Žibret in desno še podpredsednik IS Krško Robert Kerin.

Jurjevali so po starem

Čez 3.000 jajc za jurjevanjsko cvrtje - Sejem, kresovanje, pritrkavanje, maša in šaljive igre

ZDOLE - V soboto so Zdolani po dolgoletnem premoru spet pripravili Jurjev sejem. Na vaškem sejišču se je zbralo precej obiskovalcev in tudi nekaj mešetarjev, ki žal niso imeli priložnosti mešetariti za živino. Kljub povabilu nihče ni pripeljal na prodaj živali, zato pa ni manjkalo izdelkov drobne obrti in suhe robe. Obiskovalci so izbirali med grabljami, metlami, koši, košarami in lesenimi držali za orodje. Jurjevo nedeljo so začeli tako kot že od nekdaj s kurjenjem kresa ob svitu in s pritrkavanjem na zvonove domače cerkve sv. Jurija. Zadnjih štirinajst let spet pripravljajo jurjevanje "na veliko". Letos so se v pripravo žeganja zelo aktivno vključili tudi mladi. Tako aktivno, da so ob obiskih po okoliških vaseh nabrali kar čez 3.000 jajc, poleg tega pa še lep klobas. Mojster cvrtja je, tako

pravijo očitvidci, zamešal in spekel po tristo jajc naenkrat. Kljub temu da so domačini pekli cvrtje s klobasami v zajetnih posodah in da lačnih ust ni manjkalo, je jajc še ostalo in jih bodo pojedli za prvomajske praznike. Ob ognju in cvrtju je bilo največ domačinov, ki poznajo tradicijo, vendar pa ni manjkalo tudi tujih obrazov. Ne pravijo zastoj, da na tri Zdolane prideta dva harmonikarja. Tako se je ob petju domačih pesmi in ob spremljavi harmonik jutro hitro prevesilo v dan. Ob pol enajstih je bila v cerkvi svečana maša, pozneje pa še nogometna tekma med starimi in mladimi. Popoldne se je na prireditvenem prostoru na sejišču začelo šaljivo tekmovalstvo. Ker so tudi tu osrednjo vlogo igrala jajca, so tekmovalstvo poimenovali "Šaljivi tek z jajci".

B. D.-G.

IGRE Z JAJCI - Tekmovalstvo je bilo napeto, čeprav ni šlo tako za res kot v dolini na tekmi za svetovno prvenstvo v speedwayu. Na sliki: Lojze Stih, strokovnjak za igre z jajci, daje še zadnja navodila tekmovalcem v hokeju z jajci. (Foto: B. D.-G.)

Dr. Gaber prinaša v Posavje milijardo

V vseh treh občinah podpisali dogovore z ministrstvom za šolstvo o sovlaganju v naslednjih petih letih - V tem času dve novi srednji šoli in še več naložb v osnovne šole in športne objekte

POSAVJE - Ministrstvo za šolstvo in šport bo letos v izgradnjo ali posodobitev slovenskih šol vložilo 3,7 do 4 milijarde tolarjev. V petek je minister dr. Slavko Gaber s tremi posavskimi izvršniki podpisal tri pogodbe o sovlaganju v šolstvo, na osnovi katerih bo ministrstvo do leta 1998 samo v Posavje vložilo več kot milijardo tolarjev. Minister Gaber je poudarjal, da država sodeluje s tistimi, ki ji ponujajo roko (misli na svoj del denarja). Pri tem se je Posavje očitno izkazalo, zato je bil to nedvomno pomemben dan za posavke občine in še posebej za šolnike.

V SEVNICI že gradijo športno dvorano pri osnovni šoli Sava Kladnika, ki ima težave zaradi dvoizmenskega pouka in pomanjkanja športnih površin, saj na vsakega učenca pripade komaj pol kvadratnega metra športnih površin. K tej naložbi bo ministrstvo priložilo najmanj 35 milijonov tolarjev, za dozidavo boštanske šole v letu 1996 22 milijonov in leto za tem še 29 milijonov tolarjev. Pozneje naj bi ministrstvo sofinanciralo tudi naložbo v OŠ Blanca, ki pa še ni zajeta v sedanjem dogovoru.

BREŽIŠKA občina bo letos za naložbe v šolstvo namenila skoraj 10 odst. občinskega proračuna, sicer pa

se je s sprejemom programa naložb obvezala, da bo do leta 2005 vsako leto za te namene zagotovila 4 odst. proračunskih sredstev. Letos in v naslednjem letu naj bi s pomočjo republiških sredstev za investicijsko vzdrževanje preuredili in obnovili stavbo gimnazije, ki bo 1995. leta slavila 50-letnico. Ministrstvo bo s skoraj 90 milijoni tolarji sofinanciralo tudi že začeto gradnjo prizidka osnovne šole in športne dvorane v Dobovi. Brežičani so načrtovali, da bi že letos jeseni začeli z gradnjo nove srednje šole ekonomske smeri v Šentlenu, vendar bo republiški denar v te namene po besedah Slavka Gabra prišel šele v letu 1995. Naložba bo stala državo 420 milijonov tolarjev, občina pa bo priskrbela idejne zasnove in komunalno opremljeno zemljišče za šolo (predvidoma v Šentlenu).

Podobno bo z gradnjo nove srednje šole za tehnične smeri v KRŠKEM, kjer bo občina ravno tako priskrbela komunalno opremljeno zemljišče. Država se je obvezala v letu 1996 priložiti 38 milijonov tolarjev, leto pozneje 282 in leta 1998 še 100 milijonov tolarjev. Poleg tega naj bi s prodajo delavnice pridobili še 42 milijonov tolarjev. Za izgradnjo telovadnice pri OŠ Koprivnica bo že to leto iz republiških sredstev za izravnavo občinam priteklo 20 milijonov tolarjev, poleg tega pa bo ministrstvo v naslednjem letu zanjo namenilo dodatnih 22 milijonov.

Dr. Slavko Gaber se je v vsaki izmed treh občin udeležil razgovora z ravnatelji osnovnih, srednjih in glasnih šol ter vrtec. Med drugim je poudaril, da njegovo ministrstvo z delitvijo šolskega tolarja dokazuje, da se zavzema za decentralizirano Slovenijo. Ravnateljem je predstavil novosti, ki naj bi jih prinesli zakoni o šolstvu in ki naj bi postavili trdne temelje šolskemu sistemu. Pomemben se mu zdi projekt učbeniških fondov v šolskih knjižnicah. Letos bodo za nabavo knjig (začeli bodo v višjih razredih), ki si jih bodo izmenjevali učenci, namenili 300 milijonov tolarjev. Dotaknil se je tudi področja plač in v Brežicah opozoril, da bodo od septembra naprej mnogo večje razlike v plačah učiteljev. Odvisne bodo od napredovanja in uspešnosti učitelja.

Med krškimi ravnatelji je dejal: "Vem, da bo sprva težnja, da bi ravnateljice odstopke za uspešnost razdelile vsem enako, a tvegati bo treba, saj za enakost nihče ne bo

hvaležen, še najmanj kolektiv." Ocenil je, da je krško šolstvo najbolj preskrbljeno v Posavju, zato je priporočil, naj se lotijo predvsem vzdrževanja in ne toliko novogradenj. Glede vzdrževanja pa: "Država nima namena tega centralizirati, zato bo ostalo naloga občin. Ker nova občina tega ne bo zmogla, bo nujna neka vmesna raven."

Sicer je minister Gaber v Sevnici in Krškem poudaril odklonilno stališče do malih občin in ni mogel odgovoriti, kako bo s šolstvom po novem, ker da projekta na nekaj tako imaginarnega ne morejo narediti. "Še veliki mojstri lokalne samouprave ne vedo, kaj početi, celo g. Vljavič, da je stvar ta trenutek neobvladljiva. Edward Kardelj je bil prvošolček v

primerjavi s sodobnimi tvorcil lokalnega samoupravljanja," je bil piker dr. Slavko Gaber.

Nekateri ravnatelji so opozarjali na prostorsko stisko, drugi na pomanjkanje učencev in spraševali o možnostih spreminjanja šolskih okolišev. Če sodimo po besedah ministra morajo to urediti občine ali celo ravnatelji z več dogovarjanja, kako bo v zakonu, pa se še ne ve. Vsekakor minister meni, da je treba šolo odpreti tudi za učence iz drugih okolišev, a spet ne toliko, da bi odrinili domače. Govorili so še o pomanjkanju kadrov, ki si iščejo boljše možnosti v novem podjetništvu. Kot meni minister, bo odlike zmanjšalo šele grenko spoznanje, da podjetništvo pozna tudi padce.

B. DUŠIČ-GORNIK

Polovica brezposelnih Posavcev brez poklica

Letos 8-odstotna rast brezposelnosti?

POSAVJE - V primerjavi z letom 1991, ko je brezposelnost v Posavju nenadoma porasla kar za 90 odstotkov, se zadnje čase rast umirja. Lani je bila še 36 odstotna (v republiki več kot polovico manjša), letos pa naj bi bila še 8 do 10 odstotna, če ne bo večjih pretresov v krški papirni in kovinarski industriji. Od decembra 1993 do danes se je število brezposelnih zmanjšalo za 400 oseb, kar pa delavcem sevniske enote Zavoda za zaposlovanje ne vpliva optimizma.

V Posavju zaposlujejo predvsem obrtniki in zasebna podjetja, medtem ko v družbenih podjetjih zaposlovanja ni. V lanskem letu je naraščalo povpraševanje po občasnih in pogodbenih zaposlitvah ter zaposlitvah na črno, ki jih na Zavodu ne registrirajo. Uradno je bilo prijavljenih 2900 potreb po delavcih. V letošnjem letu je povpraševanje po delavcih že za 80 odst. večje, kar je rezultat pogostega zaposlovanja za določen čas zaradi negotovih gospodarskih razmer, sezonskih zaposlitev, ponovnega sofinanciranja pripravništva, nadomestnega zaposlovanja namesto tujecev in pogodbenega dela (obdavčitev!) ter pogoste menjave delovnih mest v zasebnem sektorju.

V minulem letu jim je uspelo zasesti 2200 delovnih mest, torej manj, kot je bilo povpraševanja. Med ostalim so k temu pripomogla izobrazbena neskladja. V Posavju iščejo predvsem delavce s 6. ali 7. stopnjo izobrazbe - ekonomiste in pravnike, pa tudi medicinske sestre, ekonomske tehnike in gostince. Delodajalci bolj kot formalno izobrazbo zahtevajo dejan-

sko znanje, iščejo mlajše delavce, ponujajo delo na terenu ali nadurno delo, ki ga brezposelni pogosto še niso pripravljene sprejeti, po drugi strani pa večkrat preslabo ali neredno plačujejo. Med iskalci zaposlitve je tudi precej takih, ki dejansko ne iščejo dela, ker jim pomaga družina, delajo pogodbeno ali na črno. Mnogim je ovira prevoz na delo, ker je vse manj javnih prevozov.

Na posavskih izpostavah Zavoda za zaposlovanje se je v letu 1993 prijavilo 5 tisoč novih iskalcev zaposlitev, med njimi tisoč takih, ki so zaposlitve iskali prvič, in 1800 presežkov. Med 2900 zaposlitvami je bilo kar tri četrtine takih za določen čas. 800-tim osebam je uspelo najti prvo zaposlitev, med njimi jih je 600 začelo opravljati pripravništvo.

Naj opozorimo, da je med brezposelnimi Posavci skoraj polovica (2470) nevalificiranih ali priučenihi oseb. Večina med njimi nima dokončane osnovne šole, 40 odst. je starih več kot 40 let in so že zaradi tega težje zaposljivi. Tudi mnogi med njimi imajo vsaj delovne izkušnje, medtem ko mlajši od 31 let, ki predstavlja kar tretjino te skupine (samo v Posavju torej 800 ljudi!), nimajo niti tega. Na Zavodu so mnenja, da šolski sistem ne bi smel dopuščati tolikšnega števila mladih brez zaključene osemletke in brez kakršnih koli zaključnih strokovnih šol (vsaj skrajšanih programov). Vse kaže, da bodo ti brezposelni le težko dobili zaposlitev, zato bi bilo za državo ceneje tako stanje preprečiti.

B. DUŠIČ-GORNIK

Krajanom Cerklj ni do smeha

Od prve naslednje seje skupščine v Brežicah pričakujejo uporabne sklepe v zvezi z Romi v Gazicah - Bolj kot preteklo ravnanje je pomembno, kaj bo z Romi v bodoče

CERKLJE - "Končno nam je uspelo Rome pripeljati v skupščino!" je vzklinal Ivan Kapušin, brežiški sekretar za notranje zadeve, ki je "zadolžen" za reševanje romske problematike v brežiški občini. Razprava se je začela, čeprav je bila skupščina že nesklepčna in ni mogla ničesar skleniti. Nastopil je Kapušin in povedal svojo zgodbo o Romih, govoril je delegat Blažič iz Dobove in hudo razjaril prisotne Cerkljane, zato so se oglasili kar štirje od njih. Vsak je povedal po svoje in vsak je trdil, da je resnica njegova. Romi niso povedali nič.

Res je, da ima brežiška občina 10 romskih družin z 39 člani, od katerih nihče ni zaposlen, čeprav so razen treh vsi mlajši od 40 let. Cerkljani obtožujejo občino, da je vrgla stran 350 tisoč tolarjev, kolikor je Savaprojekt zaračunal za študijo o ureditvi romskega naselja v gozdu Kruščice pri Gazicah, saj so ga risali na nacionaliziranih zemljiščih, ki jih lastniki zahtevajo nazaj.

Zanimivo je, da bi Romi še naprej lepo živeli pod šotiri in tisti "premožnejši" v lesenih barakah ter gazili do kolen po blatu, pa to razen domačinov ne bi nikogar skrbelo. Zgodilo pa se je, da so zaprli dobovsko deponijo komunalnih odpadkov, kjer je bilo nastanjenih in "zaposlenih" 15 Romov. Dobovčani so bili pripravljene sprejeti novo lokacijo smetišča v Ločah le v primeru, če občina izseli Rome. Ker so menda

grozili z barikadami pred smetiščem, je izvršni svet to zadevo poveril Ivanu Kapušinu in ta se je lotil dela. Preselel je Rome ter jim v Gazicah postavil dve leseni baraki.

Krajevna skupnost Cerklje se je že navadila na svoje sosedje in je pripravljena z njimi živeti še naprej, a ne dovoli priseljevanja. Predlaga, naj občina priskrbi Romom človeka dostojna bivališča v opuščeni starih domačijah, ki so raztresene po raznih delih občine. Menijo, da se bodo Romi le tako počasi vključili v normalno življenje, nikakor pa se to ne bo zgodilo, če bodo izolirani v gozdu, brez osnovnih možnosti za življenje. Sami so Romom z gramozom posuli cesto, osnovna šola Cerklje je priseljenca iz Dobove tudi vpisala k pouku. Kot je dejal delegat Jernej Zorko, je osnovna šola letos poleg sedem- in osemletnika vpisala v malo

šolo tudi 10-letnega učenca, medtem ko so trinajstletno Romkinjo morali vpisati v prvi razred, ker "se ne ve, kateri razred je obiskovala v Dobovi".

Po besedah predsednika sveta KS Cerklje ob Krki, Franca Zorka, je občina priselila "dobovsko skupino" Romov brez vednosti krajanov in barake postavila brez vsakega dovoljenja. Pristojni inšpektor krajanom, ki so črnogradnje prijavili, še do danes ni poslal zapisnika, češ da ne ve, kdo

Prebivalci Cerklje so sredi preteklega tedna spet sklicali sestanek v svoji krajevni skupnosti. Za zdaj bodo počakali, če bodo delegati na prihodnjem sklicu skupščine sprejeli kake obetavne sklepe. Če se to ne bo zgodilo, so pripravljene težave reševati tudi drugače, tudi s protestno zasedbo občinske stavbe. Navsezadnje reševanje romske problematike ne more biti samo skrb občine, kaj šele nekaj vaščanov.

je investitor barak. V Cerkljah imajo občutek, da se nikomur ne mudi z reševanjem romskih bivališč in da namerno zavlačujejo, dokler ne bo občina Cerklje samostojna in torej sama s "svojimi" Romi.

B. DUŠIČ-GORNIK

Novo v Brežicah

PALICE ZA TELETA - Marsikje po Sloveniji so že kopali v želji, da bi našli zlato tele. Navadnih telet je veliko, a zlatega ni videl še nihče. Zdaj je v Posavju moda zlatih palic. Nekateri prisegajo, da so na lastna ušesa slišali, kako je nekdo pravil, da so v hišni preiskavi v Rigoncah našli zlato palice. V najbolj zaupnih krogih pouličnih opraviljencev je slišati tudi, da je njihov imetnik že zapahi. Vsem tem govoricam navkljub je življenje teklo naprej. Tako je bila v nedeljo dopoldne na Sromljah proslava 50. obletnice ustanovitve Kozjanskega odreda. V imenu brežiške občine je borce in aktiviste pozdravil Borut Mokrovič. Kaj je govoril, se zaradi slabega ozvočenja ni slišalo, zanesljivo pa lahko trdimo, da on ni bil v zaporniških cunjah.

LJUBA POMOTA - Zgodila se je Ivanu Tomšetu, delegatu brežiške skupščine. Kot je javno povedal, je kar nekaj časa na njegov naslov prihajala pošta za trgovsko in gostinsko podjetje NK Svoboda Brežice. To vse zaradi tega, ker je nekdo narobe napisal naslov: Milavčeva 15 namesto 12. Primer je bil razkrit v opozorilo skupščini, da nekdo v brežiškem športu vendarle ima podjetniške interese.

NAMERNO - Mnogi menijo, da Brežičani kljub vsemu niso tako slabi nogometaši. Po zagotovilih nekaterih klubskih funkcionarjev imajo fantje nekaj tudi v glavi, ne samo v nogah. Če je tako, lahko razumemo, da so brežiški nogometaši namerno poslali k nogometšem Novega mesta kolega Šimona Pirca. Navijači nogometašev Krke Novoterna ga nimaajo najbolj v čislih, čeprav povzroča med tekami veliko smeha, ko pride do žoge. Takrat se namreč skoraj zagotovo nekaj zgodi: ali pade ali pa žogo izgubi. Brežiško okrepitev v obliki nogometaša Pirca lahko torej razumemo kot podtalno rušenje novomeškega kluba.

PO PLANINSKI POTTI OD ARTIČ DO PEČIC

BREŽICE - Za cel avtobus planincev podjetja PTT iz Ljubljane je minulo nedeljo skupaj z brežiškimi kolegi prehodilo spominsko planinsko pot kozjanskih borcev s spominskimi obeležji v Artičah, Lastninah, Silovcu, Rakovici in Pečicah. Po petih urah hoda so prispeli v staro pečičsko šolo, kjer je sledilo družabno srečanje.

BOJAN HORVATIČ

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času do 10. do 22. aprila so v brežiški porodnišnici rodile: Damjana Obranič iz Nove vasi - deklico, Marjana Ulčnik iz Hrastja - Albano, Anica Bizjak iz Sevnice - Klavdijo, Marjeta Hrušovar s Trške Gore - Lucijo, Meri Planinc iz Pleterja - Marka, Cvetka Jazbec iz Zabukovja - Domna, Tatjana Žibert s Celin - Aleša, Renata Račić iz Dvorce - Jana, Darja Urek iz Jerešlavca - Tadeja, Marjana Zveglar iz Gradišča - Tomaza, Marija Preskar iz Boršta - deklico in Dragica Humeč iz Dobove - dečka.

Cestitamo!

Poslej še Krkin prstan kulture

Z letnega obračuna Kulturno-umetniškega društva Krka - Prvi Krkin prstan kulture so podelili Mariji Žvegljič, ki je več kot deset let uspešno vodila društvo

NOVO MESTO - Kulturno-umetniško društvo Krka je eden izmed pomembnih nosilcev kulturnega življenja v Novem mestu in v pokrajini: na letnem obračunu dela so minuli četrtek zvečer v Galeriji Dolenjskega muzeja to vnovič potrdili. Uvod v zbor je bil nastop študentke solo petja pri prof. D. Cestnik - Spasič, mezosopranistke Irene Yebuah, ki je s prvo predstavitvijo v domačem mestu požela prisrčne aplavze v polni dvorani. Spremljal jo je prof. V. Mlinarič, ki je dodal tudi nekaj odlomkov iz Mozartovih del.

Ob zelo preglednem tiskanem poročilu o lanskem delu društva je o aktivnostih sekcij zgoščeno spregovoril njegov predsednik dipl. inž. Janez Bernik. Prijetno je zvedeti za razgibano društveno delo, ki tako kot to-

varna zdravil s svojimi najnovejšimi pomembnimi dosežki nenehno nestrno skrbi in neguje kulturno življenje med krkaši. Tako je Galerija Krka priredila lani 11 in letos že 3 umetniške razstave, v svojem ljubljanskem razstavišču pa 7 razstav. Uspešno je bilo tudi že 13. Krkin srečanje slovenskih slikarjev. Krkin gledališki klub v Ljubljani je lani imel v gosteh 8 znanih umetnikov ob nadpoprečni udeležbi delavcev podjetja in meščanov. Na 16. Dolenjskem knjižnem sejmu in njegovih vzporednih prireditvah smo bili priče močnega klitja in vsestranske prizadevnosti društva. Kar 633 njegovih članov si je lani izposodilo iz potujoče knjižnice nekaj nad 3.000 knjig.

"Pojoči ambasador Krke" je njen mešani pevski zbor. Znova je ponesele ugled tovarne in sposobnosti njenih delavcev po Sloveniji, doma pa nas je vzradostil na številnih akademijah, prireditvah in zlasti ob 500-letnici Kolegijskega kapitlja v Novem mestu. Pevski zbor Krke goji tradicije družabnega povezovanja delavcev in sega zadnje čase tudi po zahtevnejših zborovskih skladbah.

V Krkinih zdravilskih pestrijo gostom bivanje na Dolenjskem z razvejeno kulturno dejavnostjo, tako pa se trudijo tudi v njenem obratu v Ljutomeru. Razpravo so na zboru obogatili s predlogi in ocenami Marija Žvegljič, Andrej Pelko in Boris Cesen. Zanimiv je bil predlog prve predsednice društva Jože Mikličeve, da naj programsko vodstvo sklepa o uvedbi posebnega priznanja najzaslužnejšim članom društva: dobili naj bi Krkin prstan kulture. Prvi tak prstan je Joža Miklič na zboru podelila Mariji Žvegljič, ki je več kot deset let nadvse uspešno vodila društvo.

In še razveseljiva novica: vodstvo tovarne je letos za polovico zvečalo denarno pomoč društvu za njegovo nadaljnje vsestransko delovanje.

TONE GOŠNIK

STIČNA SKOZI LETO IN DAN

STIČNA - V prostorih Slovenskega verskega muzeja v tukajšnjem cistercijskem samostanu so v ponedeljek, 25. aprila, ob 17. uri odprli razstavo fotografij p. Branka Petauerja, Zbirko svojih del je naslovil Stična skozi leto in dan.

• Gorje državi, ki ima ljubljansko TV. (Mastnak)

• Večina pesnikov se rodi šele po svoji smrti. (Lichtenberg)

Zanimiva, a s pomanjkljivostmi

Nova hrvaška knjiga o Gorskem Kotarju, v kateri je govor tudi o slovenskem obrežju Kolpe in Čabranke

Knjiga "Stare slave djevotina" (Stare slave očetnjava) je pred kratkim izšla v nakladi 2.000 izvodov. Avtor je pater Dominik-Dinko Kovač, izdajatelj Hrvaška katoliška misija v Hanauu (Nemčija), tiskana pa je bila na Reki. Govori predvsem o župnijah na območju Gorskega Kotarja.

Knjiga je v pretežni meri izbor časopisnih člankov raznih avtorjev, ki so pisali o teh krajih z območja, ki so ga že pisali pred stoletjem imenovali kar "hrvaška Švica", zdaj pa govore o tem območju kot o "zakopanem biseru turizma", kar velja tudi za obmejne slovenske kraje. Avtor v uvodu pravi, da je ni pisal kot znanstven ali statistično delo in da je dajal prednost prvim vtisom in literarnemu izrazu. To je v knjigi tudi čutiti, saj bralec dobi vtis, kot da je zgodovina tega območja začela s Frankopani in Zrinjskimi, nikjer pa ne omenja Ortenburžanov in Celjanov, ki so tudi gospodarili na precejšnjem delu tega

območja. Čeprav piše o cerkvah in cerkveni zgodovini, tudi ni nikjer omenjeno, da je faro v Gerovem (ki je najstarejša na tem območju današnje Hrvaške) ustanovila ribniška pra fara. Priznati pa je treba, da je dokaj natančno zapisal, da je župnik v Brodu na Kolpi Juraj Pipinič bil v letih 1669 in 1670 zelo goreč pristaš zrinjsko-frankopanskih zarotnikov (proti avstoogrskemu cesarju) in je organiziral 800 vstajnikov ter se pripravil, da bo z njimi vdrl na Kranjsko do Kočevja.

Z veliko ljubeznijo in poznavanjem je pisal tudi o gerovski Sveti gori, pod katero ležijo Mali Log, ki naj bi bil rojstni kraj Petra Klepeca, in Plešci, kjer se je avtor pred 50 leti rodil. Posebno pohvalo zasluži njegovo pisanje o ljudskih običajih, predvsem pa njegovo prizadevanje, da bi ohranil domače narečje, ki ga imenuje "gerovski jezik", in je enako na hrvaški in slovenski strani Čabranke in Kolpe. Za to narečje pravi, da je nastalo, ko so se hrvaški begunci po vpadanju turške sile začeli vračati iz Slovenije, Avstrije in Banske (civilne) Hrvaške in so s seboj prinesli tudi jezik, ki so se ga naučili v tujini. Jezik, "ki so ga prinesli, je imel sledove stoletnega mešanja s slovenskim posebno dolenjskimi govori in narečji."

J. PRIMC

OBISKALI SMO SAMOSTAN IN KNJIZNICO

Imeli smo kulturni dan. Šli smo v krški samostan, kjer smo obiskali pater Metoda. Najprej nas je peljal v samostansko knjižnico, ki je stara 350 let, in nam povedal veliko zanimivega. Na policah 250 let stare omare so zložene 350 do 400 let stare knjige, njihove platnice so narejene iz bukovega lesa. Napisane so v nemškem in latinskem jeziku. Med njimi je tudi kopija biblije, ki jo je Jurij Dalmatin prevedel v slovenski jezik. Najstarejša knjiga v knjižnici je bila napisana leta 1501 in ima prek 3.000 strani. Vseh knjig je okoli 1.500. Nato nas je pater peljal v galerijo. Tam so razstavljene stare slike. Pater nam je pripovedoval o zgodovini teh slik. Potem smo šli v cerkev, ki je obnovljena. V njej je 300 let star križ in 500 let star kip Marije. Veliko smo zvedeli tudi o zgodovini te cerkve. Odšli smo še v knjižnico, ki se imenuje po Janezu Vajkardu Valvasorju. Poleg knjig so tu na razpolago tudi revije, kasete, CD-i in video kasete. 3.000 bralcem je na razpolago 54.000 knjig.

MATEJ KRANJC
4. c., OŠ Jurija Dalmatina, Krško

KULTURNI DAN

Kulturni dan smo preživel v Ljubljani. Razdelili smo se v dve skupini. Prva skupina si je ogledala prostore Radia Slovenija, druga pa prostore slovenske televizije. Videli smo več studiev, kjer snemajo razne oddaje. Videli smo tudi mnogo kulis in drugih pripomočkov. Ob velikem satelitskem krožniku nam je prijazen gospod razložil, kako sprejemajo sliko s satelitom. Posebej nas je zanimalo, kako pride slika iz studia v naše domove. Bili smo tudi v prostorih, kjer skrbijo za zvok, in v režiji. Ogledali pa smo si tudi, kako snemajo televizijski dnevnik. Potem smo odhiteli še v Cankarjev dom, kjer smo si ogledali mladinsko glasbeno matinejo z naslovom Peer Gynt z glasbo Edvarda Griega. Po predstavi smo imeli še nekaj časa za v trgovine, nato pa smo se polni lepih vtisov odpeljali domov.

DARJA DULC
7. r., OŠ Škočjan

DOLENJSKI LIST

utzem mevsraq en eslgo žsV

tel. 068/323-610
fax: 068/322-898

UMETNIŠKI VEČER

SEVNICA - Zveza kulturnih organizacij Sevnica organizira v petek, 29. aprila, ob 20. uri v Lutrovski kleti na sevniškem gradu umetniški večer v počastitev 27. aprila, dneva upora proti okupatorju, in 1. maja, praznika dela. Nastopila bosta pesnik in igravec Tone Kuntner in mešani pevski zbor Jutrjanjka.

VSAK JE NAPISAL KNJIGO - Učenci osnovne šole Center so se skupaj z učitelji mimo pouka lotili doslej največje projektne naloge pod naslovom "Knjiga skozi čas". V štirih mesecih so domala vsi učenci od 1. do 8. razreda zbirali, zapisovali, raziskovali in ustvarjali. Vse, kar so ta čas pripravili, so pokazali na veliki razstavi, kjer je bilo res kaj videti. Zbirali so stare knjige, zapisovali pregovore, pravljice in ljudske pesmi, raziskovali naše bralne navade in vpliv televizije nanje, izdelali lasten vodnik planinskih izletov, napisali vsak svojo knjigo, prevajali v angleški in nemški jezik, izdelali računalniško revijo, opozorili na pomembne obletnice, risali stripe in plakate, ilustrirali in vezali knjige, izdelovali reciklirni papir, predstavili slovenske jedi. Morda jih bodo s to prelepo razstavo še kam povabili? (Foto: J. Pavlin)

SLIKALI SO NOVO MESTO - Mladi nadobudni slikarji 19 osnovnih šol Dolenjske in Bele krajine, med katerimi so bili trije predstavniki tudi iz begunske šole, so v soboto slikali in risali po ulicah Novega mesta. Pobudnik že drugega takšnega srečanja je Ljubljanska banka - Dolenjska banka. Udeleženci kolonije so svoja dela razstavili v avli grmske osnovne šole in bodo na ogled do sredine maja. Srečanje je bilo popestrjeno tudi s predstavitvijo umetniškega risalnega in šolskega programa avstrijskega podjetja Koh-I-Noor. Na sliki: Tako sta pod arkadami Elektrotehne mestno hišo slikali Vesna Šprogar iz Semiča in Darja Korelc z Mirne. (Foto: J. Pavlin)

Šola v kulturnem domu?

Šola na Dvoru, ki je stara 120 let, precej pomanjkljiva - Zahteve Kluba za boljše šolo Dvor

"Osmega aprila 1872. leta je kr. deželni šolski svet dal prvo pomoč k zidavi nove šole na Dvoru. Knez Karl Auersperg je prevzel šolsko zavetništvo, brezplačno je odstopil zemljišče, opravil ključavničarska dela, peči, les in ostalo tesarsko gradivo, nove šolske klopi dal novi šoli zastoj. G. župan in posestnik Janez Zurec, se zaveže, da bo brezplačno pripravil vse kamenje. Vse gradivo: kamenje, les, opeko so zvozili vaški posestniki. Čez dve leti se odpre nova šola in prične se pouk v njej." To beremo v šolski kroniki.

Minilo je torej že 120 let in šola na Dvoru je v tem času sprejela veliko nadobudnežev. Vsa ta leta ni doživela dosti sprememb. Pred nekaj leti pa so končno uredili centralno ogrevanje. Da so prostori tesni, slabo osvetljeni in da nudijo bistveno slabše možnosti za pouk od ostalih šol, je ob svojem rednem obisku potrdila tudi služba za epidemiologijo, higieno in ekologijo iz Zavoda za zdravstveno varstvo Novo mesto. Ugotovljene so številne sanitarno-higienske in tehnične pomanjkljivosti. Marija

Legan, vodja podružnične šole na Dvoru, je povedala, da je šolska oprema dotrajana in da v šoli ni primernih prostorov za telesno vzgojo in da je zato pouk v razredih. Telovadnega orodja ni, otroci se najpogosteje razgibljejo ob lepem vremenu na zunanjem igrišču, ki si ga delijo z otroki iz vrtca.

Glede na številne probleme so starši izvolili odbor, ki bo skušal ustvariti boljše možnosti za pouk na šoli. Odbor, ki se je sestel, se imenuje "Klub za boljše šolo Dvor". Ocenil je, da 72 šolskih otrok, ki obiskujejo pouk, nujno potrebuje osnovne pogoje za učenje, saj so otroci izpostavljeni številnim nevarnostim. Razpravljal je tudi o telovadnici. Predlagal je, da če ni možna novogradnja, je potreben dogovor o obnovi starega kulturnega doma, v katerem bi bil prostor za telesno vzgojo najmlajših. V odboru so tudi zahtevali spremembo v delegiranju staršev in učiteljev tako v svet šole Žužemberk kot v svet staršev. Zdjaj iz podružnične šole na Dvoru ni predstavnik in je šola v neenakopravnem položaju.

S. MIRTIC

Področna revija folklorne v Trbovljah

Brez novomeškega Kresa

TRBOVLJE - Osem folklornih skupin se je v soboto zvečer predstavilo na letošnji reviji folklornih skupin Posavja, Dolenjske in Zasavja, ki sta jo skupaj organizirala ZKO Trbovlje in Združenje folklornih skupin teh treh regij. V združenju je navada, da revijo organizirajo vsako leto v drugi občini.

Na odru trboveljskega kulturnega doma je najprej svoje delo s spletom kozjanskih plesov predstavila folklorna skupina KUD Oton Zupančič iz Artič, sledil je nastop skupine "Svoboda" iz Trbovelj z belokranjskimi in nato skupine "Duplo" iz Pišec s štajerskimi plesi. Folkloristi DKD Svoboda Senovo so predstavili splet prekmurskih plesov, nova skupina "Vidovo" iz Sentvidca pri Stični pa dolenjske plesje. Folklorna skupina "Javorje" iz Šmartnega pri Litiji je nastopila z gorenjskimi plesi in skupina iz Račne pri Grosupljem s spletom goriških plesov.

V Trbovljah so bili tako v soboto zvečer prikazani plesi in običaji iz vseh koncev Slovenije, kakor jih znajo in poznajo posavske, dolenjske in zasavske folklorne skupine. Kot gost revije je belokranjske plesje zaplesala tudi skupina srednješolskega kulturnega društva iz Trbovelj, žal pa na letošnjo revijo ni mogla priti najmočnejša skupina na tem območju - folklorna skupina "Kres" iz Novega mesta. Strokovnjaki Zveze folklornih skupin Slovenije so kljub temu ocenili, da gre za močno revijo, ki s svojo visoko ravni preseneča. Folkloristi so bili še posebej veseli ocene Draga Kuneja iz Inštituta za narodopisje (sicer tudi člana skupine Kurja koža), ki je ocenil glasbeno spremljavo skupin in petje. Revijo si je, kot ostale podobne revije v Sloveniji, ogledal tudi republiški selektor, ki bo zbral udeležence republiškega festivala folklornih skupin v Beltincih.

B. D.-G.

TELEVIZIJA NOVO MESTO

vaš kanal

s Trdinovega vrha na kanalu 41

vsak dan ob 19. In ob 21. uri NOVICE,

vsak torek ob 20. uri CELOVEČERNI FILM in NOVICE ob 21.30

vsako soboto tedenski pregled OD SOBOTE DO SOBOTE in

mladinska oddaja MKC TV

vsak ponedeljek po NOVICAH ŠPORTNI PREGLED

PRIPRAVE NA SREČANJE RECITATORJEV

ČRNOMELJ - Zavod za izobraževanje in kulturo bo priredil že 4. srečanje recitatorjev osnovnih in malih šol Bele krajine. Srečanje bo junija ob 45. obletnici smrti pesnika Otona Zupančiča, tema pa bo animacija lutk. V okviru priprav na 10. uri v črnomaljski knjižnici potekale ustvarjalne delavnice, na katere vse zainteresirane prisrčno vabijo.

I. B.

O HRVAŠKO-TURŠKI VOJNI

NOVO MESTO - Hrvaški kulturni dom iz Novega mesta priredi v okviru svoje tradicionalne tribune "V sredo ob 18-ih" v mali dvorani Dolenjskega muzeja predavanje dr. Mirka Valentića, direktorja Inštituta za novejšo zgodovino v Zagrebu, o stoletni hrvaško-turški vojni od bitke na Krbavskem polju do bitke pri Sisku. Predavanje bo v sredo 4. maja ob 18. uri.

REVIIJA GLASBENIH ŠOL - Na vsakoletni reviji učencev in učiteljev glasbenih šol Dolenjske, Posavja in Bele krajine, ki so jo tokrat pripravili Črnomelj, so se predstavili glasbeniki iz Brežic, Črnomlja, Krškega, Novega mesta, Sevnice in Trebnjega. S tamburaškim orkestrom je revijo odprl Silvester Mihelčič najmlajši. (Foto: I. V.)

V PONOS BREŽIŠKI GIMNAZIJI - Američanka Sue Brems je ob prihodu v Slovenijo prostovoljno prevzela dodatno poučevanje prvega jezika brežiških gimnazijcev, da bi zapolnila svoj čas in počela nekaj koristnega. Njen "pouk po pouku" traja že drugo leto, letos pa je svoj trud in uspeh postavila na oder. Mali razred njenih učencev suvereno obvlada angleščino tudi na odrskih deskah, ki zahtevajo tudi nekaj igralske žilice. Občinstvu so se predstavili z dvema igrama: The case of the missing masterpiece in Fit to be tied. S prvo so nastopili tudi na Gimnaziji, na srečanju gimnazijcev Slovenije, ki se je letos od 7. do 9. aprila odvijalo v Mariboru. In ker dobre igre brez dobrih igralcev ni, velja pohvaliti Anjo Rostohar in Jernejo Tasič, spodbuditi pa tudi vse njune odrske kolege, vključno s Sue Brems. Z aplavzom in še čim. (D. Krošelj)

POTA IN STRANPOTA

dežurni poročajo

Hudo ga je pretepel in pustil

Na novomeškem sodišču je bila obravnava zoper Dušana Joviča iz Novega mesta, ki naj bi lani decembra tako hudo pretepel Borisa Zupančiča, da je kasneje umrl

NOVO MESTO - Lani decembra so okrog polnoči na novomeški avtobusni postaji pred lokalom Ines našli hudo pretepenega 29-letnega Borisa Zupančiča iz Srebrniča, ki je čez nekaj dni za poškodbami v novomeški bolnišnici umrl. Pred kratkim je bila na novomeškem temeljnem sodišču obravnava zoper 25-letnega Dušana Joviča iz Novega mesta, ki naj bi usodnega 20. decembra Zupančiča hudo pretepel. Senat ga je spoznal za krivega in mu za kaznivo dejanje posebno hude poškodbe prisodil 5 let zopora, ker pa to ni bilo edino kaznivo dejanje, ki naj bi ga storil (obtožen je bil tudi vloga v kiosk Braneta Petriča v Novem mestu in poškodovanje izločbene šipe pri Foto Adi, nedolgo tega pa mu je bila izrečena tudi pogojna kazen za odvzem motornega vozila), se je sodišče odločilo za enotno kazen 5 let in osem mesecev zopora. Sodba še ni pravomočna.

Obtoženi Dušan Jovič je pred sodiščem povedal, da sta se z Borisom poznala že dalj časa. Usodnega dne sta se srečala v mestu že dopoldan in sta skupaj popivala, kadila, zaužila pa sta tudi nekaj pomirjeval, do katerih je Jovič prišel mimo recepta. Okrog 11. ure zvečer ju je na avtobusni postaji opazil tudi varnostnik, ko je odpravil še zadnji avtobus. Nekaj pred polnočjo je v pisarno slišal odmevanje udarcev. Šel je pogledat ven in pred lokalom Ines zagledal, da na tleh leži moški, nad njim pa je nekdo držal nogo. Vrnil se je v pisarno in poklical policiste. Čeprav so ti zelo hitro prišli, so na kraju pretepa našli le nezavestnega Zupančiča, storilca pa ni bilo več nikjer. "Spominim se, da sem imel v sebi že precej alkohola in

da sva se sprla, zakaj, pa ne vem. Spominim se le, da je Zupančič ležal na tleh," je pripovedoval obtoženi Jovič.

Oče pokojnega Borisa, Jože Zupančič, je povedal, da je sina nazadnje videl 10. decembra, ko ga je peljal v psihiatrično bolnišnico v Vojnik. Kasneje je izvedel, da so ga po štirih

● **Senat je Dušana Joviča spoznal za krivega in mu za posebno hudo poškodbo prisodil 5 let, za veliko tatvino 5 mesecev in za poškodovanje tuje stvari 3 mesece zopora; za vse skupaj enotno kazen 5 let in 7 mesecev. Ker pa je bil nedolgo tega pogojno obsojen zaradi odvzema motornega vozila, je Senat pogojno kazen preklcal, ker je v pogojni dobi storil nova kazniva dejanja (pogojno je bil obsojen na tri mesece zopora) in izrekel enotno kazen 5 let in 8 mesecev zopora. V prestano kazen se bo štel tudi pripor, ki ga je sodišče zaradi ponovne nevarnosti podaljšalo do pravomočnosti sodbe. Plačila kazenskih stroškov je oproščen, medtem ko je fotografu Adiju Zagrljači dolžan plačati razbito šipo. Med obteževalne okoliščine je Senat štel Jovičevo predkaznovanost, zlorabo pišči in tablet in dejstvo, da se je znesel nad slabotnejšim in ga potem pustil brez pomoči, med olajševalne okoliščine pa težave v mladosti, njegovo priznanje in popravljenost, da se boljše.**

dneh izpustili, ker niso imeli dovolj prostora za zdravljenje. Oče je povedal, da je bil sin takrat, ko ga je peljal v Vojnik, zelo izčrpan in slaboten. "Po tistem, ko mu je umrla mama, je živel več druge kot doma. Bil je sam svoj, ni pa bil agresiven in pretepaški," je povedal Borisov oče. Boris je bil izučeni za inštalaterja, vendar stalne zaposlitve ni imel, preživljal se je s priložnostnimi deli. Tudi Center za socialno delo je v poročilu zapisal, da Zupančič sicer ni imel urejenega življenja, vendar socialne podpore ni prejemal. Zapisali so še, da je bil kot osebnost vodljiv in nenasilen.

Sodni izvedenec psihiatrične stroke in predstojnik centra za mentalno zdravljenje v Ljubljani, prof. dr. Jože Lokar, je dejal, da obtoženi v treznem stanju načeloma ve, kakšne nevarnosti počne, ko je pijan, vendar je pri njem težnja po omamljanju mo-

čnejša. Dr. Lokar je dopustil možnost, da je pri dejanju šlo za Jovičevo bistveno zmanjšano prištevnost zaradi zaužitega alkohola in pomirjeval, kar je Senat kasneje upošteval pri odmeri kazni.

Jovič pa je bil poleg hude poškodbe obtožen tudi, da naj bi 7. decembra lani vlomil v kiosk Braneta Petriča iz Novega mesta. Kot je povedal lastnik kioska, sta iz njega izginila dva noža in okrog 700 tolarjev drobiža, za cigarete pa ni bil priprčan. Lastnik je dobil nazaj en nož in nekaj denarja. Jovič je vlom sicer priznal, ni pa priznal, da je iz kioska odnesel to, kar se mu očita. Priznal je tudi, da je 29. novembra lani razbil izločbeno steklo v Novem mestu fotografu Adiju Zagrljači. Dejal je, da je bil z dekleto, ker pa sta se sprla, je brcnil v prvo izločbo. Za vsa dejanja, še predvsem pa za posebno hudo poškodbo, je dejal, da jih obžaluje in da se je pripravljen zdraviti proti alkoholizmu.

J. DORNJŽ

FANT JE MED PREVOZOM V BOLNIŠNICO UMRL

TREBNJE - V petek, 22. aprila, nekaj pred 13. uro je 15-letni Damjan Starič iz Radne vasi pri Trebelnem pri Trebnjem umrl ob magistralni cesti. Ko je mimo odpeljal avtomobil, je stekel na magistralno cesto v trenutku, ko je po njej pripeljala 35-letna Elke Susanne Ruf iz Nemčije, ki je fanta zbila. Padel je na pokrov motorja, z glavo udaril ob vetrobransko steklo, nato pa padel na cesto. Zaradi hudih poškodb je med prevozom v novomeško bolnišnico umrl.

PONOČI VLOMILI V HIŠO

JELŠEVEC - 19. aprila ob 23. uri so neznanci prišli do stanovanjske hiše na Jelševcu in razbili steklo na vhodnih vratih, nato pa sta dva stopila v sobo, kjer je spal A. Z., ga napadla, nato pa mu vzela nekaj denarja. V sosednji sobi sta bila žena in sin, ki sta pobegnila skozi okno, vendar je žena na dvorišču eden od nezancev pretepel.

Kočevska stranpota

DOLENJSKI "TURISTI" - Romi iz okolice Novega mesta so 19. aprila postavili šotore pri rojkih v Željnah. Tam pa kampiranje ni dovoljeno, zato so morali podreti šotore in se oglasiti pri sodniku za prekrške.

MEDNARODNI OBRACUN - V PRETEPU MED R. H. IN NEZNANIM MOŠKIM V ZASEBNEM STANOVANJU V KOČEVJU SO BILI 19. APRILA OKOLI POLNOČI OBVEŠENI POLICISTI, KI SO NATO UGOTOVILI, DA JE ŠLO TAKO REKOČ ZA MEDNARODNI OBRACUN, SAJ JE R. H. ROM, STANOVANJE PA LAST SLOVENSkih državljanov.

ZA POL MILIJONA ŠKODE - 20. aprila je na magistralni cesti v Mrtvicah Z. B. iz Kočevja prehitel tovornjak, ki ga je vozil M. V. iz Črnomlja, in pri tem prežrl nasproti vozeči avto. Med umikanjem je prišlo do trčenja. Škoda je 250.000 tolarjev. Prav toliška škoda pa je nastala, ko sta pred pošto trčila istega dne avtomobila U. S. iz Kočevja, ki je zavijal v levo in izsli prednost hrvaškemu državljanu P. A. Na srečo ni bil nihče poškodovan.

PAGAT ULTIMO - Ob uri strahov se tudi v Kočevju dogaja marsikaj nenavadnega. Tako je 25. aprila ob 23.30 K. I. prišel potožit policistom, da je bil v klubu "Pagat" napaden s palico, in sicer "po strežnem osebju". Policisti za-
devo še proučujejo.

"OSKUBEL" OBRAČALNIK - V času od 17. do 18. aprila je neznan storilec v Rumanji vasi prišel v gospodarsko poslopje in z obračalnika odmontiral pogonske jermence, vodilno jermenco, jermen v vgrajenimi kovinskih zobovi in kompletne vodila. Storilec je lastnika J. V. oškodoval za okrog 100.000 tolarjev.

UKRADEL PONJAVO - V noči na 18. april je neznanec prišel na dvorišče stanovanjske hiše na Hrastu pri Jugorju ter ukradel ponjavo. S tem je lastnika B. P. oškodoval za 40.000 tolarjev.

ZMAKNIL PROMETNI ZNAK - V noči na 18. april je neznan storilec v križišču šolske ceste in Ulice Otona Zupančiča ukradel prometni znak "Enosmerna cesta" in s tem javno podjetje Komunala oškodoval za okoli 10 tisočakov.

OB ŠPORTNE COPATE - 19. aprila je nepridiprav iz garderobe v trebanjski osnovni šoli ukradel športne copate Nike in s tem učenca oškodoval za okrog 14.000 tolarjev.

V AVTO PO RADIOKASETOFON - 18. aprila je neznanec iz osebnega avtomobila, ki ga je imel K. P. iz Vavte vasi parkiranega pred zdravstvenim domom v Novem mestu, ukradel radiokasetofon in s tem lastnika oškodoval za 23.756 tolarjev.

POPOLNOMA UNIČIL SOVAŠČANOV BMW

RIBNICA - J. N. iz Gornjih Lepovč pri Ribnici je 18. aprila okoli 23. ure parkiral pred hišo osebnih avto BMW, pustil kontaktni ključ v avtu in odšel na večerjo. Po večerji pa je ugotovil, da avta ni, in je ob 23.07 obvestil ribniški policijsko postajo, da mu je neznanec pravkar odpeljal avto. Policisti so že 8 minut kasneje našli avto ob Gorenjski cesti v Ribnici pri hiši št. 73. Ugotovili so, da je neznanec "izposojevalec", ki se mu je očitno zelo mudilo, zapeljal na blagem ovinku s ceste v skladovnico drevesnih debel, od tam ga je odneslo še v drevo in končno tudi v hišo. Seveda je bil avto popolnoma uničen. Policisti sumijo, da je vozilo vzel O. B. iz Gornjih Lepovč, ki je njihov dobri znanec. Dejanje je zanikal, zato so poklicali na pomoč še izvedence iz Ljubljane.

DOKUMENTI SO MU POTEKLI

KRŠKO - 19. aprila so krški policisti legitimirali 31-letnega Z. A., državljana ZRJ iz Samodraža brez zaposlitve. Policisti so ugotovili, da mu je veljavnost potnega lista in delovne vize potekla že lani 24. avgusta, po tem pa ni zaprosil za podaljšanje delovnega dovoljenja niti ni zapustil Slovenije. Zoper njega so napisali predlog sodniku za prekrške.

ZAVRNILI 20 TUJCEV

KRŠKO - 19. aprila je bilo od 6. ure zjutraj do naslednjega dne od 6. ure na območju krške UNZ zavrnjenih 20 tujcev: 2 državljana ZRJ, 14 hrvaških državljanov, 4 državljani BiH.

KRONIKA NESREČ

KOLESARJA ZBIL V ŽLEB - 23. aprila ob 16.50 se je 8-letni Uroš Ambrožič iz Črnomlja peljal s kolesom BMX po Krpanovi ulici proti prednostni Butorajski cesti. Ko je pripeljal do Butorajske ceste, je zavil levo proti Butoraju, v tem trenutku pa je pripeljal nasproti z osebnim avtomobilom 54-letni Jožef Starašinič iz Krasinca, ki se je takoj, ko je opazil kolesarja, začel umikati, vendar je kolesarja vseeno zbil, tako da je z glavo udaril v žleb. Hudo poškodovanega kolesarja so odpeljali v

novomeško bolnišnico in od tam naprej v Klinični center v Ljubljano. TRČIL V KOVINSKO OGRAJO - 24. aprila ob 18.40 se je 22-letni Aleš Črnič iz Črnomlja peljal z osebnim avtomobilom po regionalni cesti Vinica-Dolenjci. V naselju Podklanec ga je zaradi neprimerne hitrosti začelo zanašati, zapeljal je v levo, nato pa čelno trčil v kovinsko ograjo in jo porušil. V nezgodi se je hudo poškodoval, zato se zdravi v novomeški bolnišnici. Na vozilu je za okrog 490.000 tolarjev škode.

Ko je našel ženo mrtvo, je naredil samomor

Družinska tragedija v Družcu pri Trzišču

SEVNICA - Ponedeljek, 18. aprila, se je za 32-letno Justino Š. iz Družca pri Trzišču in 38-letnega Milana B., ki sta živeela v izvenzakonski zvezi, končal tragično. Potem ko je Milan prišel domov iz službe in videl svojo ženo mrtvo, je zaradi žalosti in obupa iz hleva vzel vrvi in na balkonu sestrinega vikenda v približno kilometer oddaljenih Pečicah naredil samomor.

Usodnega ponedeljka je Milan odšel zjutraj v službo, kasneje pa sta za njim odšla v šolo še oba otroka: 6-letni Igor in 12-letni Boštjan. V tem času je Justini verjetno postalo slabo in je zaradi tega obležala na tleh. Ko je prišel mož domov, jo je našel na tleh mrtvo, poskušal jo je oživiti z umetnim dihanjem, vendar je ugotovil, da je vse zaman. Odšel je na dvorišče, kjer je srečal soseda in mu povedal, kaj se je zgodilo, prosil ga je, naj to sporoči sestri I. Š. v Sevnico. Mimo sinov, ki sta v tem času že prišla domov, je odšel v hlev po vrvi in potem peš do sestrinega vikenda v Pečice, kjer se je obesil. Oba otroka so še istega dne odpeljali v rejniško družino.

Zdravnik iz sevniskega zdravstvenega doma ni pri Justini Š. opazil zunanjih znakov poškodb, ker pa ni mogel ugotoviti vzroka smrti, je odredil obdukcijo. V novomeški bolnišnici so ugotovili, da je Justina umrla naravne smrti, in sicer zaradi vnetja trebušne mreže. Justina kljub bolečinam v trebuhu ni iskala zdravniške pomoči, ker po vsej verjetnosti ni vedela za vzrok bolečin in vrste bolezni.

LASTNINILI KOKOŠI

KOČEVJE - 24. aprila zjutraj je O. L. iz Trate v Kočevju prijavil, da mu je neznanec ponoči odnesel šest kokoši. V isti noči so izginile vse kokoši tudi iz kurnika ob Tomšičevi cesti. Ta pa tatvine ni prijavila policistom, češ da je to enkrat pred leti že storila, pa so ji odgovorili, da še ukradenega golfa niso našli, pa naj bi njeno kuro!

NAJMODERNEJŠA DIAGNOSTIKA PODVOZJA AVTOMOBILA - Pri Srednji tehniški in zdravstveni šoli v Šmihelu v teh dneh 2.200 učencev z nestrpnostjo pričakuje pričetek gradnje prepotrebne športne dvorane, učenci, ki se uče praktičnih znanj avtomehaniške stroke, pa so bili v torkel posebej veseli otvoritve prenovljenih prostorov delavnice s kabineti in učili. Še posebej hvaležni so Revolu in zavarovalnici Tilia, ki sta jim omogočila postavitev ta čas v Evropi najsoodobnejše opreme za diagnostiko podvozja osebnih avtomobilov. Z napravami znamke Cartec lahko zmerijo vse, kar je v zvezi z zavorami, iztekom, sklopko in drugimi napravami na vozilu. Slovesne otvoritve se je poleg domačih predstavnikov raznih skupnosti in šol udeležil tudi direktor Zavoda za šolstvo in šport Republike Slovenije Ivan Lorenčič na sliki: levo skupaj z direktorjem šole Davidom Štefanom. (Foto: J. Pavlin)

ŠE O NOVOMEŠKEM PARKIRANJU - Po torkovem celodnevem delu in nočnem dežurstvu je bila v sredo zjutraj instrumentarka Jožica Zupančič z ginekološkega oddelka bolnice v Novem mestu neprijetno presenečena, ko se je odpravila do svojega avtomobila. Katro je imela parkirano na dvorišču za porodnišnico. V tem času, ko je delala, ji je namreč nekdo razbil zadnji del avtomobila, vendar je o tem ni obvestil, kaj šele da bi se ji opravičil. Tako kot povsod po mestu je tudi okrog porodnišnice polno parkiranih avtomobilov. Čeprav je prostor za parkiranje namenjen le delavcem v bolnišnici, na njem puščajo svoje jeklene konjičke tudi zaposleni iz bližnjih ustanov, tako da pogosto do bolnišničnih vrat ne more niti rešilno vozilo. (Foto: J. Dornjž)

Spora ni rešilo niti sodišče

Jože Vizler iz Osrečja je brez poti do svoje hiše - Sosed mu jo brani že od leta 1986

ŠKOCJAN - Jože Vizler, šofer pri transportnem podjetju v Krškem je z živci čisto na koncu. V novozgrajeno hišo na Osrečju, kamor se je pred desetimi leti priselil na dom ženinih staršev, ne more ne z avtom ne peš. Sosed, Komljančev s katerimi so bili včasih najboljši prijatelji, so jim enostavno zaprl pot. Ne vidim rešitve. Za sodišče, advokate in inšpektorje smo zabili že veliko denarja, cesta pa je še vedno zaprta. Obupal sem, po uradni poti se ne da nič doseči, in tako kaže, da bom moral sodbo napisati sam. Tako ne gre več," s tresočim glasom pripoveduje Jože.

Spor se je pričel leta 1986, ko je Jože pričel pridobivati dovoljenje za nadomestno gradnjo hiše. V soglasju je pisalo, da se do hiše pride po obstoječi poti, ki vodi čez dvorišče Vinka in Julke Komljanec. To pot so ta čas uporabljali tudi Mlakarjevi in Mogoličevi, ki jim je to edina pot do njihovih vinnogradov in vikendov. Ko je pripeljal prvi kamion z materialom za hišo, je bila cesta že zaprta. Opek, pesek, cement so s kamiona prelagali na traktor in vozili h gradbeni jami. Odnosi med sosedoma so se tako zaostri, da jih tudi na poravnalnem svetu niso mogli zgladi. Edina pot je bilo sodišče. "Sodišče v Novem mestu je odločilo, da poti ni. Po pritožbi v Lju-

Jože Vizler

da so pot uporabljali že prejšnji rodovi. To izjavo je potrdila tudi s svojim podpisom. "Sedaj je stanje brezupno. Vinko je pričel novogradnjo, pozidal še dvorišče in tako za vedno zaprl pot. Oglasil sem se pri inšpektorjih v Novem mestu in svetovali so mi, naj si kupim helikopter. Stvar je spet na sodišču. Od doma hodimo v škornjih po njivah in blatu, sosed pa se nam smeje skozi okno."

J. PAVLIN

Zaradi padca bo Lekše rezerva

Spidvejist iz Brezja je na dirki za svetovno prvenstvo posameznikov zamudil lepo priložnost - V naljnenje tekmovanje se je uvrstil drugi Krčan Krešo Omerzel

KRŠKO - Speedway dirke za svetovno prvenstvo posameznikov na stadionski dirkališčih se je udeležilo 16 tekmovalcev iz Italije, Francije, Madžarske, Avstrije, Slovaške, Češke, Ukrajine in Slovenije. Našo državo sta zastopala domačina Brezjan Grehard Lekše in Krešo Omerzel iz Krškega. Kljub močni konkurenci sta se naša tekmovalca dobro odrezala.

Že v prvi vožnji sta domača dirkača pokazala, da se bosta to nedeljo borila za uvrstitev med prvih osem in s tem za nastop na naslednji dirki za svetovno prvenstvo. Omerzel je prehitel le kasnejši zmagovalca Madžar Sandor Tihanyi, Lekšeta pa Čeh Jan Schinagl. V drugi vožnji je završalo med gledalci, saj sta v isti skupini nastopala oba domačina. Zmagal je Lekše, drugi je bil Avstrijec Heinrich Schatzer, Omerzel pa je s tretjim mestom še ujel dragoceno točko. Tihanyi je tudi tokrat zmagal in zanesljivo prevzel vodstvo, ki ga ni izpustil do konca dirke, saj je bil potem še dvakrat drugi in v peti vožnji spet prvi.

Tudi v tretji vožnji sta naša tekmovalca vozila po načrtih in osvojila točke, Omerzel je bil drugi in Lekše tretji; v četrti pa sta bila oba druga ter sta s tem odprla pot za uvrstitev v naslednji krog tekmovanja za svetovno prvenstvo posameznikov. Omerzel je bil tudi tokrat drugi in tekmovanje zaključil z devetimi točkami, kar je na koncu pomenilo 7. do 8. mesto; dirka zadnje skupine, ki je bila gotovo najmočnejša ne nedeljskem tekmovanju, pa je bila prava prava drama, saj je odločala o tako o zmagovalcu kakor tudi o razporeditvi na ostala mesta pri vrhu.

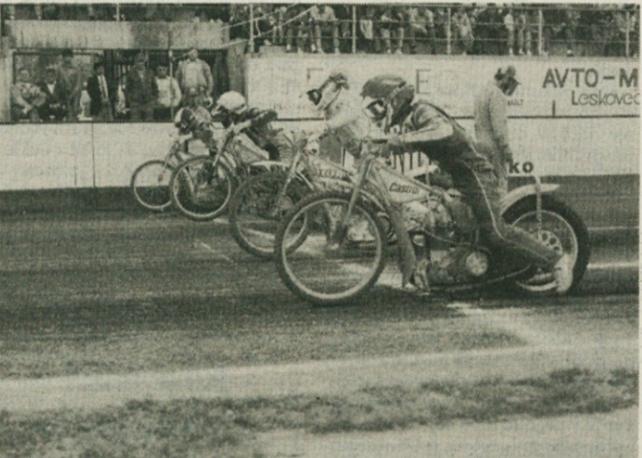
Lekše je odlično začel in se takoj prebil v ospredje. Ko ga je v drugem zavrtju nekdo izmed tekmecev želel prehiteti, ga je z zadnjim kolesom oplazil po nogi in zrinil v ograjo, tako da se

Brezjan ni mogel izogniti grdemu padcu. Ko je Lekše negibno obležal na tleh, je marsikomu zastal dih, le nekaj minut kasneje pa se je izkazalo, da jo je izkušeni dirkač odnesel brez poškodb, a z grenkobo v srcu, saj je bil zaradi padca diskvalificiran in ostal brez točk,

zaradi česar je zdrnil na nevhvaležno 9. mesto, kar pomeni, da bo v naslednjem krogu tekmovanja iz rezerva.

Vendar dirke še ni bilo konec. Drugo mesto so si namreč delili kar trije tekmovalci, ki so zbrali po 12 točk, v dodatni vožnji pa je Italijan Andrea Maida, ki je bil na koncu drugi, zmagal nad drugim Madžarom Gaborjem Rothom, ki je bil na koncu tretji, in Slovačkom Gašparjem Forgačem, ki se je moral zadovoljiti s četrtilim mestom.

I. VIDMAR

ZAGRIŽEN BOJ NA PESKU - Speedway dirke so v Krškem vedno dobro obiskane, organizatorji, člani AMD Krško, so tudi tokrat svoje delo odlično opravili, najlepša nagrada za njihov trud pa je uvrstitev domačega dirkača v naslednji krog tekmovanja za svetovno prvenstvo posameznikov. (Foto: I. Vidmar)

Ford Paic pokrovitelj Vladke Lopatic

KRŠKA VAS - V petek popoldne sta v Krški vasi podpisala letno pogodbo o sponzorstvu podjetje Ford Paic in atletski adut Vladka Lopatic. Vladka, članica atletskega kluba FIT Brezice ter večkratna državna prvakinja v skoku v daljino in sedmerboju, je nad razumevanjem in pomočjo Paicjevih navdušena, saj je danes težko najti sponzorja, ki bi športnikom finančno priskočil na pomoč. Denar bo porabila za nakup specialne atletske opreme, dodatne prehrane, za stroške priprav in nastope v tujini. Atletinja, njena specialnost je sedmerboj, načrtuje za letos udeležbo na evropskem pokalu skupine C v Ljubljani in na evropskem prvenstvu v Helsinkih, njena tiha želja pa je doseči normo za obe tekmovanji. Kot je po podpisu pogodbe dejal Slavko Paic, je pomoč športnikom pri njih že nekaj običajnega, za domačinko Lopaticevo so se odločili predvsem zato, da bi kot obetajoča atletinja lahko uresničila svoje želje, in ni izključeno, da pogodbe prihodnjo sezono ne bodo obnovili.

MAJDA L.

10 let karateja v Trebnjem

Več kot 60 članov, skoraj polovica pionirjev - Si bo trener KK Sankukaki - kenshikan priboril rjavi pas?

TREBNJE - Karate klub Sankukai - kenshikan v Trebnjem je ob koncu marca praznoval 10-letnico delovanja. Ob tej priložnosti se je predsednik kluba Jože Rebolj zahvalil vsem zaslužnim za pomoč in sodelovanje pri razvoju in uspehih trebanjskega karateja. Predvsem pa naj poudarimo, da so Trebanjci svoj jubilej obeležili delovno, se pravi s športnim dogodkom. Mimogrede naj omenimo, da se je na turnirju v borbah in katah, ki so ga pripravili ob tej priložnosti, pomerilo kar 160 tekmovalcev v petih kategorijah in da je domačin Stanko Meglič v najmočnejši, srednji kategoriji osvojil odlično 3. mesto.

"Meglič in Denis Turk sta med najboljšimi karateisti v Sloveniji, kar sta dokazala z visokimi uvrstitvami na turnirjih, ki jih vsak mesec prireja naša sankukai organizacija oz. njeni klubi. Stanko je marca šel k vojakom, v TO Novo mesto, Denis pa končuje srednjo poklicno šolo. Vsekakor so dobri rezultati spodbuda za preostale izmed 60 naših članov, predvsem za najmlajše. V našem klubu imamo namreč tudi 28 pionirjev in 10 žensk. Vadimo vsaj dvakrat tedensko v stari telovadnici trebanjske šole," razlaga 28-letni trener kluba Zvone Breznikar.

Poleg že omenjenih Megliča in Turka imata zeleni pas pri Trebanjcih še predsednik Rebolj in Bojan Pivašević. Zanje, predvsem pa za Breznikarja, ki ima že modri pas in se je odločil, da bo letos "polagal" še za rjavega, ne zadostuje več tako poredka vadba. Breznikar se že podrglo leto pripravlja za ta preizkus znanja oz. večšin karateja. Konkurenca je zelo močna, zato mora biti v vrhunski pripravljenosti, da ne bi pri izvajanju tehnike, kamor spadajo na

primer za nepoznavalca karateja nepomembni zasuki bokov in zategovanje mišic, naredil kakšne napake. Breznikar vadi celo petkrat tedensko. Kakšno leto pa obiskuje ljubljanskega mojstra karateja Vlada Paradižnika, ki ima že 5. dan, kjer se seznanja tudi s skriv-

Zvone Breznikar

nostmi joga. Po seminarju za trenerje 25. aprila v Umagu se bo Breznikar s še nekaterimi člani kluba udeležil podobnega seminarja 23. julija. Poletne seminarje, na katerih izmenjujejo izkušnje številni karateisti in lahko vsak odnese domov kaj koristnega, sta doslej podprla zavarovalnica Tilia in TOM Mirna.

P. P.

Gimpex v Evropi

Straški raftarji 4. na tekmi evropske lige

STRAŽA - Veslači straškega rafting kluba Gimpex so minuli konec tedna nastopili na 1. tekmi evropske rafting lige na Soči. Slovenski tekmovalci so dobro izkoristili domače vode in zasedli prvih pet mest. Podobno kot teden dni prej na državnem prvenstvu so tudi tokrat zmagali veslači prve ekipe ljubljanskega Bobra, drugo mesto je s 16 sekundami zaostanka osvojila njihova druga ekipa, tretji je bil Royal, Stražani pa so tokrat nekoliko popravili slabi vtis s prve letošnje tekme na Soči - za zmagovalci so zaostali 31 sekund in osvojili 4. mesto.

Na Soči je tekmovalo 16 posadk iz Avstrije, Češke, Nemčije in Slovenije. Na naslednji tekmi evropske lige, ki bo na reki Sanni v Avstriji, pričakujejo precej boljše udeležbo, točke, ki so jih Stražani osvojili s 4. mestom na Soči, pa jim bodo prišle na naslednjih tekmovanjih še kako prav.

ZMAGI IN PORAZA HRASTA

NOVO MESTO - V soboto so v squash klubu Mihe Legana na Mestnih nivalah igralci in igralk novomeškega Hrasta odigrali zadnja dva kroga tekmovanj 1. državne lige. Moški ekipi Hrasta tokrat ni šlo najbolje od rok. S Fit-topom iz Mengša je izgubila s 4:1. z brjanskim Konexom pa s 3:2. Čast novomeškega kluba so morala rešiti dekleta, ki so premagale Brjanke z 2:1 in Mengšanke z enakim izidom. Ob koncu ligaških tekmovanj je moška ekipa Hrasta zasedla 4. mesto, dekleta pa so peta. V ligi je nastopalo 7 ekip.

VRHUNSKI KEGLJAČI V KRŠKEM

KRŠKO - Kegljaški klub Krško bo 30. aprila in 1. maja pripravil mednarodno tekmo v kegljanju, na kateri se bosta pomerili reprezentanci Slovenije in Hrvaške, v obeh ekipah pa bodo med ostalimi vrhunskimi kegljači nastopili tudi nekateri svetovni in evropski prvaki. Tekmovanje v hotelu Sremič se bo v soboto začelo ob 10. uri, v nedeljo pa ob 8. uri.

GAJ PREMAGAL RUDARJA

KOČEVJE - Nogometni klub Kočevskega Gaja so v 23. krogu tekmovanja v drugi nogometni ligi v gosteh premagali moštvo trboveljskega Rudarja s 3:0. Zadetke so dosegli Šmajčič, Muhvič in Murn. Kočevci so še vedno prvi in imajo točko prednosti pred zasledovalcem Korotanom in Gramatexom.

DOBOVA NA PRAGU PRVE LIGE

SEVNICA - Finalista končnice tekmovanja v vzhodni skupini druge rokometne lige, Sevnica in AFP Dobova, sta v Sevnici odigrala prvo finalno tekmo. Zmagala je ekipa Dobove s 24:19 (9:12), ki ima pred srečanjem na domačem igrišču veliko prednost in je z eno nogo že v prvi ligi.

TURNIR PAROV

ŠMARJEŠKE TOPLICE - Športni center Zdravilišča Šmarješke Toplice bo v soboto, 30. aprila, ob 10. uri pripravil teniški turnir parov. Tekmovalci bodo po "dvojnem cup sistemu", dovoljujejo pa tudi nastop enega pri TZS rangiranega igralca v paru. Prijavite se lahko po telefonu 73-230 int. 329, prijavina pa znaša 1.500 tolarjev.

PRVA ZMAGA GRAHA

RACNA GORA - Novomeški jadralni padalec Marjan Grah je v soboto na Racni gori dosegel svojo prvo zmago. V skokih na cilj se je pomerilo preko 60 tekmovalcev iz vse Slovenije, Grah pa si je prvo mesto zagotovil s skokom na 10-centimetrov sredino cilja. Nastopil je tudi drugi Novomeščan Mitja Šuštar, ki pa se mu zaradi večje napake med jadranjem ni uspelo približati cilju.

Še dva poraza izolaterjev

Krka izgubila prvo srečanje polfinala pokala in tekmo upanja z Optimizmom - Slovo od prve lige?

NOVO MESTO - Čeprav so mnogi dolenski ljubitelji nogometne igre že proti koncu jeseni povsem odpisali moštvo Krke Novoterm, se v novomeškem klubu nikakor niso sprijaznili z izpadom iz lige. Podobno kot jeseni so tudi v pomladanskem delu prvih sedem tekem igrali z najmočnejšimi ekipami slovenske lige, začetek pravega boja za obstanek pa so napovedali že za 8. spomladanski krog, ko so gostovali pri viškem Optimizmu, moštvo s spodnjega dela sredine lestvice. Namesito zmage ali vsaj neodločenega izida, ki bi Novomeščanom dajal upanje, da bi si z bogatejšo boro točk ob koncu prvenstva obstanek le zagotovili, se je na predvidevanjih zgrajena hiša iz kart začela rušiti.

S porazom na Viču je prišel čas, ko se bodo morali tudi največji optimisti sprijazniti, da je za prvotlački nogomet v Novem mestu konec upov, saj se s tako heterogeno in po tehničnem ter taktičnem znanju šibko ekipo, v kateri izstopata le karlovški vratar Pavič in kamerunski reprezentant Ntoko, ne morejo kosati niti s slabšimi moštvi prve slovenske lige, čeprav naš nogomet spada na sam rob eksotičnih nogometnih dežel.

Oba zadetka na tekmi z Optimizmom so Novomeščani dobili na začetku prvega oziroma drugega polčasa, kar je pri njih že skoraj pravilo, medtem ko sami zadetka ne mo-

rejo dati niti takrat, ko imajo na igrišču premoč. Da so nogometiški Krke Novoterm najšibkejši prav v prvih minutah srečanja, saj je že kar smešno potrdilo na prvem polfinalnem srečanju slovenskega pokala v Mariboru, ko so dobili edini zadetek že v 18. sekundi tekme.

Krka Novoterm ima sicer še vedno teoretične možnosti za obstanek v ligi, saj se razlika med 15. mestom in njimi zaradi poraza Mavrice ni povečala, vendar so Novomeščani po izgubljeni tekmi z Optimizmom "krajši" za lepo priložnost, da bi se Kodeljevcem približali na tri točke, obenem pa jim do konca prvenstva ostaja le še sedem tekem.

Kljub temu da so v letošnji sezoni novomeški nogometiški najslabše moštvo prve lige, pa imajo celo možnosti, da se uvrstijo v evropski pokal. Glede na to, da so v Mariboru izgubili le z 1:0 in da so za najboljšo štajersko ekipo zadnje čase izredno trd oreh, bi se lahko celo zgodilo, da na povratnem srečanju Mariborčane premagajo in se uvrstijo v finale pokala, kar bi v primeru, da bi se tja uvrstila tudi Olimpija, ki bo po vsej verjetnosti tudi državni prvak, pomenilo uvrstitev v Evropski pokal. K sreči je tu preveč če-jev, da bi se taka kombinacija res uresničila in bi slovenski nogomet v evropskem pokalu zastopala skromna ekipa iz druge lige.

I. VIDMAR

Sezono končale z zmagama

Odbojkarice Novega mesta so zmagale tudi na zadnjih dveh tekmah - Bodo v 1 A ligi igrale tudi Krimovke?

NOVO MESTO - Novomeške odbojkarice so, kljub temu da so si prvo mesto v play outu in nastop v 1 A ligi zagotovile že prej, zbrale dovolj moči in volje, da so zmagale tudi na zadnjih dveh tekmah. Že v četrtek so igrale v Mariboru z drugo ekipo Branika in zmagale s 3:0, čeprav so se morale za uspeh kar precej potruditi, domačinke so v treh nizih osvojile kar 32 točk.

Zadnje tekmo letošnjega zanje zelo uspešnega prvenstva so odigrale le dan kasneje pred domačimi navijači. V prvem nizu je bilo precej očitno, da so dekleta z mislimi sezono že končala, saj so ga izgubile s 15:7, in to proti precej slabšim nasprotnicam iz predzadnjega ljubljanskega Tabora, ki tudi niso kazale pretirane volje za igro. Že v drugem nizu je bila slika Novomeščank povsem drugačna in tekme je bilo hitro konec. Ljubljankanke pa so do konca zbrale vsega 15 točk.

Zal se je ženska odbojkarica liga zapletla tik pred svojim koncem. Zaradi nepravilno registrirane igralk koprškega Cimosa Ukrajinke Škurnove je mednarodna odbojkarica zveza zahtevala, da se finalni tekmi med Palomo Branikom in Cimosom razveljavita oziroma da se registrirata s 3:0 za Palomo, čeprav so Koprčanke drugo tekmo dobile. Slovenska zveza je šla še dlje in Koprčanke izključila iz tekmovanja, prihodnje leto pa naj bi ekipa, ki bi letos osvojila najmanj drugo mesto v državi, ponovno začela s tekmovanjem v najnižji ligi. Z izključitvijo Cimosa pa je prišlo do spremembe tudi med ekipami, ki naj bi se iz play outa uvrstile v 1

A ligo. Poleg Novega mesta in Nove Gorice so se med najboljše uvrstile tudi odbojkarice Krma, ekipe, s katero so Novomeščanke igrale zelo težko in od štirih tekem zmagale le enkrat.

I. V.

Kostelski športni koledar

Na Kostelskem bo živahno od pomladi do jeseni

FARA - Turistično-športno društvo Kostel je že sprejelo koledar športnih prireditev za letos, ki je vključen tudi v koledar "Športne unije" Ljubljana. Razpored prireditev je tak:

1. maja: spust s kajaki, kanuji in rafti po Kolpi od Osilnice do Fare, dolžina proge 21,4 km, težavnost 2 do 4;
21. maja: 1. kostelski planinski pohod. Trajal bo 7 ur. Začetek v vasi Potok;
12. junija: Tradicionalni turnir v balinanju na igrišču v Potoku;
26. junija: Tradicionalni turnir v malem nogometu v Fari, posvečen dnevu državnosti;
2. julija: Ekološki spust s čolni po Kolpi od Osilnice, mimo Fare in Zlebov do Bilpe. Združen s čiščenjem reke Kolpe in njenega slovenskega brega;
15. avgusta: Tradicionalna zabavna prireditev s plesom v Fari;
14. do 20. avgusta: Kajakaška šola na Kolpi pri Fari;
20. avgusta: Kajak, kanu, raft rekreativni spust po Kolpi od Vasi do Zlebov, 13 km, težavnostna stopnja 1 do 2;
10. septembra: Kolpska kolesarska gorsko kolesarjenje, dolžina proge 40 km;
1. oktobra: Kajak, kanu spust "Rinža 94" na Rinži v počastitev občinskega praznika. Dolžina proge 3,5 km, 1. težavnostni razred.

NAJMLAJŠI ZA FRUTABELO - Letošnjo sezono so začeli tudi najmlajši kolesarji, ki tekmujejo za pokal frutabela. V gorski dirki od Podturna do Baz 20 je med mlajšimi dečki na 3.700 m dolgem klancu zmagal ljubljancan Matič Stigar nad Novomeščanom Matevžem Kastelcem in Juretom Zrimškom, pri starejših dečkih pa je bil na 6 km dolgi progi najhitrejši Matevž Suštaršič, ki po dveh tekmah skupaj s Ptujčanom Matejem Marinom vodi v skupnem seštevku. Na Bazi 20 je nastopilo 98 mladih kolesarjev. (Foto: I. V.)

»Organizacija je zame mafija«

Razrešeni poveljnik specialne brigade Moris Tone Krkovič je ponovno stopil v središče pozornosti, ko je prejšnji teden izročil dokumente, ki naj bi osvetlili ozadje nekaterih slovenskih afer. Za Dolenjski list govori o svojem dosedanem delu na vojaškem področju, snovanju in utrjevanju brigade Moris, o obtožbah v Mladini in drugod, o aretaciji Milana Smolnikarja, o obtožbah o pretepaških morisovcih in drugih govorih.

Na naša vprašanja je na svojem domu v Kaptolu odgovoril tako: "Izhajam iz rodu Uskokov in mi je bojevanje tako rekoč v krvi. Vojak sem od mladih let, saj sem bil že leta 1978 v zaščitni enoti glavnega štaba slovenske vojske na območju Kočevske Reke. Leta 1990 sem skupaj s sodelavci ustanovljal manevrsko strukturo narodne zaščite in sodim med očete slovenske vojske. Istega leta sem dobil tudi nalogo, da ustanovim specialno vojaško formacijo, to je današnji Moris, ki se je oblikoval v treh etapah: prva je bila od ustanovitve do začetka desetdnevne vojne, druga do odhoda JLA iz Slovenije, tretja pa po odhodu JLA, ko smo na načrtno in inovativen način oblikovali našo brigado.

V letu 1992 se je začela organizirana in prefinjena gonja proti meni, ki je pripeljala do mojega nedavnega umika z dolžnosti poveljnika specialne brigade Moris. Pojavljati so se začeli članki v Mladini in še nekaterih časnikih. Najprej tisti o švercu keramičnih ploščic, nato podtikanje prodaje vozil mitsubishi pajero pa fizični napadi na otroke itd. ter končno obtoževanja, da smo načrtovali državni udar in da smo zasledovali 30 politikov in novinarjev, skratka: da se vojska meša v civilno področje. Kar se tiče tihotapljenj ploščic, ni bilo nič res in sem vložil tožbo proti Mladini. Dokument o prodaji mitsubishijev je čist ponaredek, saj Moris teh vozil nikoli ni imel. Poleg tega so objavljali dokumenti o tem - in drugi tudi - ponaredek, saj v naši brigadi nikoli nismo uporabljali žiga državna tajnost, ampak največ strogo zaupno. Nobenega akta tudi nikoli nismo pošiljali z zaglavljem Ministrstvo za obrambo, na aktih je bil naš znak in ne znak ministrstva, poleg tega naše akte označujemo s povsem drugačnimi številkami, kot so bili označeni inkriminirani dokumenti. Drugače tudi vpisujemo datume na dokumente in dokumente žigosamo po svojem sistemu, ne pa tako, kot je na objavljenih. Poleg tega je bilo na teh ponarejenih dokumentih še veliko drugih neumnosti, kar jasno dokazuje, da gre za šarlatanski ponaredek."

Vse te izjave je Tone Krkovič podkrepil tako, da je pokazal prave in ponarejene dokumente. Na nekem dokumentu so denimo pripisali izraz "pokrivanje", ki je čisto policijski in ne vojaški izraz. Tudi pisalnih strojev iz leta 1942, na katerih so bili nekateri "dokumenti" očitno natipkani, že dolgo nimajo, verjetno pa jih ima kot zapuščino UDBE Organizacija.

Skrivnostna Organizacija

"Večino teh dokumentov je Mladini očitno priskrbel tako imenovana Organizacija, ki je novačila naše ljudi, da bi delali zanjo, in jim obljubljala službe, visoke plače, stanovanja, avte itd.," pravi Krkovič. "Smolnikar ni natančno povedal, kaj je Organizacija, a zame je to mafija, saj ni nikjer zakonjena oziroma nista opredeljena njen obstoj in delo. Zato tudi trdim, da me s položaja ni umaknil Jelko Kacin, ampak mafija, ki je v javnosti z lažimi in obrekovanji ustvarila pogoje, da je bil moj umik v tistem trenutku edina racionalna poteza, ki je lahko pomirila napetosti, do katerih je prišlo v zadnjem času. Te napetosti so ustvarili oni brez vsake dejanske osnove, saj ne drže očitki, da sem švercar, absolutist, pučist, pa da sem pripravljaj spopad s Hrvaško, da bi lahko prišlo do spopada s teritorialno obrambo itd.

Dokaj znano je tisto o Organizaciji in Mitji Kunstliju, ki nas je obveščal o vsem, saj je po vsakem sestanku napisal poročilo, denar, ki ga je dobil za informacije o vojski, pa je predal varnostni službi ministrstva za

obrambo. Kljub njihovim predstavljanjem z lažnimi imeni nam je uspelo ugotoviti nekatere pripadnike Organizacije, s katerimi so se sestajali naši, ki so navidezno pristali na sodelovanje z Organizacijo - mafijo. Znale so tudi zadeve, kako so si skušali agentje Organizacije pridobiti razne stvari, na primer prazen papir, ki ga je prej imel v roki kak pripadnik vojske ali ministrstva za obrambo, da bi kasneje nanj kaj natipkali in potem z dokazom prstnih odtisov ugotavljali in dokazovali pristnost takega dokumenta. Pa zadeva s policijskim pozivnikom, ki ga je Smolnikar dal nemu naših itd. Menim, da je cilj Organizacije ta, da bi nekateri obdržali oblast in privilegije. Tako pokvarjeno pa so delovali zato, ker pač pokvarjeno razmišljajo.

Nikjer ni dokazano, da so v očitanih pretepih sodelovali pripadniki Morisa oziroma če so, so bili upravičeni, kot na primer v Ljubljani, ko je nanje dvakrat streljal neki Črnogorec. Če bi bili krivi morisovci, bi nas olupili kot banano."

Zakonita aretacija

"Aretacija Smolnikarja v Depali vasi je bila po moje povsem zakonito dejanje,

FOTO: J. PRIMC

Tone Krkovič

čeprav želijo nekateri to zanikati in preprečiti, da bi prišlo v javnost. To potrjuje 80. člen zakona o obrambi in zaščiti, ki pravi, da varnostni organ izvaja ukrepe za odkrivanje in preprečevanje dejavnosti, ki merijo na nasilno rušenje z ustavo določene ureditve in ogrožanje varnosti republike, če gre za tako dejavnost v upravnih organih, pristojnih za obrambne zadeve v oboroženih silah ali proti navedenim organom in silam. In dalje govori ta člen o preprečevanju dejavnosti, ki merijo na odkrivanje zaupnih obrambnih podatkov oziroma načrtov uporabe oboroženih sil. Vprašanja, ki so zanimala agente Organizacije, pa so bila taka, kot da gre za vohunjenje proti tuji državi.

zgodovinska dediščina: partizanski spomeniki

Ponos ali sramota?

Včeraj je bil praznik, eden redkih, ki je še ostal iz prejšnjih časov, pa naj se mu reče po novem dan upora ali po starem dan Osvobodilne fronte slovenskega naroda. Niso bili redki, ki so tega dne obiskali Kočevski Rog in legendarno Bazo 20, ki je bila svoj čas zelo obiskana, danes pa...

"Je partizanski Rog še tisto, kar je nekdanji bil?" smo se vprašali in odšli do barak, kjer je pred 50 leti prebivalo vodstvo Osvobodilne fronte. Presenečenje nas je čakalo že na začetku. Okna in vrata Lukovega doma so bila zaprta, pot do Baze 20 pa je le bila primerno označena. Pri prvi baraki z odprtimi okni in vrati zagledam kanto z nafto in nekaj skodel; občutek je, kot da so nekoga presenetili sredi dela. Grem naprej. Baraka, v kateri sta med vojno prebivala Božidar Jakac in njegova žena Tatjana, je polna listja. Baraka vodstva Osvobodilne fronte je zaklenjena; skozi okno vidim na mizah nekaj fotografij in orumenelih dokumentov. Spustim se nižje v grapo k elektrarni. Nič pokradenega. Občutek imam, da bi lahko pognal generator, le kanticno nafte, tiste iz prve barake, bi potreboval. Drugačno podoba kaže baraka zaščitnega bataljona. S stropa visi del odtrganega ladijskega poda, neznan šaljivec pa je na vrata cekajevske barake, kjer so med vojno sestankovali Luka Leskošek, Miha Marinko, Lidija Šentjurs in Vida Tomšič, napisal Stranka demokratične prenoje. V njej sem odkril tri ptičja gnezda. Na zadnji, 26. baraki, kjer je med vojno prebivala Pepca Kardelj, je že od daleč viden napis Pepco so ukradli.

Še slabše, če ne kar kritično, je stanje v pol ure hoda oddaljenih partizanskih bolnišnicah Jelendol in Zgornji Hrastnik. Izruvana bukev je porušila dimnico, precej poškodovala barako kuhinje in uničila veliko barako za ranjence.

Takšni sta torej danes Baza 20 in

bolnišnici. Navsezadnje sta po tolikih letih kar dobro ohranjeni, če pomislimo, da sta brez pravega gospodarja.

Baza 20 je zapisana med pet spomenikov narodnoosvobodilnega boja, ki jih je po mnenju strokovnjakov treba ohraniti in zaščititi. Med njimi so še bolnišnica Franja, slovenjgraška Trška gora in Tiskarna Slovenija na Vojskem. Bolnišnica Franja je med vsemi najlepše urejena, v najslabšem stanju pa je ta čas Baza 20.

Gostilničar Izток Klemenčič je edini prebivalec tega nekdanji najbolj skritega naselja, ki je med vojno dajalo zavetišče slovenskemu vodstvu. V najem je prevzel nekdanji tako imenovani Mačkov hotel. Povedal je, da izletniki prihajajo na Bazo 20 od zgodnje pomladi pa do prvega snega. Parkirišče pa bolj sameva kot ne, saj je veliko in je na njem prostora za 50 avtobusov. "Tudi avtobusi sem ter tja še pripeljejo," pravi, "vendar v njih sedijo predvsem starejši obiskovalci, tudi nekdanji borci. Pokažem jim pot v gozd. Ko se vračajo, mnogi zmajujejo z glavo in pravijo, da bi si morali omisliti vodiča in skrbnika. Nič spodbudnega jim ne morem povedati."

Z Baze 20 sem odšel k skrbnikom v Dolenjski muzej in na Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine in povprašal, kakšna usoda čaka partizanske spomenike na Rogu. Profesorica zgodovine in koservatorica Judita Podgornik je v svojem poročilu o Bazi 20 napisala, da sodi to območje v sam vrh pomembnih zgodovinskih spomenikov slovenskega naroda. Baza 20, Zgornji Hrast-

Nanašala so se na številčno stanje Morisa, njegovo organiziranost in bojno pripravljenost, moralno stanje pripadnikov enote, mobilizacijski čas Morisa in čas njegovega prihoda v Ljubljano, in na indicie, ki bi kazale na priprave na vojaški udar.

Sicer pa smo mi o tej zadevi povedali že za knjigo podatkov, Smolnikar pa nič. Mi se čutimo javnosti odgovorne, oni pa očitno ne. Mi menimo, da imamo prav in nimamo kaj skrivati."

Govorice in podtikanja

In kako je z zasledovanjem politikov in novinarjev? Naj tu omenim svoj primer. Že pred javno objavo o takih početjih sem bil kot upokojeni novinar Dolenjskega lista in sedanjji sodelavec tega časopisa nekajkrat opozorjen, da me zasleduje vojaška obveščevalna, ki ima nalogo obračunati z menoj, ker izdajam vojaške skrivnosti. Šlo je za pobitje stekle lisice v vojaški jedilnici nekje na območju Kočevske Reke (natančnega kraja v tistem poročilu nisem omenil) in da zdaj lahko sovražniki namerijo tja raketo itd. Vsemu temu pa nisem posvečal posebne pozornosti, ker se mi je vse zdelo smešno, neumno in nemogoče.

Krkovič pravi, da gre tudi v tem primeru gotovo za namerno podtikanje in neresnico.

Med raznimi govoricami je slišati tudi take, da gre v Sloveniji za pojavljanje že znanih zgodovinskih stvari: Janša je deseter oziroma kaplar, kot sta bila Hitler in Tito, svečanosti Morisa naj bi bile podobne svečanostim, kot jih je prirejal Hitler s temačno glasbo, baklami ipd. Po teh govoricah naj bi se pokrivali tudi pretepi Hitlerjevih SA oddelkov in zdaj govorice o pretepi morisovcev. Težki časi v Nemčiji, brezposel-

nost ipd. so pripeljali Hitlerja na oblast. In končno, vodja SA Röhm je pomagal Hitlerju na oblast, ta pa ga je dal potem ubiti.

Na vprašanje, ali je razmišljal o tem, da ga lahko doleti Röhmova usoda, Krkovič odgovarja: "V življenju smo preveč formalisti. Na ljudi gledamo skozi lepo oblikovane diplome, čine na ramenih itd., kar ne bi bilo nič narobe, če bi upoštevali tudi rezultate. Rezultat pa govori o tem, da je desetar - če tako imenujemo Janšo - evidentno prekosil mnoge generale z vsemi vojaškimi šolami v Beogradu. Lahko bi si prišil čine generalov in maršalov, če bi se mu zdelo to potrebno. Pa si jih ni. Kot obrambni minister je bil civilist. O izgredivih morisovcev pa sem že povedal. Pripisujejo jim tudi grehe drugih, ker imajo pač tak namen. Res pa je, da niso angelčki, ampak so v prostem času navadni mladi ljudje."

Krkovič je povedal še več zadev, ki so bile že objavljene v drugih časopisih in jih tu ne bi ponavljali (zadeva Suljevič, Janez Levstek in pridobivanje materialov, ki bi bremenili Drnovška in Kučana itd., itd.).

Izrazil pa je tudi prepričanje, da se bodo omenjene in druge zadeve v šestih mesecih, kolikor bo "na čakanju" pri Ministrstvu za obrambo razrešile, ker bo javnost spoznala resnico. To bi lahko pomenilo tudi njegovo rehabilitacijo ali pa - v skladu z znano novogoriško izjavo morda celo v skrajnem primeru - fizično likvidacijo. Ničesar se ne boji. Tako razmišljanje o resnici, ki bo prišla na dan, je vsekakor pošteno, vendar bo marsikdo menil, da je tudi zmotno, saj je splošno znano, da se dogaja pri nas vrsta sumljivih, da ne rečem kriminalnih zadev, ki že leta niso razrešene in je vprašanje, če kdaj bodo.

"Kaptol, to je domovina mojih prednikov. Tu so živeli stoletja. Obnovil sem stari vodnjak, čeprav imamo vodovod. Nad vrati prenovljene hiše pa je kamen z monogramom mojega starega očeta, ki je bil tudi Anton, kot sem jaz. "je za zaključek pogovora dejal Tone Krkovič.

JOŽE PRIMC

turistična točka za vse generacije, le zaupati bi bilo treba stroki. Kratkoročno bi veliko pomenilo že to, da bi ministrstvo za kulturo skupaj z občino Novo mesto zagotovilo sredstva za zaposlitev vodiča, ki bi bil sprva lahko tudi vzdrževalec in gospodar," meni Zdenko Picelj.

Spodbuden in obetaven je bil tudi obisk borbevske organizacije letošnjega 19. januarja pri ministru Sergiju Pelhanu v Ljubljani. Delegacija je ministru predstavila žalostno podobo celotnega roškega spominskega kompleksa. Minister je pozorno prisluhnil in potrdil, da bo ministrstvo uredilo pomanjkljivo opredeljena prava vprašanja in lastništvo spomenikov na Rogu, da bo zagotovilo zaščito spominskih objektov in sredstva za delo oskrbnika. Tudi kustos Muzeja za novejšo zgodovino v Ljubljani Matija Žgajnar je potrdil, da so razstavni predmeti in fotografije v osrednji baraki Baze 20 že precej uničeni, da pa njihova rekonstrukcija ne bi zahtevala večjih stroškov. Muzej v Ljubljani je pripravljen sodelovati pri ureditvi vsega potrebnega za ponovno oživetev zgodovinskega prizorišča na Rogu.

Na koncu zapišimo še, da je lani izpod peresa zgodovinarja Mitje Ferenc izšla knjizica Vodnik po Bazi 20 in bližnjih partizanskih objektih, ki pa kmalu ne bo koristil nikomur več, če se stanje ne bo izboljšalo.

JANEZ PAVLIN

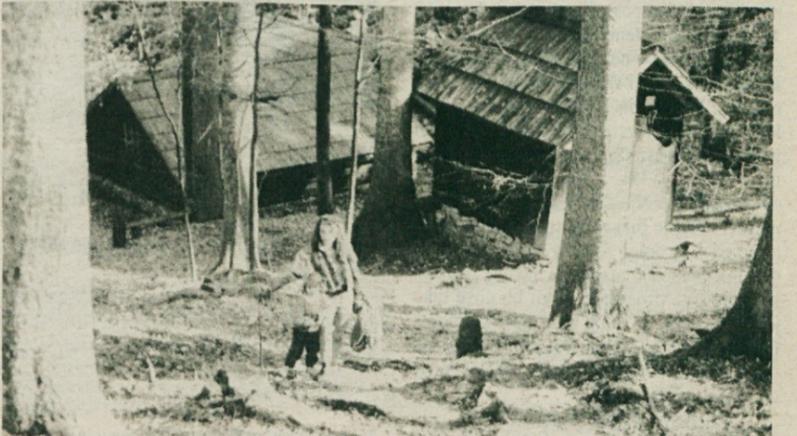

FOTO: J. PAVLIN

Koliko časa bodo zdržale lesene barake, ki so zvečine narejene iz neodpome smrekovine?

V Novo mesto je priletela z neba

FOTO: I. VIDMAR

Želja, da bi človek poletel kot ptica, je najbrž stara kot človeštvo, uresničena pa je bila šele leta 1903, ko sta brata Wright prvič poletela z letalom. Vendar letenje s pomočjo stroja ni tisto, kar človek občuti med prostim letom, ki ga doživi lahko le padalec, preden se nad njegovo glavo odpre kupola padala.

Ko se je pred kratkim na letališču v Prečni mudila slovenska padalska reprezentanca, ki se pripravlja na nastop na svetovnem prvenstvu na Kitajskem, smo se pridružili drznim fantom in dekletu ter si mojstrstvo ene najboljših padalskih ekip na svetu pogledali od blizu. Čeprav se vseh devet članov reprezentance ponosa s medaljami z največjih svetovnih tekmovanj in tudi svetovnih prvakov med njimi ni malo, je letošnje prvenstvo zanje velik izziv. Na Kitajsko grejo po vsaj eno medaljo, želijo celo zlato, ostala mesta jih ne zanimajo. Kot ekipa so zelo močni, kar potrjuje tudi dejstvo, da bo moral vsaj eden od svetovnih prvakov ostati doma, saj bo ekipa štela samo pet fantov, le edino dekle v reprezentanci, Irena Avbelj, ima že zagotovljeno vozovnico za na Kitajsko. Kapetan moštva je Dušan Intihar, tekmovalac z najdaljšim stažem v reprezentanci. Branko Mirt je bil svetovni prvak leta 1990 na prvenstvu na Bledu in spada med starejše in izkušenejše tekmovalce. Bogdan Jug je bil svetovni mladinski prvak leta

1986 v Ankari, v članski konkurenci pa še čaka na svojo pravo priložnost. Roman Pogačar je dvakratni in še vedno aktualni svetovni prvak. Niti Irena Avbelj, ki je v padalsko ekipo prišla iz državne reprezentance v podvodni orientaciji, še prej pa je bila državna prvakinja in reprezentantka v plavanju in vmes še v plavanju s plavutmi, naslov svetovne prvakinja ne manjka, čeprav je v primeri s fanti, ki imajo ekipo, v slabšem položaju, saj je na tekmovanjih sama in se ne more zanesti na podatke članov ekipe, ki so skočili pred njo.

Največ pričakujejo prav od skupinskih skokov na cilj, kjer med šestimi izredno močnimi ekipami Češka in Slovenija le nekoliko izstopata. Med posamezniki, kjer je konkurenca še močnejša, ni izrazitih favoritov, zato se v boj za medalje lahko vmeša tudi kdorkoli izmed slovenske ekipe, največ možnosti za uspeh pa ima verjetno Roman Pogačar, ki je lani na svetovnem prvenstvu vseh deset skokov opravil brez kazenske točke in v "dopetavanju" premagal še ameriškega

padalca, s katerim sta imela enak rezultat. **Minula novomeška padalska slava**

Le redki Novomeščani se še spominjajo, da tudi njihovi padalci nekdanje velike pomenili tudi v jugoslovanskem merilu. Prva med njimi je bila Dara Uhan, večkratna jugoslovanska prvakinja, reprezentantka in udeleženka dveh svetovnih prvenstev. Dara sicer ni rojena Novomeščanka, v mesto pod Gorjanci pa je prišla na zelo nenavaden način. Ko je državna reprezentanca leta 1971 trenirala na letališču na Lescah, je padalce vozil znani novomeški pilot arhitekt Zdenko Hlavaty, ki je reprezentantom želel Novo mesto pokazati iz zraka. Ideja, da bi se v mestece ob Krki spustili s padali, je bila fantom in dekletu v padalu všeč, Hlavaty pa je predlagal, da skočijo pred tedanji kino Krka oziroma sedanji Dom kulture. Dari, ki je Novo mesto videla prvič, se je zdela središče mesta vse natlačeno s hišami, tako da si dogovorjeni cilj moral zadeti, sicer se je zgodilo tisto, kar je doživel Darin tovariš in trener Janez Brezar, ki je skočil pred njo. Zgrešil je parkirišče pred kinom in pristal na stopnicah pred študijsko knjižnico, kupola padala pa ga je povlekla na cesto, kjer je obležal na cesti z razširjenimi rokami v položaju, kakršnega je imel kip svobode nad njim.

Dara Uhan na svetovnem prvenstvu na Bledu leta 1970

Novo mesto takrat še ni imelo padalcev, zato je bila Hlavatyjeva vroča želja, da vanj pripelje enega izmed reprezentantov. Dari je zgovoril službo v Krki, kjer kot farmacevtka dela še danes, stanovala pa je kar pri Hlavatyjevih doma, a ne dolgo. Novomeščani smo imeli tisti čas državnega reprezentanta v jadralnem letalstvu Jožeta Uhana in prijateljsko družjenje letalca in padalca ju je že naslednje leto pripeljalo pred matičarja.

Dara na letališču v Prečni ni stala križemrok. Leto po poroki je začela šolati bodoče padalce, med njimi je bil tudi sedanji načelnik generalštaba slovenske vojske Albin Gutman. Padalstvo in padala tistega časa so se precej razlikovala od današnjih. Kupole so bile skoraj okrogle, velike, vrvice na katerih visi padalec, pa precej daljše. S takimi padali je bilo veliko težje zadeti cilj kot z današnjimi, s katerimi padalec lahko jadra. Pred skokom so nad ciljem iz letala odvrli obtežen trak, s katerim so ugotovili smer in moč vetra, kar je moral padalec upoštevati, ko je usmerjal pilota nad točko, kjer je odskočil. Če je padalec ugodno mesto zgrešil, ni imel več nobenih možnosti, da zadene pešeni cilj, ki je takrat meril kar 25 m, danes pa znaša premer cilja le

še 30 cm.

Novomeške padalce je Hlavaty "vozil" z dvokrilcem PO 2, ki je za dvig na višino 1.000 metrov potreboval več kot pol ure. Dara nam je v šali povedala, da je letel s hitrostjo traktorja. Skok iz dvosedeznega PO 2 je bil prvi podvig. Letalo ni imelo kabine, zato je moral padalec najprej zlesti z ozkega sedeža, splezati na krilo ter se ritensko vreči v globino ter pri tem paziti, da se ne bi zapletel v vrvi, ki so držale krilo. Darin mož je celo predlagal, da bi bilo bolje, če bi se letalo obrnilo za 180 stopinj, tako da bi padalca enostavno stresli iz sedeža.

Žal novomeško padalstvo v Prečni ni nikoli povsem zaživelo, po letu 1980 pa je popolnoma zamrlo. Razlogov, da se ta privlačni šport na Dolenjskem ni obdržal, je več. Imeli so težave z dovoljenji za organizacijo padalske šole, saj so morali del šolanja izvesti v Lescah, niso imeli ustreznega padala, pa tudi inštruktorjev je manjkalo. Ideja, da bi se padalstvo na Dolenjskem le prijelo, še obstaja, želijo pa jo uresničiti v prihodnjih letih. Ze letos bo v Prečni državno prvenstvo v padalstvu, Leščani pa so ponudili tudi pomoč pri organizaciji šolanja, ki naj ga bi vodil njihov inštruktor. Če bomo nad Novim mestom v prihodnje res večkrat občudovali pisane kupole, pa je odvisno predvsem od Dolenjcev samih.

IGOR VIDMAR

naše korenine

Izgubljeno otroštvo

Čas je postal že nekako brezčuten, saj so mediji polni zgodb o trpljenju, o mrtvih, ranjenih, pregnancih in beguncih, o etničnem čiščenju. Čeprav se omenjene strahote dogajajo v drugi deželi in drugemu narodu, pa se nanje vendarle ne smemo tako navaditi, da bi nas pustile neprizadete, kajti tisti, ki te stvari počno, računajo prav na to. Toda mi moramo ostati budni in se ne dati preslepiti. Zlasti zato, ker ni dosti manjkalo, da bi se take stvari nedavno dogajale tudi pri nas, pa tudi zato, ker so se nekdo že dogajale. Čeprav se čas hitro odmika, so priče med nami še žive, in prav je, da jim prisluhnemo ter njihovo pripoved od časa do časa obudimo, zlasti zato, ker krivice, ki so se jim zgodile, po petdesetih letih še niso poravnane.

Taka je tudi pripoved Franca Kostevca iz Straže pri Šentrupertu. Ko se zgodba prične, mu še ni bilo deset let. Z materjo Marijo, starejšima bratoma Rafkom in Dušanom ter mlajšim bratcem Marjanom in sestrico Mimi, ki je bila še dojenček, so živeli na Libni pri Brežicah. Okrog je divjala druga svetovna vojna in okupatorjeva vojska je preplavila Balkan. Očeta Franca, sobopleskarja po poklicu, je kralj vpoklical, da bi branil Jugoslavijo. Nekje na Hrvaškem je bil zajet in odpeljan v ujetništvo. Srežniko so že napovedovale prihod prve negotove zime in Kostelčevi so se pripravljali nanjo, kakor so vedeli in znali. Tisti zasneženi dan so imeli ravno koline, da bi si pripravili zimsko zalogo, ko je prišlo obvestilo: takoj je treba pripraviti najnujnejše za selitev v Nemčijo. Okrnjena Kostelčeva družina, z njimi je bila tudi teta Pepca, ni imela izbire. Na hitro so strpali skupaj nekaj oblačil, in že so jih z drugimi odpeljali v Brestanico. Otroške oči so še v dolgih letih lačnega izseljenstva in letih poveljnega pomanjkanja videle kup svinjskega mesa, ki je neizkoriščen ostal na domači mizi.

Zapuhal je vlak in jih odpeljal na dolgo pot v tujino, domovi pa so ostali prepuščeni na milost in nemilost tujcem. Danes temu pravimo etnično čiščenje, ki ga obsoja ves svet, takrat pa je bil kontinent poln podobnih revežev in nikogar ni bilo, ki bi dvignil glas protesta.

Skupaj z drugimi nesrečniki iz Slovenije so jih strpali v taborišče v Šleziji. Franc se bolj medlo spominja imen krajev, koder so jih Nemci vlačili, jasno pa so mu ostali v spominu lakota, mrz, proti kateremu so se vsi razcapani komaj borili, in negotovost. Dobro se spominja tudi govorice, ki so se na začetku širile med ljudmi: da bodo Nemci otroke, ki niso sposobni za delo, pometali v vodo. Kadar so torej šli preko mostu nad vodo, se je družina stisnila v gručo, obupana mati pa je držala v roki pripravljeno nožič: "Raje jih pokončam sama, kot da jih bodo mučili drugi," je bila odločena. No, nič razen nemških brč in udarcev se ni zgodilo. Na to pa so se taboriščniki počasi navadili. Soseda jin je v pismu dala vedeti, da bi oče lahko bil nekje v nemškem ujetništvu. Preko mednarodnega

Malči in Franc Kostevc z vnučko Alenko

Rdečega križa so pričeli poizvedovati za njim. Poizvedovanja so dala rezultat: v letu 1942 so se z očetom zopet združili. Preselili so se v bližino mesta, kjer je delal oče.

Življenje pa je ostalo še naprej nezno. Takrat so bili nastanjeni v bližini francoske meje. Fantje so morali enkrat tedensko obiskovati šolo. Učili so jih v nemškem jeziku. Na hitro so jih sprejeli Hitlerjugend in jih vadili korakati, saj so računali, da jih bodo lahko kmalu porabili za topovsko hrano. A se je pouk skoraj vedno končal v vsesplošnem pretepu, kajti domačini so priseljence omalovaževali in zasmehovali. Nemške načrte je prekrizalo oddaljeno grmenje. Prihajalo je od obale, kjer je čez Kanal že pljusnila zavezniška ofenziva. Grmenje se je vedno bolj grozeče približevalo in vsi so se pripravljali na umik. Tudi izseljenci so pospravili svoje revne imetje in se z vozovi umaknili petdeset kilometrov v notranjost. Tu, v Essingenu, so počakali, da je fronta udarila čeznje. Vsi so bili skupaj: oče, mati, teta Pepca in zdaj že šest otrok, kajti v pravnstvu se je rodil najmlajši Karel. Zavezniki so jih najprej strpali skupaj na enem kraju in zastražili, kajti zagrizeni nacisti so se večkrat v civilu pomešali med ljudi in od tam napadali vojake. Pozneje, ko je nevarnost minila, so bili zavezniški bolj prijazni. Franc se spominja predvsem Amerikancev. Prvič je videl črnske vojake. Za otroke so imeli vedno pripravljeno čokolado. Radi so se družili z njimi, čeprav niso znali jezika. Kretnje in domišljija sta nadomestili besede. Ko je nekoč, verjetno iz spopada, pritaval k njim ves zmujen in blaten ameriški vojak, so vedeli, da je potreben pijače. Ponujali so mu vse mogoče, črni vojak pa je z rokama mahal gor in dol, kot bi molzel, in dejal: "Mu, mu!" Takoj so vedeli, da bi pil mleko.

Ko so se pripravljali na odhod v domovino, so zorele češnje ko pa so po skoraj štirih letih spet prišli na Libno, so bila že zrela jabolka, dom pa je bil prazen. Česar ni uničil okupator, to so raznesli drugi. Kredenco, ki je bila čisto nekaj posebnega, so odkrili pri neki ženski. Ni je vrnila, ampak je trdila, da je njena. Nasploh povratniki niso bili priljubljeni. Kot da bi bili oni krivi za vse žrtve in strahote, ki so se medtem doma dogajale. In kot da bi se jim bili namerno izognili. Njihovega trpljenja ni nihče cenil in še danes ni ovrednoteno.

Franc je po vojni pričel sam skrbeti za svoj kruh. Spoznal se je z Malči iz Straže pri Šentrupertu in se tja priženil. Tudi Malči, ki je knjižničarka v Šentrupertu, ima svojo zgobo, vendar o tej kdaj drugič. Povejmo le, da sta se v njenem zakonu rodila sinova Franci in Marjan in da imata zdaj že tri vnuke,

TONE JAKŠE

zamislil in izvedel: pojopa

Od semena do šivanke

Kaj je pojopa? Le malokdo ta čas ve, kaj naj bi pomenila ta nova slovenska skovanka, ki je nastala v glavi Vesne Hrovat iz Novega mesta in ki je danes že tudi ime zaščitne blagovne znamke njenih izdelkov. Pojopa je predvsem oblačilo, za katerim stoji popolnoma neindustrijski način razmišljanja in načelo naravnosti. Nastane namreč iz naravnih materialov in popolnoma ročno. Jopa, ki nastane na tak način, res ne more biti navadna jopa, ampak je lahko le nekaj drugega, pojopa.

Zamisel o pojopi je dozorevala skoraj šest let. V tem času je Vesna Hrovat, ki je končala šolo za vrtnarstvo v Celju, osnovno zamisel o oblačilu iz povsem naravnih sestavin izpopolnila in ob pomoči prijateljev in znancev iz društva Štajerske iniciativa za domačo in umetno obrt iz avstrijskega Gradca, katerega članica je že nekaj časa, oblikovala do zasnove, zrele za uresničitev. Na letošnjem sejmju mode na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani se je že pojavila med drugimi razstavljalci in s svojo sicer majhno kolekcijo zbudila nekaj pozornosti. Vrhnja oblačila, narejena iz volnenega blaga, ki ga je sama stekala na ročnih statvah, obarvala z naravnimi rastlinskimi barvili in sešila skoraj v celoti na roko, odlikuje preprosta kroj, ki tako na videz način izpričuje naravnost in preprostost, ki sta osnovni načeli, na katerih Vesna Hrovat gradi. Druga večja javna predstavitev njenih izdelkov, tokrat kolekcije za pomlad in poletje, je bila med nedavnim umetniškim spektaklom Matjaža Bergerja Trije zadnji problemi telesa; artisti Oddelka za spektakelske umetnosti Novo mesto 1917 in gimnasti so bili namreč oblečeni v njena oblačila. Predstavila pa se je že tudi v gradu Herberstein v Avstriji, kjer prirejajo tudi pomembnejše razstave, in v trgovini Štajerske iniciative v Gradcu.

"Blagovna znamka je stara šele nekaj mesecev, saj je bila registrirana letos, ideja zanjo pa se je dolgo rojevala," pravi Hrovatova. "Ime pojopa je zdaj zaščiteno ime za izdelke iz mojega programa. Kdor bo nosil tako jopo bo vedel, da nima jope ampak pojopo. Gre za skovanko, ki naj bi pomenila naravno oblačilo in že z nazivom samim izdelek ločila od drugih podobnih."

Po starem ljudskem izročilu

Naravnost se začne že pri izbiri osnovne surovine. Vesna za svoje izdelke uporablja lan,

volno in konopljo. Gre celo tako daleč, da lan sama prideluje na njivi na Uršnih selih, pri tem pa ji pomagajo domači. Tudi konopljo bi pridelovala sama, vendar pravi, da bi bilo s tem preveč sitnosti; njivo bi morali čuvati 24 ur na dan, da bi pridelka ne pospravil kak prodajalec droge. Kako se lan prideluje in potem obdeluje, se je naučila pri Marici Cvitkovič iz Adlešičev, ki kot ena redkih še goji to staro opravilo.

"Držim se slovenskega ljudskega izročila," pravi Vesna. "Ko lan dozori, ga populim, posušim in ločim semena od bilk. Potem lan medim, se pravi, da ga položim na pokosen travnik in ga tako pustim 14 dni, da narava naredi svoje. Potem pride na vrsto grobo in fino trenje lanenih bilk. Tako dobim laneno prejo, iz katere spredem laneno nit. Prede se s preslico ali kolovratom, vendar dajem pred-

FOTO: M. MARKELJ

Vesna Hrovat za statvami, kjer nastaja domače platno, volneno blago in blago za pojopo.

nost preslicu, ker dobim lepšo nit. Nit je siva, zato jo s kuhanjem belim. Lahko bi sicer belila kasneje že sttkano platno, a raje belim nit, ker je potem tudi tkanje lepše. Tkem na lesenih statvah. Kupila sem si stare, že rabljene. Mislim, da kar nekaj Slovenk še tako tke, vendar le za osebno uporabo. Tkanja je več vrst, jaz tkem predvsem v platnovzavi in v vezavi keper in rips. Razlika je v prepletu niti. Tradicionalno slovensko tkanje pa je platnovzava."

Tudi barvila naravna

Lanu ne barva, ker zaenkrat še nima na voljo naravnega barvila za lan. Vesna namreč ne pristaja na industrijska barvila. Njen izdelek mora biti ves iz naravnih snovi, torej mora biti tudi barvilo tako. Za volnene niti pa ima na voljo več naravnih barvil. Nekdanje so barvali samo s takimi, potem pa so industrijska barvila izrinila domača. Morda so za vse pogostejše alergije, ki mučijo sodobnika, kriva tudi oblačila iz umetnih materialov in obarvana z industrijskimi barvili. Kdo bi vedel, a dejstvo je, da oblačila iz lanu, volne in konoplje, obarvana z rastlinskimi barvili, ne dražijo kože.

"Narava je bogata in v nji lahko najdemo vse, kar potrebujemo. Tudi barvil je veliko, saj ima pravzaprav vsaka rastlina svoje barvilo. Na Slovenskem je precej rastlin, iz katerih se dajo dobiti naravna barvila in ki jih drugod po razviti Evropi ni več najti," razlaga Hrovatova. "Med takimi rastlinami je Rubia tinctorum oziroma barvilni brošč po slovensko, ki je zelo cenjen vir rdečega barvila. Že v srednjem veku so to rastlino zanesli v Evropo, kasneje je pridelovanje zamrlo in danes se brošč nahaja samo še kot podivjana rastlina. Najdemo jo predvsem v bližini starih naselij."

Pri izbiri rastlinskih barvil ji veliko pomaga znanaka iz Avstrije magistra Margit Kincel, ki po starih ljudskih receptih ponovno izdeluje domača rastlinska barvila.

Vse to se skriva za nenavadno besedo pojopa. Pojope najbrž nikoli ne bodo osvojile širokega trga, saj gre v osnovi za unikatne izdelke, oblačila, rjuhe in brisače, ki jih je mogoče kupiti le v izbranih trgovinah, denimo v ljubljanskih in mariborskih trgovinah z izdelki domače in umetne obrti, ali pa naročiti pri Hrovatovi v podjetju Neapolis. Poletno kolekcijo iz industrijskega lanu z modnimi dodatki iz ročno pridelanega lanu pa Hrovatova ponuja v trgovinah Cliche v Ljubljani in City shop v Novem mestu.

MILAN MARKELJ

NAGRADA V LJUBLJANO IN NOVO MESTO

Žreb je izmed reševalcev 15. nagradne križanke izbral ZVONKO LAVBIČ-SAJE iz Ljubljane in MARTINO JERIČ iz Novega mesta. Lavbič-Sajetovi je pripadla denarna nagrada, Jeričeva pa bo prejela knjižno nagrado. Nagrajenkama čestitamo.

Rešite današnje križanko in jo pošljite najkasneje do 9. maja na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 17. Ovojnico brez poštna znamke lahko oddate v naš poštni nabiralnik pri vходу v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 15. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 15. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: ALENKA, KER, IREALNOST, BIT, TANTA, EDIP, VTIS, PLAVANJE, KRA, ERIE, BJ, ZMES, CER, IRO, RAJNKI, ZVONAR, NIŽINA, AALAND, ENAKOST, NARDA, CAR, JIG, AVION.

prgišče misli

Swobodne Jugoslavije sploh ne more biti.
BORISLAV M. MIHIZ

Knjige padajo v praznino in mir.
MARIAN ROŽANČ

So vojne, ki jih je vredno bojevati, še več, dolžnost vsakega poštenega človeka je, da se v določenih okoliščinah vojskuje.
AMOZ OZ

Misel, da bi kdo uporabljal časopise za svoje zasebne cilje, pa naj so ti cilji še tako plemeniti, je pri nas v ZDA popolnoma tuja.
BEN BRADLEY

Za dober zakon je bolj kot sreča potrebna trdnost.
G.G. MARQUEZ

NAGRADNA KRIŽANKA

17

DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	SEZUVALNIK	JEK	POSLOVNA KNJIGA	AVTOR: JOŽE UDIR	SPLAVILO, PRIPOMOČEK ZA ODPRAVO PLODU	SIGRID UNDET	TRDNOST MISLENJA O NEKI STVARI	RADIO GLAS LJUBLJANE	NORVEŠKA GLASBENA SKUPINA
VRSTA POSODE				SREBRNIK V STAREM BIZANCU NIKO GRAFENAUER					
GLAVNO MESTO SKOTSKE									
IME POLJELINČICA							IME PISATELJICE PEROCI CHAPLINOVA ZENA		
KDRO GOJI ATLETIKO				NASILNA TATVINA ZLATO JABOLKO					
DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	OBISKOVALEC SVETEGA KRAJA	NAGON IZDELOVALCI GODALIZ CREMONE	PRIVRZENEK JAINIZMA TROPSKA SMOLA					MESTO V ALBANU OB JEZERU, KATEREGA VELIK DEL JE V ČRNI GORI	AFGANISTANSKI POLITIK (NUR MOHAMED (1917 - UBIT 1979))
KRAJ V GORNJE-SAVSKI DOLINI				FR. SKLADATELJ (FRANCIS) ČEBELJA TVORBA	IGLA ZA KVACKANJE INDIJSKI DROBIZ				
OMOTEK						ROŽENA PLOŠČA NA TRIDEN NEBU VOSATH KITOV	GERMAN. MIT. OREL PISATELJ BUCHWAL		
POMLADNI MESEČ				SANJE CANKAR IVAN		ŽENSKO IME			
VELIKA PUSČAVA NA SEVERU ČILA						VELIKAN			
VNETJE NOSNE SLUZNICE						SENENI DROBIR			

praktični
praktični
praktični
praktični

KRIŽANKA

Za boljši okus

Marsikdaj je dovolj le malenkost, da si pri pripravi jedi olajšate delo ali da je jed okusnejša. Tako se na primer špinača lažje in hitreje skuha, če jo daste pred kuhanjem v dobro osoljeno vodo, potem pa jo operete in skuhate v kipeči vodi, ki ji dodate manj soli kot običajno. Turška kava je okusnejša, če ji dodate žličko čokolade v prahu. Vlečeno testo za zavitek pa prožnejše, če mu boste dodali malo kisa. Če ste jed preveč osolili, dajte v lonček olupljen in na kose narezan ali nariban surov krompir, in težav s preslano jedjo bo konec. Lahko poskusite tudi s koščkom sladkorja, ki pa ga potopite v jed samo za nekaj sekund, da posrka sol. Drobline na ocvrtem mesu bodo mehkeje, če dodate stepenemu jajcu žlico kisle smetane ali malo mleka. Mleko pa se vam ne bo sesirilo, če mu boste dodali, preden zavre, malo sladkorja.

Krompirjeva ponev s slanino

Za 4 osebe potrebujemo: 1 kg krompirja, 2 srednje veliki čebuli, 100 g prekajene mesnate slanine, 4 lorvorjeve liste, sol, poper. Krompirje operemo in ga damo kuhat v toliko vode, da je pokrit. Nato ga ocedimo, oplaknemo z mrzlo vodo, ponovno ocedimo in olupimo. Čebulo olupimo in sesekljamo. Slanino narežemo na kockice. V ponvi popečemo slanino, da se hrustljivo cvre. Poberemo jo iz ponve. Krompir narežemo na drobne rezine. Na maščobi v ponvi ga popečemo 5 minut, vmes pa ga nekajkrat obrnemo, da so rezine enakomerno zapečene. Dodamo čebulo in lorvorjeva lista in spet pražimo in mešamo 5 minut. Nazadnje primešamo popečene kockice slanine, solimo in popramo.

Lepilne plošče

Zdaj se spet povečuje pomen biološkega in mehanskega zatiranja rastlinskih škodljivcev, kamor prištevamo tudi posebne rumene lepilne plošče, ki jih izdeluje Unichem in se na trgu dobijo pod imenom bioplant lepilne plošče. Kot že ime pove, gre za s posebnim nestrupnim in obstojnim lepilom prevlečene plošče, ki privabijo žuželke, predvsem ščitaste uši, mušice in tripspe pa tudi česnjeve muhe in druge škodljivce, da se nanje nalepijo in poginejo. Izdelovalec priporoča, da je treba namestiti 10 takih plošč na 100 površinskih metrov vrtno površino, če pa želimo pred česnjevo muho zavarovati češnje v polni rodovitni, v njeno krošnjo obesimo 5 do 15 takih plošč, odvisno od velikosti drevesa. Seveda take lovne plošče ne smejo na krošnjo v času cvetenja, saj bi namesto muh lovile sadjarstvo tako koristne in potrebne čebele.

Čas za menjave

Letošnja pomlad je čas za menjave: treba bo zamenjati voziško dovoljenje in stare registrske tablice. To velja seveda samo za tiste, ki tega še niso storili. Še enkrat naj povemo, da so stari voziški dokumenti in stare registrske tablice v veljavi le še do 25. junija. Poudarimo pa naj, da je moč stare registrske tablice zamenjati tudi le z veljavno osebno izkaznico. Posebej poudarjamo veljavno zato, ker je dobro preveriti tudi, če je osebna izkaznica še veljavna, kajti mnogim se bo ta čas iztekla tudi ta. No, sestavljenci zakona so to predvideli, in prav je, če se držite njihovega navodila, ki pravi: če je vaša osebna izkaznica potekla veljavnost, morate najprej vložiti zahtevek za izdajo nove osebne izkaznice, s tem potrdilom pa potem lahko zamenjate registrske tablice ali podaljšate registracijo.

Zračenje in toplotne izgube

S prezračevanjem dobimo v bivalne prostore svež zrak, ki nam je prepotraben za ugodno bivanje. Če to delamo na neustrezen način, porabimo za ogrevanje kar do 20 % več energije. Pri priprtem oknu se prostor počasi ohlaja, a dobre zamenjave zraka ne dosežemo. Pravilno prezračujemo tako, da zapremo ventil na radiatorju in za nekaj minut na stečaj odpremo okno. To storimo v vsakem prostoru večkrat na dan ali po potrebi. Čim hladnejše je, tem krajši naj bo čas zračenja.

zanimivosti iz sveta

Krvavi kot ameriškega panteona

Prihodnji mesec bodo v ZDA usmrtili serijskega morilca John Wayne Gacyja, ki je kriv umora 33 ljudi; sam se celo hvali, da jih je pobil še več. Morilec je v središču zanimanja, kot bi bil kakšen junak ali pomembna osebnost. Amerika se namreč navdušuje tudi nad zvermi v človeški podobi.

Američani ljubijo osebnosti vseh vrst. V nebo povzdigujejo filmske igralce, športnike, pevce, politike in druge ljudi, ki se v čem posebej odlikujejo, pa je vseeno, kaj je to. V ameriškem panteonu nesmrtnih, ki ga zasedajo znane osebnosti iz sveta politike, umetnosti in zabave, je poseben kotiček rezerviran za najbolj mračne junake, med katerimi zasedajo najvišja mesta serijski zirozma množični morilci. V novejšem času sta se tem krvavim bogovom, katerih slavo razglašajo po radiu, televiziji, v filmih in knjigah, pridružila še dva, ki se bosta tako trajno zapisala v ameriški spomin: Henry Louis Wallace in Frank Potts.

Wallace je bil nekdanji diskžokej zametnega glasu, ki je bil zaradi svojega prijetnega videza, sladkega nasmeha in sija osamljenosti deležen pri ženskah neomajnega zaupanja. Rade so ga vabile na svoje domove na večerjo in zlahka pristajale na sestanke z njim. 28-letni Wallace zdaj sedi v zaporu v Charlotti v Severni Karolini, obsojen pa je za umor 10 žensk. Sumijo, da jih je na oni svet spravil še precej več.

Spotts je tudi veljal za dobrega človeka. V malem kraju Estillfork v odmaknjenih gorah v zvezni državi Alabama, kjer je nazadnje prebival, so ga imeli za enega svojih. Vdovam je pomagal pri sekanju drv, prijateljem pa prinašal pomaranče s Floride, kjer je delal kot sezonski obiralec sadja. Toda policisti in agenti FBI so nedaleč od Pottsove barake našli truplo 19-letnega fanta in tako število umorjenih, ki naj bi jih imel na vesti Potts, zaokrožili na 15. Nista minila niti dva tedna od odkritja Pottsovih zločinov, pa se je že začelo romanje v Estillfork. Z avtobusi in osebnimi avtomobili prihajajo firbci z vseh koncev, da si vsaj od daleč ogledajo Pottsovo barako. Ve se tudi, da bosta prej ali slej o njegovih zločinih napisana knjiga in posnet film. In Potts bo dobil svoje mesto v krvavem kotičku ameriškega panteona.

Ameriško očaranje nad velikimi morilci namreč kar traja. Kot ugotavljajo novinarji revije Time, se ljudje gnetejo v sodnih dvoranah, kjer potekajo sojenja morilcem, zelo gledane so televizijske oddaje, na katerih so

posnetki pogovorov s kriminalci, kot sta Jefferey Dahmer, kanibal iz Milwaukeeja, ki je raztelesil 17 mladeničev in jedel dele njihovih teles, ali David Berkowitz, ki je hladnokrvno postal šest ljudi v New Yorku. Ljudje so pripravljani drago plačati minuto telefonskega pogovora z Johnom Waynom Gacyjem, ki je pobil 33 ljudi in čaka na izvršitev smrtne obsodbe enkrat v maju mesecu.

Knjižarne so polne knjig o morilcih in njihovih zlih delih, ne manjka ne posebnih enciklopedij ne strokovnih in laičnih razprav

o kriminalcih te vrste, založniki tiskajo, ljudje pa prebirajo življenjepise morilcev, izpovedi njihovih bližnjih, popise umorov in podobno. Celo gledališče je zajel morilski duh in na nekaj odrih se kot osrednje osebnosti pojavljajo serijski morilci.

Svoj lonček so primaknili tudi drugi trgovci. Nora trgovina s spominkci cveti, zbiralci si izmenjujejo sličice morilcev, majice z likom serijskega morilca Dahmerja gredo za med na koncertih težkometalnih skupin; stripe, v katerih nastopajo množični zločinci, polpismeni prežvekovalci tovrstne duhovne hrane mimogrede pokupijo. Nekateri zbiralci umetnin so pripravljani plačati cel kup denarja za slike, ki jih je naslikal strašni Gacy. Njegove slike klovnova dosega tudi 20.000 dolarjev; zločinec se je rad oblačil v klovnova in tako našel zabavo otroke v sosesčini.

"Serijski morilci so volkodlaki moderne dobe," pravi Hart Fisher, izdajatelj stripov o Dahmerju. Zanimanje navadnih ljudi za-

nje razlaga z radovednostjo, ki jih sili, da bi spoznali te grozljive stvore, ki so podnevi navadni ljudje, ponoči pa se spremenijo v pošasti. "Najbolj se za množične morilce zanimajo prav nenasični ljudje," trdi pisateljica kriminalk Ann Rule. "Več ko zvemo o stvareh, ki se jih bojimo, manjši je strah."

Morda je res tako, da se z vsem pompom, ki ga zganjajo okoli serijskih morilcev, ljudje odrešujejo zla, a ne gre zanemariti tudi premisleka tistih, ki menijo, da se z vsem tem početjem v družbi vzgajajo novi in novi množični morilci, ki še čakajo, da si prislužijo svoje mesto v galeriji slavnih osebnosti, pa četudi je to njen najbolj mračen in krvav del.

MILAN MARKELJ

Ljudje ne pridejo na pomoč osamljenim.

P.HAUCK

Zlo se koti vedno znova, z vsako generacijo.

V.KAVČIČ

zdravnik razlaga

mr.sc.dr. Tatjana Gazvoda

Alergijske bolezni dihal

Najvažnejše je, da se izognemo pohištvo, ki ga ni mogoče dobro očistiti, da ne uporabljamo preprog, razen če jih lahko peremo in temeljito očistimo s sesalnikom. Zavese naj bodo lahke in pralne. Tla pokrijemo s plastično maso. Sobe opremimo le z najnujnejšim pohištvo. Bolnikova postelja naj ne bo iz žime, volne, perja ali morske trave. Vse to nadomestimo s penasto gumo. Pomagamo si tudi tako, da žimnice preoblečemo v plastično preobleko. Volnena pokrivala naj bodo preoblečena s pralnim blagom, ne smemo pa uporabljati prešitih odev, v katerih se nabira prah. V omaro spravljamo le najnujnejše perilo in obleko. Primerne so samo plastične, lesene in kovinske igrače, ker jih lahko umijemo. Od knjig imamo lahko le najnujnejše.

Bolnik naj ne nosi volnenih oblek. Če je preobčutljiv na živalsko dlako, v stanovanju ne smo imeti domačih živali.

Seveda ne zadostuje, da odstranimo alergen iz bolnikovega okolja, upoštevati moramo tudi neugodna duševna razpoloženja.

Sicer pa naj bolnik uporablja za preprečitev bolezni intal ali dihaler. Dihalar je primeren, ker ga lahko dajemo v obliki tablet ali sirupa za majhne otroke. Predvsem preprečuje, da alergeni ne sprožijo astme in drugih alergijskih pojavov. Včasih povzročajo utrujenost in zaspanost. Dihalar dajemo odraslim in šolarjem po eno tableto dvakrat na dan, običajno zjutraj in zvečer. Predšolskim otrokom dajemo sirup v odmerku glede na telesno težo otroka.

Hiposenzibilizacija je zdravljenje astme s pogostim vbrzganjem majhnih odmerkov alergena. Zdravljenje mora trajati vsaj šest let. Hiposenzibilizacija je uspešna predvsem pri izolirani preobčutljivosti za pršico, pelod ter pik žuželk. Bolniki se odzivajo na tovrstno zdravljenje zelo različno. Pri mnogih ugotovimo izboljšanje zdravstvenega stanja, medtem ko se pri drugih stanje ne spremeni, pri nekaterih se celo poslabša. V splošnem so ugotovili, da v prvem letu zdravljenja ni moč pričakovati večjih sprememb, z vsakim naslednjim letom pa se doseže postopno izboljšanje.

Zdravljenje bronhialne astme

Preden začnemo zdraviti bronhialno astmo, moramo opraviti izredno zahtevne diagnostične postopke, da jo pravilno opredelimo. Bronhialna astma je bolezensko stanje, za katero so značilni astmatični napadi zaradi zoženja sapnic ter obilnega izločanja vlečljivega izpljunka. Bolezenski pojavi so večinoma ponoči. Bolnik težko diha, piska in hrope ter kašlja. Zaradi značilne anatomske zgradbe bronhialnega debela in zrelosti obrambnega sistema se pojavi pri otrocih prava bronhialna astma šele okoli šestega leta. Pri otrocih pogosto ugotavljamo obstruktivni bronhitis.

Za zdravljenje bronhialne astme uporabljamo: zdravila, ki širijo sapnice (bronhilitatorje), zdravila za izkašljevanje, zdravila, ki topijo izloček sapnic, in antibiotike. Vse našete antiastmatike lahko predpisujemo tudi otrokom, le v odmerku, ki je za otroke dovoljen.

Pri alergijski astmi je glavno bolezensko znamenje zoženje sapnic zaradi krča gladkega mišičja, ki ga odpravljamo z bronhodilatatorji. Številni strokovnjaki so ugotovili, da delujejo omenjena zdravila, ko pridejo v pljuča, praktično takoj. Poglavitni bronhilitatorji so beta simpatikomimetiki, antiholinergiki in ksantinska zdravila.

(Se nadaljuje)

LEKARNIŠKA OMARICA - Za lajšanje manjših zdravstvenih težav ima skorajda sleherna družina priročno lekarno kar doma. Zdravila pa so pogosto istočasno tudi strupi, zato je pametno poskrbeti, da so na varnem. Estetsko in hkrati praktično izdelana hišna lekarniška omarica (v. 50 cm, š. 37,5 cm, g. 13,5 cm) ima osrednja vrata s ključavnico, v notranjosti poličko in ob straneh poseben skrit mehanizem za zaklepanje, s pomočjo katerega lahko odklenemo ali zaklenemo deset stranskih in dva zgornja predala. Intarzije krasijo omarico z vseh strani. Kdor je imel pravi ključek, je lahko skril v predalčke tudi druge drobne skrivnosti svojega življenja. Omarica je iz konca 18. stoletja; barvno razglednico z njeno podobo je moč kupiti v Dolenjskem muzeju. (Pripravila zgodovinarica Majda Pungerčar iz Dolenjskega muzeja)

Iva Svetine v pisistov

Samo da se lajdrajo - Grozni razvadi sta tod dve: A. da dekleta hodijo ven spat - ko bi bila jaz dekla, rekla bi, če nisem vredna toliko, da spim znotraj - pa grem. Ali Dolenke nimajo nič ponosa, so zadovoljne s priliko, da se morejo lajdrati. B. Žeganja. Dekleta ostajajo od hiše do večera in celo do družega jutra in od tod prihajajo pankrti etc.

Strašnejša od vsake druge - Naj huja palica je beraška. Med tem ko se nekteri zanikarni kmetavsi brez srama in straha spominjajo beraštva, ki jim preti, govore mnoge mlade uboge deklice: Hujega stanu ni ko je naš. Zasluži se komaj toliko, da si omisli človek potrebne cunje - še še bi se nekako shajalo, ko bi kaj časa trpele. Ali slabe, kakor so že same po sebi, ogloje jih težko delo in pot. Dekle delamo samo za hrano, da ne poginemo od lakote - prihraniti ne da se nič. Tako nam preteče mladost, starih dekel se ljudje boje, potikajo se sim ter tje po taberhih, dokler jih tudi za najemne več nete in kaj potem? Treba je vzeti v roke beraško palico, ki je strašnejša od vsake druge, ker tepe huje in vse bolj v živo. Za to ni čudo, da se vsaka uboga rada moži, če že fant ima kaj ali nič - misli si, dobila bom človeka, čigar dolžnost je za me skrbeti.

VAŠA ZGODBA

LIST IZ SPOMINSKE KNJIGE

Ko je prišla izza vogala hiše, je zavelo zvrta, kjer je kraljevala stara, mogočna tepka. Na tisoče poljskih cvet je zadišalo in preko srebrnega valovanja težkih trav, ki jim je veter upogibal težke late, je neslišno zapelo uspavanko vsakemu in vsemu. Na stopnicah pred hišo je na pručki čemel možki, star in utrujen, ugasli čik mu je že zdavnaj padel iz tesočih rok.

Stopila je na lestev, se povzpela na podstrešje hleva, da poišče staro košaro. Kakšno razkošje vsakovrstne krame je bilo zloženo ob straneh, vse od visokega prastarega otroškega vozička, ki je služil rodovom, preperelih jerbasov in odsluženega pohištva so zaprašena kovčka iz lepenke! Saj res, kaj je v tem kovčku?

Sedla je na star stolček in dvignila pokrov: popisani zvezki njenih hčerk, na vrhu pa majhna spominska knjiga s pocukrano punčko na naslovni strani. Punčka je imela zlate lase, v katere je bila vpletena velika modra cvetica, ogromne modre oči, iz katerih so polzele proti češnjevo rdečim srčastim ustecem velike solze. Pod otroškim obrazkom je koketno krasila vrat biserna ogrlica. To knjigo je kupila najstarejši za rojstni dan. Nehote je polistala po prvih straneh, kjer naj bi bilo posvetilo. Lep Glazerjev sprev pa trebušasta porcelanasto obarvana vaza z modrimi spominčicami. Nekdaj je znala lepo risati, zdaj sta ji bila roka in misel kot zakrnela. Njenega pred davnimi časi posvečenega lista v spominski knjigi ni bilo, tretji list pa je bil iz knjige očitno iztrgan. Presunilo jo je; kako daleč je že takrat segel hčerin odpor do nje, zbdlo jo je pri srcu kot z iglo in trpka kepa ji je zadrnila grlo. Kje je pogrešila, kdaj storila, če je, tisto, kar je njeno deklico naredilo tujko?

Je bila telesna kazen, ki je sledila hčerkini brci, v katero je položila ves svoj gnev in pri devetih letih z njo materi pokazala svoje sovraštvo? Je bilo kaj drugega, morda nič odvisnega od nje? Sam bog ve, kaj je dolga leta kopal vse

večji prepad med materjo in hčerko. Nikoli si ni bila na jasnem, kaj to je. Zavpila bi z bolečino in uporom: Čemu si bila in si še vedno, tudi zdaj, ko si odrasla ženska, tako odklonilna in nedostopna? Zakaj ne pustiš do sebe poti? Kdo in kdaj ti je vcepil prepričanje, da je mati večno samo žrtvovanje in odpovedovanje, da nima svojega jaza, da ne sme imeti svojih hotelej, želja in strahov in napak? Pa tako sem te želela, najbolj od vseh! Mesece pred rojstvom sem nagonsko čutila, da bo deklica, in določila sem ti ime. Kdo je iz tebe, podobne punčki na platnici spominske knjige, s prav tako zlatimi, svilnatimi lasmi naredil meni uporno bitje? Daj, še je čas, da najdeš pot do mene, dokler še živim, potem ti bo nekoč žal in morda kdaj ravno tako hudo kot zdaj meni. Odpr mi srce in mi pokloni vsaj malo topline otroka! Zavpila bi to, zajokala v nemoči in trpljenju, pa... predaleč je, vse predaleč otrok, zdaj že davno odrasla in razumna ženska.

Zaprta je kovček, kjer je ostala spominska knjiga, in odšla dol po lestvi v večer, ki ga je pomlad tako čarobno zaokroževala v jasno noč, polno petja murmov. Čar večera je zanjo minil, pozabila je na košaro. Zdj se ji je starček na stopnicah, dremajoč pod modrimi slapovi grozdastih cvetov dišeče glicinije, ki je padal skoraj na osivelo glavo, zdel bogat, o, kako bogat! Imel je nekaj, česar ona nima. Ni imel nobenega otroka, ki bi ga ne maral, čeprav ni bil boljši oče, kot je bila ona mati. Tako je v življenju: ljubezen in sovraštvo stojita z roko v roki kot svetla in temna plat tega sveta.

FOTO: M. MARKELJ

KNJIŽNA POLICA

Disciplina bolečine

Nova pesniška zbirka Iva Svetine nosi naslov DISCIPLINA BOLEČINE. Knjiga je izšla pri mariborskih Obzorjih. Zunanjo podobo s črno bleščečimi se platnicami in notranjo preglednost ji je dal oblikovalec Jurij Kocbek. Posebno, duhovno bleščavo pa dajejo tej pesniški knjigi same pesmi. Spremi esej je napisal avtor sam.

Zbirka obsega devetdeset ne-naslovljenih pesmi. Pesnik pravi, da jih je napisal poleti 1991, ko je pri nas potekala vojna za samostojno in suvereno državo Slovenijo. Pravzaprav so mu pesmi izpisovale prav posebno duhovno stanje in preplavile prosojno praznino, ki se je skotila v njem. Ni bilo strahu pred strahom, le prazno zrenje v prostor in čas tistega poletja. Tako, kot bi boljšal otrok, ki se čudi vsemu ustvarjenemu.

Pesnik se je zavestno umaknil v osamo in tišino, saj je le tako lahko doživel te stance praznine, kakor sam imenuje svoje pesmi, ta "let osamljenega k samoti", ki ga vodi silna želja "živeti, četudi ne več jaz". Lirski subjekt se hoče gibati v svetu, za katerega sta značilna bit in bivanje, torej v carstvu duha in duhovnega. Zemeljski ostaja samo še jezik - jezik tistih glasov, tonov in znamenj, s katerimi sila duha izpričuje in odkljuje višje oblike bivanja.

Ob prebiranju Svetinovi pesmi se zdi, kot da slišimo poleg pesnikovega glasu še neki drug glas, glas učitelja, modreca, svečenika, tistega, ki pozna vse zakone in skrivnost zemeljskega in nadzemjskega, odgovore na vsa vprašanja. S tem je duhovni naboj, ki ga izžarevajo "stance praznine", samo še pridobil na sugestivni moči. Vsekakor pomeni zbirka Disciplina bolečine nov vrh v poeziji Iva Svetine.

IVAN ZORAN

Bolečina nedoživetega

Minuli mesec je preteklo 70 let od rojstva našega znanega in med bralci poezije priljubljenega pesnika Ivana Minattija, prav tako pa se je na okroglo obrnila obletnica objave njegovih prvih pesmi v partizanskih glasilih, tako da avtor po letih prisotnosti na slovenskem literarnem nebu praznuje še Abrahama. V počastitev obeh obletnic je Mladinska knjiga izdala bibliofilsko in antološko izdajo njegovih pesmi v

knjigi BOLEČINA NEDOŽIVETEGA. K odličnosti izdaje veliko pridenejo reprodukcije risb in grafik likovnega ustvarjalca srednje generacije Borisa Jesiha. Oba svetova, Minattijev literarni in Jesihov likovni, sta se v knjigi presenetljivo lepo ujela, kot da bi Jesih ilustriral Minattijev pesmi ali pa bi Jesihove litografije navdihnile pesniku katero od njegovih pesmi. Spremno besedo o Minattijevi poeziji je napisal Boris Paternu, o eterični naravi kot Jesihovem neizogibnem idealu pa piše Milček Komelj. Na koncu je še bio-in bibliografski pregled.

Izborov in antoloških pregledov Minattijev poezije je izšlo presenetljivo veliko, med drugim so zbirke, ki nosijo enak naslov kot najnovejša, izšle leta 1964, 1970, 1977 in 1993. Tokratni izbor je skrbno izbran in bralca vodi skozi ves pesnikov ustvarjalni lok od njegovih partizanskih pesmi do najnovejših, ki še niso izšle v knjižni zbirki. Razvidna sta pesnikova umetniška rast in zorenje, ki sta potekala na burnem ozadju dveh velikih preobratov, revolucije v družbi in modernizma v pesništvu. Vendar pesnika nista potegnila ne v radikalizem aktivističnega pesništva ne v radikalizem modernističnega poigravanja z besedami, Minatti je ostal zvest svojemu temeljnemu čutenju in razumevanju poezije, ki mu je predvsem instrument osebne izpovedi. Najbrž je zaradi tega na svoj tihi, neviljivi način, a neizrinljivo ves čas tu, trajno aktualen; njegova avtoriteta je namreč umeščena v človekovo vsakočasovno spraševanje o samem sebi in svetu.

MILAN MARKELJ

telegrami

- Ob 40-letnici Slovenske kulturne akcije je Andrej Rot pri DZS izdal sistematični in kronološki pregled ustvarjalnosti te osrednje kulturne ustanove Slovencev iz zdomstva za naslovom REPUBLIKA DUHOV.

- V počastitev 70-letnice Alojza Rebule je Mihelač izdal njegov roman KAČJA KOŽA.

- Enotnost je izdala najnovejše delo doajena slovenske diplomacije Rudija Čačinoviča SLOVENSKO BIVANJE SVETA.

- Celjska Mohorjeva družba je izdala obsežno monografijo dr. Leva Menajša MARIJA V SLOVENSKI UMETNOSTI, ki na več kot 500 straneh v besedi in sliki predstavlja ikonografijo slovenske marijanske umetnosti od začetkov do 1. svetovne vojne.

Karel Rustja DOLENJSKE ŽELEZNICE 18

Gostje so se ob pol treh popoldne odpeljali z vlakom proti Ljubljani in se spotoma ustavili še v Gradcu in Črnomlju, kjer sta bili podobni slovesnosti. Veselje na metliški železniški postaji in v gostilnah se je tedaj zavleklo pozno v noč.

Prvi redni vlak na progi Novo mesto-Metlika-državna meja je bil potniški vlak št. 2211, ki je odpeljal iz Novega mesta 27. maja 1914 ob 4. uri in 12 minut ter prispel v Metliko ob 5. uri 48 minut. Iz Novega mesta je odpeljal skoraj prazen: v I. razredu ni bilo nobenega potnika, v II. so bili trije, v III. pa pet potnikov. V Metliko je prispel s 46 potniki. Vlak je peljala lokomotiva 59.176 (JŽ 127), kot priprava pa je bila dodana lokomotiva vrste 178 (JŽ 52). Osebe vlaka je bilo: strojevodja Kronegger, kurjač Briškon, vlakovodja Kovač, sprevodnik Čižman, sprevodnik Uschan in v pripravi Novak in Marinko.

Proga od Novega mesta do državne meje pri Metliki je dolga 49.158 km. Od Novega mesta se vzpenja do Rožnega Dola, kjer doseže najvišjo nadmorsko višino 373,618 m. Sledi spust skozi 1975 m dolg predor Semič in dalje po obronkih Vinske gore, od koder je čudovit pogled na vinograde in semiški predel Bele krajine. Za postajališčem Otovec se pne 225 m dolg viadukt Otovec, za postajo Gradac-Podzemelj je 86 m dolg most Krupa. Mejo med Slovenijo in Hrvaško pa prečka na 80 m dolgem jeklenem mostu preko Kolpe.

Pri gradnji belokranjske proge so postavili 3665 mejnikov, izdelali 290.000 m³ nasipov in skopali 56.166 m jarkov. Med Novim mestom in državno mejo pri Metliki je 8 mostov, 85 propustov, 31 podvozov in 7 nadvozov.

Most preko Krke

Most preko Krke v Novem mestu je dolg 185,88 m. Na obeh obrežjih so po trije oboki z odprtiniami po 10 m. Preko reke pa je postavljena dvodelna jeklena konstrukcija 2 x 50 m v skupni teži 398,681 ton. Stebri mostu segajo do skalnate podlage 4 m pod normalno vodno gladino do kote 158 m nadmorske višine. Jekleno konstrukcijo

je dobavila Delniška družba za strojogradnjo iz Prage, ostala dela pa je opravilo dunajsko podjetje Redlich in Berger. Partizani so 16. septembra 1943 minirali desni obrežni steber (proti Kandiji), na katerem sloni jeklena konstrukcija, tako da je konec jeklene konstrukcije padel v Krko. Z dvigom jeklene konstrukcije so pričeli 24. julija 1945. Steber in zidani lok je obnovila prva slovenska gradbena združba iz Novega mesta, jekleno konstrukcijo pa je sanirala Mostovna delavnica iz Ljubljane. Za dviganje jeklene konstrukcije so sestavili dva sklada iz 700 lesenih pragov, ki so jih sproti sekali v bližnjem gozdu. Ker v času obnove ni bilo na razpolago dovolj gradbenega materiala in strojev, most ni bil obnovljen do 31. oktobra 1945, kot je bilo predvideno. Obnovo so zaključili 16. januarja 1946. Na mestu, kjer je železniški most, so Novomeščani zelo pogrešali brv ali most preko Krke, zato so množično hodili po železniškem mostu in se izpostavljali nevarnosti. Od januarja 1946 so si krajevni narodni odbori iz Novega mesta, Šmihela, Broda in Regrče vasi prizadevali za ustrezno brv ob železniškem mostu preko Krke. Namesto te so leta 1952 zgradili lesen o brv 50 m nizvodno od železniškega mostu, kar pa je bila slaba in kratkotrajna rešitev, zato so leta 1963 zgradili ustrezno stezo za pešce ob železniškem mostu. Most je pred kratkim dobil prepotrebne cestne sosedje.

Otoški viadukt

Otoški viadukt sodi med največje tovrstne objekte v Sloveniji, saj je dolg 225 m. Sedanjo obliko je dobil z obnovo leta 1946, ko so namesto 52 m dolge jeklene predalčne konstrukcije med oboki zgradili še dva stebra in tri oboke.

Viadukt je bil zidan iz lomljenega kamna in se je lepo

vključeval v okolico. Jeklena konstrukcija je bila težka 198,414 tone. Po treh desetletjih uporabe so ga partizani 17. septembra 1943 porušili. Na ruševine so porinili še 49 vagonskih cistern in lokomotivo.

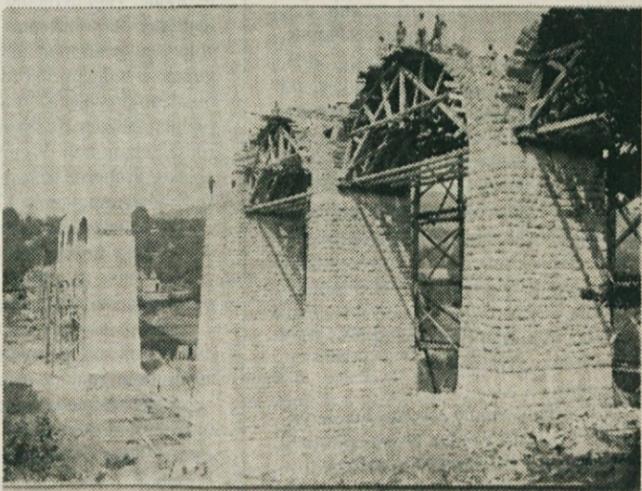
Z obnovo viadukta je 8. oktobra 1945 pričela Sekcija za vzdrževanje proge iz Novega mesta. Do 13. decembra so odstranili razbitine vagonov in ruševine. Gradbena dela so kmalu za tem ustavili. V letu 1946 je delo pri obnovi nadaljevalo podržavljeno gradbeno podjetje Gradis iz Ljubljane. Z gradbenimi deli so pričeli 10. julija 1946 in jih do 15. januarja 1947 končali, tako da je 19. januarja ponovno zapeljal vlak preko viadukta. Graditelje je pestilo pomanjkanje vsakovrstnega materiala. Pri pretovarjanju in prevozu gradbenega materiala so graditeljem pomagale mladinske delovne brigade.

Težave z mostom preko Kolpe

Most preko Krupe med Gradcem in Dobraviciami je dolg 86 m in je bil sezidan iz obdelanega kamena. Sestavljajo ga trije loki s premerom 10 m, glavni lok preko Krupe pa ima premer 20 m. Partizani so ga spremenili v ruševine takrat kot otoški viadukt. V enakih izmerah ga je obnovilo državno gradbeno podjetje Gradis jeseni 1946.

Most preko Kolpe med Slovenijo in Hrvaško je dolg 80 m, 432 ton

težka jeklena konstrukcija sloni na opornikih, ki segata 18 m globoko. Gradbena dela je opravilo dunajsko gradbeno podjetje Redlich in Berger. Druga svetovna vojna tudi temu objektu ni prizanesla: most je bil miniran. 82 m dolga jeklena konstrukcija je na slovenski strani slonela na bregu, ves ostali del pa je ležal globoko v Kolpi in predstavljal jez, ki je dvignil nivo Kolpe in povzročal poplave. Kolpa je na hrvaški strani razbila breg, spodjedla železniški nasip in poplavljala okolico. Hrvaška stran je večkrat ostro reagirala in zahtevala odstranitev mostovne konstrukcije iz Kolpe, saj so se vanjo zagostile veje in vsakršne naplavine. Ministrstvo za promet v Beogradu je 3. julija 1946 dalo soglasje za dviganje mostne konstrukcije iz Kolpe in izdelavo provizornega mostu. To delo je bilo edinstveno, podobnega primera v Sloveniji niso reševali. Delo je bilo otežkočeno zaradi mrzle, kalne in narasle Kolpe.

Gradnja viadukta Otovec

LE DVA KILOGRAMA GOB NA DAN - Najpomembnejši sklepi letne skupščine gobarskih dručin Slovenije, ki je bila v soboto v Srednji kmetijski šoli na Trški Gori, so se vrteli okoli omejevanja nabiranja gob, ki ga je predlagalo ministrstvo za gozdarstvo. Gobarji so za omejevanje pri nabiranju gob, še posebej pa proti vsaki prodaji gob v tujino. Rekreativsko nabiranje gob je potrebno omejiti tako, da gobar na dan lahko nabere le do 2 kg gob, v sredo pa naj bi bil dan, ko se gobe ne bi smele nabirati. Brez omejitve bi smeli nabirati le štorovke in kukmake. Pa še to: gobe je potrebno očistiti na rastišču. Za vse tiste, ki novih zakonov ne bodo spoštovali, je predvidena mandatna kazen 10.000 tolarjev. Na sliki (od leve proti desni): Franci Beg, predsednik gostiteljske družine gobarjev iz Novega mesta skupaj s predsednikom Zveze gobarskih dručin Slovenije Ivanom Kržajem pri ogledovanju razstave o delu gobarskih dručin. (Foto: J. Pavlin)

ZNANIH SLOVENCEV NI BILO - Hotel Grad Otočec je na pobudo Črta Kanonija v soboto povabil na Dolenjsko znane Slovence, ki so v zasebnem življenju strastni ribiči. Prišli naj bi Jelko Kacin, Igor Bavčar, dr. Tomo Korošec, dr. Jože Lokar, dr. Božidar Voljč, Saša Vuga, Nino Robič in še nekateri. Po uri čakanja pred gradom je bilo med udeleženci še največ "znanih" Dolenjcev, od povabljenih pa nikogar, še organizatorja Črta Kanonija ne. Vseeno so se ribiči odpravili na muharjenje postrvi v potok Radešičko. Koliko je kdo osiromašil to dolenjsko rečico, na tiskovni konferenci niso povedali. (Foto: J. Pavlin)

VESELI REZULTATOV - Tekmovalni pari Plesnega kluba Krško so se pred časom veselili uspehov na mednarodnem turnirju v Udinah. Matija Kržan in Teja Dumenič sta zmagala v latinskoameriških plesih med pionirji, Mitja Prah in Mateja Ganc pa sta osvojila 4. mesto. Janez Zokalj in Kaja Kržan sta med mlajšimi mladinci v nižji kategoriji dosegla 3. mesto v latinskoameriški plesih. Na sliki plesni par Sebastian Vodlan in Urška Klakočar, ki je zmagal med mlajšimi mladinci v standardnih in latinskoameriških plesih. Isti par je minulo nedeljo, 24. aprila, na kvalifikacijskem turnirju v Ljubljani prvič nastopil med mlajšimi mladinci ter dosegel prvo mesto v latinskoameriških in drugo v standardnih plesih. To je doslej največji uspeh mladega para, ki dokazuje, da so krški plesalci (v Ljubljani je nastopilo 10 parov) na pravi poti.

IZVRSTNA GALSBA NA OTOČCU - V okviru Večerov na gradu Otočec je zadnji petek zvečer v grajski dvorani nastopil ljubljanski ansambel Green-town Jazz Band. Ta ansambel, ki igra jazz glasbo, znano pod imenom tradicional, izredno cenijo tudi v Ameriki, kamor se je na ponovno gostovanje odpravila prav te dni. Petkov večer je razveselil ljubitelje, poznavalce in nekdanje izvajalce te glasbe, ki so napolnili grajsko dvorano. Koledar prireditelj za Večere na gradu Otočec napoveduje vsak konec tedna v aprilu pestre in zanimive prireditve. (Foto: A. B.)

V Pišecah smo doma!

Spomin je še živ, a tudi še nekaj potomcev

Pišce, petek po veliki noči 1994. Približevala sem se skupinici, ki je stala ob stari šoli, in si jo ogledovala. Tam je bila spalnica, zraven posebna soba za dedka in učila, za tem oknom je bila kuhinja. Tisti gozd na Pištanju tam čez je bil en vinograd, drugi pa v Podgorju. Nisem prisluškovala pogovoru, jasno sem slišala in vprašala: "Vi ste pa Medvedovi ali morda Ravtnerjevi?" "Medvedovi," mi je odgovoril gospod iz družbe. "Ali ste domačinka?"

Bil je vnuč gospoda nadučitelja Jakoba Medveda, sin Gizele, poročene Vovko, ki živi v Kanadi. Že dolgo se nismo videli. Gospod Stanko je povedal, da pride vsako leto v Pišce, saj je tu pri babici in dedku preživel svoje otroštvo, na katerega ima najnežnejše spomine. Gospa, vdova po Bogu, pa je povedala, da se spominja tete Nančice iz stare šole. Gospod Stanko je še vprašal, kaj nameravamo s staro šolo, ki se bo kmalu ponušila.

Res je beden pogled na staro šolo, vendar ne bi smeli pozabiti, da je kulturni spomenik, čeprav nima o tem napisanega dokumenta. Njen dokument so le pripovedi še živih ljudi in njihovih prednikov ter šolske in župnijske kronike. V kratkem razgovoru z obiskovalci smo se spomnili gospe Gize, Binke in Mire, gospodov Branka, Boga in Rada ter Medvedovih vnukov: Srečka, Zorana, Branka, Miloša in Tončka, s katerimi smo prijateljevali. Príimek Medved Pišecanom ni tuj, saj nam je blagi gospod Jakob vcepil veliko znanja o sadjarstvu in cepljenju, vinogradništvu, lovstvu in lepem vedenju.

Tudi gospoda Stanka je dedek ob večerih in jutrih pošiljal na Duplo k izviru Gabrnice po svežo vodo, ki je bila in je še posebnost. Gabrnice skoraj ni več, ker iz zajetja odteka po ceveh v tuje kraje. Potoku se ne reče več potok, ampak curek ali graba. Tega gospod Jakob ne bi dovolil. Le kako naj gledamo na tako samovoljo posameznikov, ki niti nimajo korenin v Pišecah? M.O.

Avtomobili iz programov:

- škoda
 - lada
 - citroen
 - fiat
- Za določene modele dobava takoj:
Prodaja vozil Šutar
Stara vas 21, Škocjan
tel. 068/76-039

V zborniku tudi Dolenjci

V zborniku "Od srca do srca", ki ga izdajajo upokojenci so tudi dela šestih avtorjev iz širše Dolenjske

Najštevilnejša slovenska društvena organizacija je vsekakor Zveza društev upokojencev Slovenije, ki združuje v 410 društvih 220.000 članov. V teh organizacijah je v Brežicah 2.700 članov, Črnomlju 1.973, Kočevju 1.830, Krškem 2.318, Metliki 748, Novem mestu 6.318, Ribnici 1.110, Sevnici 2.060 in v Trebnjem 1.926. Toda člani teh društev niso samo vneti izletniki (lani so vsa tovrstna društva v Sloveniji pripravila 2.530 izletov) in športniki (v teh društvih v Sloveniji jih je 10.471). Lani so pripravili 76 razstav ročnih del svojih članic ter obiskali 18.307 bolnih članov in jih obdarili ali jim denarno pomagali, za kar so porabili 10.298.925 tolarjev.

V mnogih društvih upokojencev je razvita tudi kulturna dejavnost, saj obstajajo številni pevski zbori, folklorne skupine, ansambli itd. Že od leta 1992 pa mnogi upokojenci v prozi in poeziji izražajo svoja čustva, doživetja na prehojeni življenjski poti, o svoji in o usodi drugih ljudi, o radostih, veselju in bolečinah, kratka o vsem tistem, kar jim v jeseni življenja narekuje srce.

Leta 1992 je namreč Društvo upokojencev Maribor-Center pod vodstvom duhovnega vodje Zmaga Rafolta in v redakciji pisatelja Janeza

Krka kot - mučiteljica živali

Ob 24. aprilu, svetovnem dnevu laboratorijskih živali: je za "dobrobit človeka" res potrebnega toliko mučenja in ubijanja nedolžnih poskusnih živali?

Gre za farmo poizkusnih živali, ki jih novomeška tovarna zdravila Krka goji za mnoge porabnike širom Slovenije, ki izvajajo predklinične, medicinske, farmakološke, kozmetične in druge znanstvene poizkuse. Vrstniki živali se zavedamo, da poizkusom na živalih nikdar ne bo popolnega konca, so pa meje postavljene tudi v osnutku prvega slovenskega zakona proti mučenju živali. Ustanove, ki izvajajo te poizkuse, naj storijo kaj več, kot velevajo zakonska določila in skrbno proučijo znanstveno vrednost poizkusov. Vedno bolj jih je namreč treba take poizkuse nadomeščati z raziskavami s pomočjo tkivnih kultur, mikroorganizmov, rastlin ali kemično fizikalnih raziskovalnih metod. S skrbnim načrtovanjem in interdisciplinarnim sodelovanjem bi se število poizkusnih živali znatno zmanjšalo, živali bi čimbolj razbremenili, zlasti pa jih obvarovali pred bolečinami in strahom.

Mrzel dan je bil, ko sem letos 5. februarja odšla na farmo Krke v Hudenjah pri Škocjanu, kjer me je gospa Miklič prijazno sprejela in mi dovolila ogled. Prefotografirala sem vso kalvarijo 115 psov pasme beagle, katerim je po končanih poizkusih edina rešiteljica smrt. Za preizkus enega novega zdravila porabijo 6 do 10 psov... Po pet kratkodlakih psov dolgih ušes in milega pogleda je noč in dan utesnjenih v vsaki mpežasti kletki površine 5,1 m². Tla so posuta z grobim prodom, kletke zgoraj odprte, torej brez strehe. Kadar pada sneg ali dež po več dni skupaj, se vseh

pet psov zgnete v utiči, veliki komaj za enega psa. Od rojstva pa do smrti so zaprti v teh mučilnicah, nikdar puščeni na prostost, dasiravno bi potrebovali večje gibalne površine.

10. marca sem bila s sodelavci ponovno na tej farmi in si z njimi ogledala še druge poizkusne živali. Tudi to pot sem vse dokumentarno posnela. Omeniti moram številne prijazne kmečke mačke, zaprte v kletki, ki jih Krka odkupuje po 1.000 tolarjev od bližnjih kmetov. V posebnem prostoru gojijo na stotine belih mišk, prelepih belih kuncev z mladički itd., pripravljenih za pirogenne teste. Svoje čase je Krka dobivala poskusne živali iz inštitutov v Zagrebu. Pred letom 1980, ko Krka še ni bila koncern, je vsako leto s poskusi namučila in usmrtila kakih 5.000 belih mišk, 4.000 podgan, 150 buder in 100 zajcev za farmakološke in farmakokinetične raziskave zdravil.

Vsega obsojanja vredno je, da pri nas uvožene farmacevtske proizvode

ponovno testirajo na živalih, dasiravno so iste preparate, predno so prišli na svetovno tržišče, preizkusili že veliki proizvodni koncerni. Nestrpno pričakujemo osnutek novega zakona o zdravilih, ki naj bi odpravil ponovno testiranje živali.

V naprednih državah dnevno upada tudi poraba tistih kozmetičnih preparatov, ki so produkt poizkusov na živalih. Prosila bi porabnike kozmetike, naj segajo po tistih, na katerih embalaži je odtisnjena deklaracija "No tested on animals" (ni preizkušeno na živalih). Navedba, da je preparat dermatološko testiran, naj ne zavede kupca, saj to ne pomeni, da preparat ni bil preizkušen na živalih. O tem bi nujno morale biti poučene tudi prodajalke v trgovinah.

Ker vprašanju, ali so poskusi na živalih še potrebni, često sledi odgovor: "Da, ker so namenjeni za dobrobit človeka," vprašujem znanstvenike, čemu izvajajo poizkuse na živalih za etično nesprejemljive cilje, kot so učinki bojnih sredstev, tobačnih, alkoholnih in kozmetičnih preparatov.

LEA EVA MÜLLER
Ljubljana
Slovenska cesta 51

DELAVNO TURISTIČNO DRUŠTVO

ŽUŽEMBERK - Turistično društvo Žužemberk-Dvor sodi med najaktivnejša v očini. Na nedavni skupščini so se odločili, da bodo letos izdali razglednice s kulturnozgodovinskimi motivi in motivi naravnih znamenitosti, kot so slapovi reke Krke, suhokranjska pokrajina in podobno. Pripravljajo tudi lastni spomenek in glasilo turistični informator "Zobotrebec", v katerem bodo predstavljene vse turistične zanimivosti, možne poti za sprehode in ostale pomembne informacije. V letošnjem letu je njihova najpomembnejša naloga odprtje dela gradu Žužemberk, ki naj bi ga usposobili za prireditve. Že tradicionalno bodo sodelovali na mednarodni kajak-kanu in rafting prireditvi 15. maja in taborniškem mnogoboju v septembru pri odprtju obnovljene cerkve v Žužemberku.

Naročila na telefon (068) 25-986

S TELEFONI ZAOSTAJAMO ZA POVPREČJEM

NOVO MESTO - Obseg storitev PTT Slovenije na območju sedmih dolenjskih in posavskih občin se je v lanskem letu povečal za 45 odst. Najbolj se je povečal obseg prenosa podatkov (56 odst.), telefonskih storitev (45 odst.), zmanjšuje pa se obseg telegrafskih storitev, ki jih nadomeščata telefon in telefax. Lani se je na območju sedmih občin povečalo število telefonskih priključkov za 5.904, novih naročnikov je 1773, na 100 prebivalcev pa imamo 22 telefonskih naročnikov, kar je za 4 manj, kot znaša slovensko povprečje.

DEŽURNE TRGOVINE

- V soboto, 30. aprila, bodo odprte naslednje prodajalne živil:
- Novo mesto: od 7. do 19. ure: Samopostrežba, Glavni trg
 - od 8. do 19. ure: trgovina Gros, Ragovska 17
 - od 7. do 18. ure: trgovina Darja, Ljubljanska 27
 - od 7. do 20. ure: market Saša, K Roku 33
 - od 7. do 19.30. ure: trgovina Čuček, Ul. Slavka Gruma
 - od 7.30 do 13. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica
 - od 7. do 19.30. ure: trgovina Vita - mlečni diskont, Šmihel
 - od 7. do 14.30. ure: mini market Maja, Bučna vas
 - od 7. do 19. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
 - od 7. do 20. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
 - od 7.30 do 14. ure: mini market Pri kostanju, Prečna
 - od 8. do 17. ure: trgovina Brcar, Smolenja vas
 - od 8. do 16. ure: mini market Pero, Stopiče
 - od 8. do 16. ure: trgovina Sabina, Stopiče
 - od 8. do 20. ure: Perko, market v Šentpetru
 - od 8. do 18. ure: Urška, Uršna sela
 - Sentjermeje: od 7. do 17. ure: Mercator, Samopostrežba
 - Dolenjske Toplice: od 7. do 17. ure: Mercator-Krka, Vrelec
 - Žužemberk: od 7. do 17. ure: Dolenjska, Market
 - Straža: od 7. do 17. ure: Mercator-KZ krka, Samopostrežba
- V nedeljo, 1. maja, bodo odprte naslednje prodajalne živil:
- Novo mesto: od 8. do 11. ure: Mercator-KZ Krka, Prodajalna, Glavni trg
 - od 8. do 11. ure: trgovina Gros, Ragovska 17
 - od 7. do 12. ure: trgovina Darja, Ljubljanska 27
 - od 8. do 13. ure: market Saša, K Roku 33
 - od 7. do 19.30. ure: trgovina Čuček, Ul. Slavka Gruma
 - od 8.30 do 13. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica
 - od 7. do 19.30. ure: trgovina Vita - mlečni diskont, Šmihel
 - od 8. do 11. ure: mini market Maja, Bučna vas
 - od 8. do 12. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
 - od 8. do 12. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
 - od 7.30 do 11. ure: mini market Pri kostanju, Prečna
 - od 8. do 12. ure: trgovina Brcar, Smolenja vas
 - od 8. do 12. ure: mini market Pero, Stopiče
 - od 8. do 14. ure: trgovina Sabina, Stopiče
 - od 8. do 12. ure: Perko, market v Šentpetru
 - od 8. do 12. ure: Urška, Uršna sela

Sonja Vidmar

Za Sevničane "razpadlo" vino, ocenili dobro

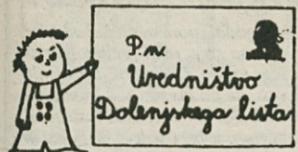
Zakaj tako protislovje?

SEVNICA - "Dokaj neobičajna spodbuda za mladega vinogradnika je, če se sooči s tako spornim ocenjevanjem vina, kot se je to primerilo nama z možem," je potožila Sevničanka Sonja Vidmar, ko je razložila grenko izkušnjo.

Sonjin oče Reparjev Franček je na ocenjevanjih vin društva sevnjskih in boštanjskih vinogradnikov že večkrat dosegel najvišja mesta in s tem dokazal, da se dobro spozna ne le na čebelarstvo, ampak tudi na vinogradništvo in vinarstvo. Sonja, po poklicu kmetijska tehničarka, zaposlena pri sevnjskem Mercatorju, se je ob spremljanju očetovega obdelovanja vinograda in negovanja vin 12 let učila in nabirala bogate izkušnje. Z možem sta z ljubeznijo začela obdelovati 35 arov vinograda na Pokleku nad Blanco. Lani sta dala vino v oceno v Sevnico, kjer so ga lepo ocenili, zatem pa še v Kostanjevico na ocenjevanje vin dolenjskih in posavskih vinogradnikov. Tam so jima vino izločili.

"Pred lansko trgatvijo so nama na zboru sevnjskih vinogradnikov za prav to vino podelili srebrno medaljo in priznanje, češ da so se v Kostanjevici pač zmotili. Ker pa je letos že sevnjska komisija izločila naše rdeče vino, češ da gre za sum na cik in "razpad" vina, sva vzorec vina iz istega sode poslala še v oceno Kmetijskemu zavodu v Mariboru. Te dni je od tam prišla analiza. Vino so mariborski strokovnjaki ocenili s 14,5 točke in ga opredelili kot rdeče vino z geografskim poreklom, primerno za promet. Rada bi zvedela, kje tičijo vzroki za tako ogromno razliko in obceri vina med Sevnici in Mariborčani," sprašuje Sonja Vidmar.

BOJAN AJDIČ

NAJBOLJŠI PLESALCI NA OŠ LESKOVEC

SENOVO - Kar 130 plesnih parov iz 12 osnovnih šol Posavja in od drugod se je pomerilo na letošnjem 1. memorialnem turnirju v družabnih plesih za osnovnošolce, ki ga je pripravilo krško Društvo za plesno dejavnost v spomin na svojo preminulo članico Tanjo Felja. Tudi letos so prehodni pokal osvojili leskoveški plesalci, ki so zasedli prva mesta v vseh starostnih kategorijah. Zlatan Vodlan ocenjuje ta uspeh kot sad večletnega vztrajnega dela mentorice Antolčeve. Tako sta med tekmovalci iz 1. in 2. razreda zmagala Marko Babič in Sanja Antolčič, v skupini 3. in 4. razredov Matjaž Šauta in Alenka Simončič, v skupini 5. in 6. razredov Aleš Bizjak in Natalija Felja ter v skupini 7. in 8. razredov Peter Drenik in Jasmina Antolčič.

SREČANJE S STARŠI

Pripravljamo se na srečanje s starši. To bo roditeljski sestanek, na katerem bomo sodelovali tudi učenci, in bo že drugo srečanje v letu družine. Na srečanju bomo zaigrali igrice Sovica Oka, predstavili knjigo Nekoga moraš imeti rad, na koncu pa priredili še čajanko. Trudimo se, da nam bi srečanje uspelo.

LUKA KORŠIČ
4. r., OŠ Cerklje ob Krki

OBČINSKO TEKMOVANJE IZ ANGLEŠKEGA JEZIKA

V petek, 8. aprila, je bilo v Brežicah občinsko tekmovanje iz angleškega jezika. Iz naše šole je sodelovala samo ena predstavnik, Marija Šuler, ki je dosegla najboljši rezultat. Tako nas bo Marija, učenka 8. razreda OŠ Globoko, zastopala na državnem tekmovanju, ki bo 13. maja v Ljubljani.

BRANKA STRGAR
8. r., OŠ Globoko

RAZSTAVA V ŠENTJERNEJSKI BANKI

Banke se predstavljajo s sloganom o prijaznih ljudeh. Tudi naša šentjernejska je taka. Da pa bi bila prijetna tudi za oči, smo poskrbeli osnovnošolci šentjernejske šole. V marcu smo namreč razstavili kipe in dva batika. Navdih zanjmo smo dobili ob prebiranju Trdinovih Bajk in povesti o Gorjancih. Sodelovala sem v kulturnem programu na otvoritvi. Bilo je lepo in slovesno. Vesela sem, da odrasli spoštujejo delo mladih in si z zanimanjem ogledujejo razstavo.

ALENKA TRAMTE
novin. krožek
OŠ Šentjerneje

DAN INTEGRIRANEGA UČENJA

Danes smo imeli integriran pouk. Delali smo v skupinah. Plesali smo ples Ob bistrem potoku. Naredili smo mlinček iz zamaška in jogurtovega lončka. Pelci smo pesem Glejte našo račko. Računali smo vodno poštevanko, iz vodne poštevanke smo dobili vodno žival. Jaz sem dobila raka. Vodno žival smo pobarvali in izrezali ter nalepili na steno. Posnemali smo živali in jih opisovali, naša skupina je imela kačjega pastirja. Dobili smo uganko o kačjem pastirju. Bilo je zanimivo.

TEJA JERŠE
2. a, OŠ Ob Rinži

TEKMOVANJE ZA SREBRNO VEGOVO PRIZNANJE V KRMELJU

V sredo, 20. aprila, je bilo na krmeljski osnovni šoli občinsko tekmovanje za srebrno Vegovo priznanje iz matematike. Tekmovalo je 34 učencev. Med šestošolci je bila najboljša Katja Knez iz OŠ Boštanj, med sedmošolci sta bila najboljša Jure Klakočar in Tina Jerše iz sevniske OŠ, med osmošolci Jure Kurnik iz OŠ Boštanj. Ob tej priložnosti se zahvaljujemo vsem prizadevnim učiteljem in sponzorjem, ki so jim pomagali izpeljati tekmovanje. Med sponzorji so bili: Slovenske novice, Pekarne Trebnje, Zavarovalnica Triglav Krško, Dana Mirna, Mercator hladilnica Blanca, Mercator trgovina Krmelj, Mini market Repše iz Krmelja, Pekarna ter trgovina Vidmar iz Krmelja. Žal tekmovanja finančno ni podprl resorni minister sevniske občine.

Mentor matematikov na OŠ Krmelj
BOŠTJAN REPOVŽ

Kostelci med najboljšimi

Uvrstili so se med 12 šol v Sloveniji, ki so za letos izdelale najuspešnejšo projektno nalogo "Turizmu pomaga lastna glava"

POSTOJNA, KOSTELSKO - Minuli četrtek in petek je bila v Postojni zaključna prireditve in predstavitev 12 najboljših projektnih nalog slovenskih osnovnih šol pod geslom "Turizmu pomaga lastna glava". Med temi dvanajstimi šolami (izmed 60, ki so sodelovale v tekmovanju) sta tudi osnovni šoli iz Fare (Kostelsko)

DAN ZEMLJE NA OSNOVNI ŠOLI BREŽICE

Na dan Zemlje, 22. aprila, smo na brežiški osnovni šoli izvedli naravoslovni dan. Za moto tega dne smo si izbrali misel sedmošolke Jadranke Ajkovič: Nihče ne ljubi narave zato, ker je velika, ampak zato, ker je lepa. Učenci sedmih in osmih razredov so se s svojimi mentorji že navsezgodaj lotili dela. Zgodovinarji so šli odkrivati pišečki grad, gozdarji pa drevesa v pišečkih gozdovih. V naravo smo odšli tudi kmetijci pa čebelarji, lovci in ribiči. Nekateri smo ugotavljali onesnaženost našega okolja, drugi so obiskali nuklearno elektrarno v Krškem, spet tretji so pripravljali premalo znano in cenjeno mikrobiotično hrano. Vse skupaj nas je vodila skupna ekološka zavest, da bi morali bolj paziti na mater Zemljo, na naravo in življenje v njej. Na koncu smo zapeženo stvari strnili v sliki in besedi in razstavili na panojih. Pripravljamo pa tudi bilten na to temo.

GORANKA IN MAJA
novin. krožek
OŠ Brežice

SEKANJE PIRHOV V STOPIČAH

Na velikonočno nedeljo je bilo v Stopičah pri Gasilnem domu tekmovanje v sekanju pirhov. Ta prijetni običaj se je tu ohranil še do danes. Sodelovalo je 48 starejših in mlajših tekmovalcev iz Stopič, Težke Vode in Oreha. Ob spodbujanju vaščanov je prvo mesto dosegel Miran Turk iz Stopič, drugo njegov sovaščan Zvone Udovč in tretje Peter Katalic iz Črmošnjic. Zmagovalec je osvojil dva pokala: enega bo obdržal, drugi pa je prehodni, saj si ga že vrsto let podajajo najboljši. Ostali so dobili praktične nagrade gostilne Turk. Da običaj ne bo izumrl, je pokazalo tudi nekaj osnovnošolcev, ki so se zelo dobro izkazali.

SIMON STANIŠA
novin. krožek, OŠ Stopiče

OBČINSKO TEKMOVANJE V ZNANJU NEMŠKEGA JEZIKA

V petek, 8. aprila, so se učenci 8. razredov pomerili v znanju nemškega jezika. Občinsko tekmovanje je bilo na OŠ Center. Tekmovalo je devetnajst učencev sedmih osnovnih šol. Občinski prvak je postal učenec OŠ Vavta vas Boštjan Jerman, na drugo mesto se je uvrstil učenec OŠ Mirna Peč Matej Perpar. Kar trije učenci so imeli enako število točk in si delijo tretje mesto. To so: Urška Ocvirk, OŠ Dolenjske Toplice, Vesna Mrak, OŠ Brusnice, in Gregor Bregač, OŠ Center. Ti učenci se bodo pomerili na republiškem tekmovanju, ki bo v maju.

REBEKA MATIČEVIČ
OŠ Brusnice

BABICE V PRVEM RAZREDU - Učenci prvega razreda so pripravili projekt o pomladi in z njim razveselili svoje babice. Mentorica je bila učiteljica Rozika Vodopivec, pri tem pa ji je pomagala Zdenka Umek. Po končanem govoru ravnateljice Stanke Preskar so vnučkinje zaigrale igrice "Katera babica je najboljša". Potem so se učencem pri pouku pridružile njihove babice. Tega srečanja se je udeležila tudi prababica Cilka Ogorevc. Babice so pogostili z malico in seveda s kavico. Bile so vesele in zaupale so nam, da se počutijo mlajše. (Učenke lit. krožka, 6. r., OŠ Globoko)

in z Bizeljskega.

Šolarji iz Fare so najprej z diapozitivni predstavili svoj kraj in svojo šolo, nato pa so pripravili razstavo gradu Kostel, ki je še posebno navdušila. Poudarek je bil dan turistični prihodnosti Kostelskega, predvsem gradu, ki ga obnavljajo. Mladi Kostelci so nato nastopili z igrico o kostelskem krošnjarju. Za svoj nastop in predstavitev so poželi priznanje, saj so pokazali turistično in tudi sicer neznane kraje, kajti Kostelsko se v turističnem pogledu šele prebuja. Zasluga za uspeh Kostelcev velja tudi Turističnemu športnemu društvu Kostel, ki je šolarje oskrbelo s pravkar izdanim propagandnim gradivom. Šolarji, ki jih je na tekmovanje vodil mentor Franc Cimprič, pa so še posebno hvaležni tudi domačemu zasebnemu podjetniku Lisicu iz Pirč, ki jim je dal za dva dni na razpolago kombi s šoferjem.

J. P.

MATURANTSKI PLES GRADBENIKOV

NOVO MESTO - Dijaki srednje gradbene tehniške šole bodo nočoj v Kosovem hramu pripravili maturantski ples. Priprave na prireditve so jim vzele kar precej časa, na pomoč pa so jim priskočili: GIP Pionir, Labod, Zlatarna Krona, frizerski saloni Marjana, Milka in Jure, Novoteks, Pizzerija Capri, avtošola in bistro Daba, Diskoteka Kosov hram, Dolenjski list, fotokopirnica Gazvoda in Brudar ter SDK Novo mesto.

NAŠI KULTURNI DNEVI

Pred kratkim smo na naši šoli imeli kulturni dan, posvečen družini, ker je letošnje leto leto družine. Delali smo v delavnicah, ki so bile namenjene različnim družinskim temam: medsebojnemu odnosom, družinam v svetu, rekreaciji v družini, igram na kmečki peči, krasitvi stanovanja, oblikovanju izdelkov iz ličkanja, itd. Pomagali so nam tudi starši in imeli smo se res lepo. Sedmošolci smo imeli kulturni dan v Ljubljani. Ogledali smo si Cankarjev dom, Prirodoslovni muzej, živalski vrt in mesto. V Cankarjevem domu smo si ogledali predstavo Peer Gynt, ki so jo uprizorili Milena Zupancič, Igor Samobor, Nataša Ralijan. Takih kulturnih dnevoev si še želimo.

INES JERELE in ELVIS
ANTONČIČ
novin. krožek
OŠ Šentjerneje

Srečanje mladih tehnikov iz šol s prilagojenim programom

Prvo je bilo v Novem mestu, državno bo 4. junija v Kranju

Učenci osnovnih šol s prilagojenim programom imajo na teden 4 do 5 ur tehnične vzgoje, kjer se učijo ročnih in strojnih spretnosti. Pri delu jih vodijo učitelji tehnične vzgoje in defektologi. Pot od spoznavanja materiala, tehničnih postopkov do končnega izdelka je zelo dolga, zato je veselje otrok toliko večje, ko ugotovijo, kaj vse zmorejo.

Pridobljeno znanje učenci pokažejo tudi na delovni praksi, ki je organizirana za učence 8. razredov, svoje izdelke pa predstavljajo tudi na raznih razstavah. Da bi svoje delo še bolje predstavili, smo učitelji tehnične vzgoje osnovnih šol s prilagojenim programom 13. aprila na osnovni šoli Dragotina Ketteja v Novem mestu organizirali prvo srečanje mladih tehnikov. Srečanje so si ogledali učitelji osnovnih šol s prilagojenim programom iz cele Slovenije. To pobudo so podprli vsi ravnatelji naših šol ter pedagoška svetovalka za tehnično vzgojo Ministrstva za šolstvo in šport RS, Milena Učakar, zato se bodo že v kratkem zvrstila regionalna srečanja mladih tehnikov osnovnih šol s prilagojenim programom po celi Sloveniji, državno srečanje pa bo v Kranju 4. junija.

Srečanja na naši šoli prejšnjo sredo so se naudeležili: predstavnik ZOTKS Nikola Padevski, predstavnik Zavoda za šolstvo Niko Golob, republiška svetovalka Milena Učakar ter predstavnici tovarne zdravil Krka Milica Jakopin in Nevenka Bajer. 30 tekmovalcev iz Brežic, Mirne, Krškega, Sevnice, Črnomlja in Novega mesta se je pomerilo v obdelavi lesa, kovin, papirja in tekstila. Tekmovalci, ki so bili prvi in drugi v panogah, se bodo udeležili državnega srečanja v Kranju. V obdelavi lesa sta bila prva Jože Grandlič in Darko Piškur z Mirne, druga pa Goran Bubnjič in Silvo Peterlin iz Novega mesta. V obde-

Uspeh Moravca

Novomeščan gimnazijec Primož Moravec med najboljšimi matematiki

KOČEVJE - Minulo soboto in nedeljo je bilo v Kočevju tekmovanje v matematiki za najboljše srednješolce iz vse Slovenije. V posameznih skupinah so bili najboljši:

1. letnik: Gorazd Bizjak (gimm. Bežigrad), prva nagrada, ter Matjaž Konvalinka (Bežigrad) in Uroš Kržič (Velenje), oba tretja nagrada.
2. letnik: Sašo Živanovič (gimm. Celje) in Drago Bokal (Bežigrad), oba druga nagrada.
3. letnik: Jernej Barbič (Tolmin) prva nagrada, tretji nagradi pa Blaž Mavčič (Bežigrad) in Andrej Salamun (Trbovlje).
4. letnik: tri druge nagrade so dobili Helena Šmigoc (Celje),

• PET NAJBOLJŠIH - Občinskega tekmovanja za srebrno Vegovo priznanje se je udeležilo skupno 42 učencev iz vseh štiri-rih šol v kočevski občini in 19 izmed njih je osvojilo srebrno priznanje. Na republiško tekmovanje za zlato Vegovo priznanje so se uvrstili Sonja Šega, Janez Žagar in Helena Žagar (vsi osmi razred, Janez iz OŠ Zborja odposlanec, ostala dva iz OŠ Ob Rinži) ter Justin Činel in Mojca Bartol (oba sedmi razred, OŠ Ob Rinži). V skupini šestih razredov je zmagala na občinskem tekmovanju Vanja Odorčič (Zbor odposlanec).

Primož Moravec (Novo mesto) in Iztok Kavkler (Celje), pet tretjih nagrad pa: Gvido Čigale (Idrija), Gregor Vidmar (Ivančna Gorica), Petra Ipavec in Domen Prašnikar (oba Bežigrad) ter Srečko Maksimovič (Poljane, LJ).

Med tistimi, ki so prejeli pohvale, so z našega območja še Samo Plut in Matjaž Košar (Novo mesto), Andrej Zorko in Mitja Pirč (Brežice) ter Kruno Abramovič iz Kočevja, ki se zdaj šola na gimnaziji Bežigrad v Ljubljani.

Po tekmovanju so izbrali slovensko ekipo, ki bo julija letos zastopala našo državo na mednarodni matematični olimpiadi v Hongkongu in v kateri bo tudi Primož Moravec. Na otvoritvi je tekmovalce pozdravil predsednik občinske skupščine Kočevje dr. Mihael Petrovič. Ob tej priložnosti je izšel poseben Bilten. J. P.

TEKMOVALI V RAČUNALNIŠTVU - V organizaciji Zveze organizacij za tehniško kulturo in Sveta za tehniško vzgojo mladih pod pokroviteljstvom podjetja Opus je bilo na osnovni šoli Center 7. tekmovanje osnovnošolcev v računalništvu, ki se ga udeležilo 43 mladih iz devetih občin. Tekmovali so v računalniških jezikih Logo, Basic in Pascal v šestih skupinah. Najboljša dva iz vsake skupine se bosta udeležila državnega tekmovanja, ki bo v soboto, 21. maja v Ljubljani. Razveseljivo je, da se vsako leto pojavlja vse več tekmovalcev, predvsem iz prvega in četrtega razreda, zaskrbnjujoče pa, da so se tekmovanja od 15 šol novomeške občine udeležile le štiri. Državnega prvenstva se bodo udeležili: v skupini 1. do 3. razred: Matej Tajnikar iz Sevnice in Miha Korenč iz Grosuplje, 4. razred Igor Vizec iz Šentjerneja in Sergej Berišaj iz Grosuplje, v skupini 5. razred Maja Štubljar iz Metlike in Iztok Drobnič iz Krškega, v skupini 6. razred Egon Kocjan iz Krškega in Mitja Gros iz Grosuplje, v skupini 7. razred Igor Ajdišek in Matevž Harlander, oba iz Novega mesta, v skupini 8. razred pa Andrej Komelj iz Novega mesta in Janez Žagar iz Kočevja (Foto: J. Pavlin)

ŠOLARI PREDSTAVILI ZGODOVINO KOČEVJSKE - Nabito polna je bila minuli petek dvorana Šeškovega doma Muzeja v Kočevju, ko so učenci četrtilih razredov obeh kočevskih osnovnih šol predstavili svoje projektno delo "Zgodovina Kočevske", ki so ga pripravljali pod vodstvom učiteljev in kustodinje prof. Irene Škufca. V pesmi, sliki in besedi so sporočili svoja spoznanja, gradivo, nabrano pri starših, starih starših in prastarih starših, pa tudi zgodovinske podatke. Poslušalcem pa niso predstavili le svojih zgodovinskih zapiskov, ampak so jim govorili tudi o domači obrti, starih oblačilih, orodju, hišni opremi itd. Na fotografiji: s petkove predstavitve. (Foto: J. Primc)

DAN ŠOLE V PODZEMLJU - Učenci osnovne šole Podzemelj so tudi letos nadvse slavnostno praznovali dan šole, na proslavo pa so povabili tudi starše in celo metliškega župana Branka Matkoviča. Šolarji so peli, igrali, plesali in govorili o prvi ljubezni, prvošolci pa so se predstavili s pesmijo o svinčnikih, ki so postali njihovi veliki prijatelji. (Foto: I. V.)

ANSAMBEL, KI OBETA - Ko se združijo Janez Hrovat, Uroš Legan in Drago Zupančič iz Pogozda, Sebastian Špelko z Jame in Ludvik Pečjak iz Križev in se jim pridruži še lepi glas Ivanke Grum z Dvora, nastane ansambel, ki zdaj še nima imena, a vendar že zelo dobro igra narodnozabavno in zabavno glasbo. To je ansambel dokazal že na prvi javni predstavitvi 26. marca v kinodvorani na Dvoru. (J. M.-L.)

Nežka Raztresen

Zarečeni kruh

Bilo je toplo julijsko jutro, ko sem prignala kravo s paše in jo privezala k jaslin. Imela sem navado, da sem vedno pobožala Smo - tako je bilo kravi ime - in se z njo pogovarjala. Misliła sem, da razume vse, kar ji pripovedujem.

Na hišnem pragu me je že čakala mama in mi rekla: "Kaj se vedno pogovarjaš s kravo. Sedaj ni časa za pogovor. Pridi, bova zajtrkovali, potem boš šla v trgovino."

Zajtrk je bil že na mizi. In ta zajtrk je bil tak kot vsak dan - koruzni žganci in mleko. Nekaj časa sva jedli molče, potem sem se pa le pohvalila: "Danes je krava tako sita, da me je v zahvalo polizala z jezikom po roki."

"Da je le nisi preveč napasla na detelji, ti pa si ta čas buljila v roke stekleničko. S tihim in otožnim glasom mi je rekla: "Na, tu imaš stekleničko in denar. Kupi vinski kis in pazi, da ne izgubiš denarja. Za kosilo bova imeli solato in krompir."

V eni roki sem držala stekleničko, v drugi stiskala drobiž in odšla v trgovino. Bila sem vesela, da bom spet lahko sama s svojimi mislimi. Med potjo, ki je bila dolga nekaj več kot dva kilometra, sem premišljevala o marsičem. Nič me ni motila prašna makadamska cesta niti ostro kamenje, ki me je večkrat ranilo v boste noge. Opazovala sem naravo, prstuhnila žuborenju Kolpe na desni in šumenju brezovih gozdov na levi strani ceste. Listje belih brez je odsevalo v poletni vročini.

Med potjo sem razmišljala, kako lepo bi bilo, če bi imela v gozdu leseno hišico, ki bi bila pokrita s slamo. V njej bi živela popolnoma sama. Imela bi pri sebi le nekaj živali in veliko knjig, da bi lahko nemoteno brala. Ljubezen do knjig sem podedovala po pokojnem očetu. Oh, če bi bil oče sedaj še živ, kako bi bilo vse drugače pri nas! Odkar ni bilo očeta, sem se zelo rada pogovarjala s starejšimi moškimi in v veliko radovednostjo poslušala njihovo pripovedovanje. Bila sem pač še otrok in misliła sem, da vsi starejši ljudje vedo veliko več kakor jaz, zato je bila moja radovednost tako velika.

Končno sem prispela do trgovine. Pozdravila sem trgovko, ji s sramežljivostjo pokazala stekleničko in rekla: "Dva deci vinskega kisa."

"Joj, vinskega kisa nimam, imam pa beli kis očet, s katerim bo mama lahko okisala solato še večkrat kakor z vinskim!" Ker je trgovka tako rekla, sem misliła, da bo mama še bolj vesela, saj je vsak dinar petkrat obmila, preden ga je dala iz roke. Morali sva pač varčevati z denarjem. Kupila sem torej kis in veselo odšla proti domu. Vročina je bila še večja. Na njivah ni bilo nobenega človeka. Ob cesti je rasla jablana, na kateri je bilo veliko še nezrelih jabolok. Stopila sem pod drevo in utrgala jabolko, ki je bilo zelo kislo, vendar sem si z njim malo potešila lakoto in žejo. Pri tem sem pomislila, da ne bi šla še enkrat nazaj v trgovino, če bi mi kdo dal ves svet.

Mama je že čakala na moj prihod, a ko je zagledala stekleničko s kisom, je žalostno rekla: "Le kaj si mi prinesla, otrok moj! Mar ne veš, da ne smem jesti solate s tem kisom, ker sem bolna? Takoj ga nesi nazaj v trgovino in naj ti vrnejo denar."

Obmila sem se in brez besed odšla v trgovino. Spomnila sem

se, da smo se nekoč pri verouku učili božje zapovedi "Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel in da ti bo dobro na zemlji!" V ušesih pa mi je zvenel tudi materin pregovor "Kako ja z okom, tako ti s skokom." Zato sem tekla skoraj vso pot do trgovine, kajti bala sem se, da bo trgovina zaprta ali pa trgovka ne bo hotela vzeti nazaj kisa in mi vrniti denar. Imela sem potno čelo, ko sem stopila v trgovino. Ko sem trgovki povedala, kar mi je rekla mama, me je ta ljubeče pogledala in rekla: "O joj, kako si pridna. Nisem vedela, da je mama bolna. In ti si morala še enkrat narediti tako dolgo pot." Vrnila mi je denar, dala pa mi je še v papir zavite bonbone.

Ponovno sem se vračala proti domu. Sedaj nisem bila ne lačna ne žejna. Bila sem srečna, da sem dobila denar, srečna, da sem mami izpolnila željo. Ko sem prispela do drevesa, na katerem sem si bila odtrgala jabolko, sem se spomnila, kako sem si rekla, da ne bi šla še enkrat nazaj, četudi bi mi nekdo dal ves svet. Pa sem šla, šla za pest bonbonov, za katere sploh nisem vedela, da jih bom dobila.

Mama me je čakala pod lipovim drevesom, ki je raslo pred hišo. Za vroče poletne dni sva imeli pod drevesom mizo in klop, da sva v senci jedli kosilo. Ko sem prišla do mize, se mi je mama ljubeče nasmehnila. Hotela se mi je opravičiti, ker me je bila poslala nazaj v trgovino. Toda nisem ji pustila do besede. Rekla sem ji: "Nikar ne vzdihuj zaradi tega! Opravičilo imam v skledi. Le kje si dobila moko in mi skuhalo mojo najljubšo jed - štruklje? Vem, da nimamo moke doma niti za prežganje. Ti pa si jo nekje dobila. Ne moreš vedeti, kako sem vesela, da sem ti prinesla denar. Zaradi mojega potovanja si ne delaj skrbi, saj sem mlada in navajena peščiti. Zate bi storila vse, saj imam samo eno mano."

Dala sem ji bonbone, ki sem jih dobila v trgovini.

Trikrat P (+p)

Dragi moji sodržavljeni, heureka! Brez lažne skromnosti, ki se je zadnje čase kot peronospora po vinogradu razlezla med nami, zlasti med izvoljenimi, vam sporočam, da sem odkril čarobno formulo za najbolj učinkovito in za vse sprejemljivo upravno razdelitev čarobnega popka Evrope, kar Slovenija brez dvoma, je!

Torej, konec prerakanja in strankarskih špekulacij!

Naj kar takoj zaupam, da me do odkritja ni pripeljal noben zunanji udarec v glavo, kot je npr. bil primer pred stoletji, ko je gospodu zaradi nepričakovanega padca jabolka na glavo potem padla v glavo še formula za prosti pad in je zato še danes slaven. Moje odkritje je plod trdega raziskovalnega dela, saj ni lahko en tak mevljast narod spraviti na skupni imenovalc. Meni je uspelo, in ker ne mislim kasneje, ko se bo vsa stvar v praksi uresničila, sonarodnjakom in zgodovini naknadno dokazovati svoje najzaslužnosti, kot to morajo, zaradi primera, dandanes početi najzaslužni za našo osamosvojitve, sem vse svoje pravice in dolžnosti vgradil kar v formulo in sicer v tisti plus p v oklepaju. Razlaga je enostavna in razumljiva tudi tistim, ki se ne ukvarjajo s koristoljubnostjo. Mali p simbolizira moj priimek. Mala začemica zato, da je ne bi kdo po nepotrebnem zamešal z ostalimi peji, da pa bi vendarle ostali pri pravopisnih določilih slovenskega jezika, je dodan plus, kar pomeni, da je mali p pravzaprav večji. Vse skupaj pa je v oklepaju zaradi poudarjene avtorjeve skromnosti.

Ostali trije P pomenijo: Podravje, Posavje, Primorje.

Kar vidim, kako ste se oddahnili, zato je nadaljnja razlaga namenjena bolj nepoučenim, se pravi: abstinencem, dvema tretjinama osnovnošol-

cev in, seveda iz popolnoma drugih razlogov, poslanecem.

Torej, Podravje, Posavje in Primorje so vinorodni rajoni, ki niso bili nikoli sporni in tudi ne bodo, razen če bi prišlo do kakega vesoljnega potopa, ki bi spremenil klimatske in talne razmere, čeprav sem tudi v tem primeru prepričan, da bi tisti slovenski par, ki bi preživel za seme, gotovo plaval v pravem toku in bi sanacijo katastrofe zalil že s svojim zlahtnim pridelkom.

Skratka, po predlogi 3P bomo izpeljali prvo delitev in dobili tri rajonske uprave. Ali se bodo šefi uprav imenovali rajonarji ali kako drugače, je drugotnega pomena, kot ni pomembno, ali bo zaposlenih pet ali sedem uradnikov. Ta trenutek je pomembna organizacijska shema, ki bo kos vsebini. To nam zagotavlja nadaljnja delitev na okoliše. Teh bi bilo šestnajst.

In to je vse!
Morda še za ilustracijo, kako bi to izgledalo v našem posavskem rajonu. Okoliši so Šmarje+Virštanj, Bizelsko+Sremič, Novo mesto+Trebnje, Gorjanci in Bela krajina. Po vseh analizah, ki so zajele tudi vse praktične izkušnje vlogogradnikov, je taka razdelitev še ravno pravnja za obvladovanje tako ekonomskih kot čustvenih potreb državljanov.

Središče našega rajona bi bila Gadova peč, kar že zveni imenitno! Glede na znane in priznane kleti, tudi izbira okoliških centrov ne bo težka.

Vem, da imate nekateri sedaj na jeziku vprašanje, ki pa sem ga pričakoval in odgovor zgolj zaradi metodologije prihranil za konec. Vprašujete, kam pa z Gorenjsko, Notranjsko in, ne nazadnje, z Ljubljano?

Ja, dragi moji, nekam bomo morali pa tudi izvažati!

STANE PEČEK

Zgodbe o zastavi

Zgodaj spomladi leta 1942. Že zarana se je med prebivalci našega konca Zgornje Šiške razširila vest, da pri ljudski šoli Valentina Vodnika visi slovenska zastava. Z očetom se brž usedevala na kolesi in odpeljevala pogledat. Res je na visokem električnem daljnovodu, ki deli Zgornjo Šiško od Dravelj, plapolala naša belo-modro-rdeča zastava. Kot zamakneni jo gledamo in preveva nas ponos: Pa se je spet nekdo upal in takole pokazal, da se ne damo.

Na cesti pod trobojnico razburjeno tekajo in vpijejo karabinerji, gledalci pa se smehljajo in uživajo. Nikogar ni, da bi jo snel. Razširijo se govorice, da so Italijani že poklicali marico in da bodo zagotovo racije. Vsi odrasli moški in tudi midva z očetom, čeprav sem jaz še otrok, se hitro umakneva.

Nekaj let pred koncem socialističnega obdobja je v Domu JLA v Novem mestu spet eden od pomembnih sestankov. V kinodvorani, kjer so običajno tudi seje občinske skupščine, so na stenah napisane vnesene besede našega maršala. Najbrž slovensčina ni dovolj dobra za te njegove lepe misli, zato je besedilo kar v originalu. Morda pa je s tem nekdo hotel pokazati, kateri je državni jezik v vojski? Na odru sedi za mizo predsedstvo, v kotu so tri zastave: partijska, državna in republiška.

Nekdo v vrsti pred menoj se skloni k sosedu:

"Izgleda, da danes sedimo v srbski skupščini."

"Kako to misliš?"

"Ali ne vidiš, da je na republiški zastavi zgoraj prva rdeča barva?"

nadaljuje oni.

"No, nekdo jo je pač narobe obesil. Sicer pa prava figa. Kaj pa spet kompliciraš?!"

Zgodovinski dan je, nekaj ur pred svečano proglasitvijo samostojnosti Slovenije na trgu pred skupščino v Ljubljani. Po vseh križiščih in mestnih vpadnicah visijo belo-modro-rdeče zastave brez grba. Saj ni čudno, ko so se pa še prav do zadnjega dne prepirali poslanci v skupščini, kakšna bo zastava in grb. Tako komunala ni imela časa dodati še novih simbolov. Le na Kongresnem trgu, kjer bo po zaključku slovensosti rajanje, visita dve dolgi, pravi.

Iz Wolfove ulice pripelje mimo poslopja Kazine nenavaden odprt avto. Za volanom je dolgolasec s širokim črnim klobukom. Na sedezu poleg sebe ima na drogu zastavo. V križišču s Titovo cesto se zaradi semaforja avto ustavi. Možakar vstane in začne na široko mahati z novo zastavo: "Živijo, Slovenci!"

"Glejte, Kramberger je," zavriši med opazovalci na pločniku.

"Ivek, kje si jo pa dobil?" mu zavpije nekdo.

"Da boste vedeli, imam jo prav ta prvi," reče populami posebež, še enkrat zamahne s trobojnico in med navdušenim ploskanjem odpelje naprej.

Še najmanj tri tedne so po Ljubljani visele "ruske" zastave.

Že na predvečer letošnjega kulturnega praznika je moj sosed izobesil zastavo. Enako sem storil za njim tudi sam.

Na praznični dan se sprehodim skozi naš državniški kraj in mimogrede ugotavljam, kje še vse visijo zastave. Seznam je zelo kratek: pred zdraviliščem, pošto in policijo, trgovino Mercator ter lekarno. Na drugih zasebnih hišah pa zastav ni.

"Zakaj tako?" mi roji po glavi. Morda zaradi odnosa do kulture in Prešerna? Ne bo držalo! Za lanski prvi maj in dan državnosti je bilo prav isto. Spomnim se na ameriške filme, kjer po šolah v vsakem razredu stoji zastava. Enako je po sodiščih in drugih javnih ustanovah. Na avstrijski televiziji ob koncu programa vedno zaplapolata zastava. Pri nas pa...

SLAVKO KLANČIČAR

- Če je v gospodarstvu res udbomafija, potem so razumniki udbomafija v kulturi (Božič)
- Človek brez utopije bo postal butast in oduren. (Konrad)
- Za sovražnike socializma ni svobode in je ne bo. (Kavčič leta 1951) S tem se popolnoma strinjam. (Kocbek leta 1951)

Štiriletni izgnanski križev pot

Veliko naših ljudi so Nemci že prvo leto okupacije izgnali v Nemčijo, kjer so bivali po taboriščih in opravljali najrazličnejša dela. Jože Žibert z Gradišča, ki je zdaj predsednik krajevne organizacije Društva izgnancev Slovenije na Studencu, je zapisal spomine na težka leta.

V prvi polovici novembra 1941. leta so se pri hiši pojavili do zob oboženi nemški vojaki. Zahtevali so, naj se takoj odpravimo, vzamemo s seboj le najnujnejšo prtljago in zapustimo dom. Ko smo odhajali, je začelo snežiti in potegnil je mrzel veter. Gnali so nas do ceste, kjer je že čakal tovornjak, ki nas je zapeljal v zbirno taborišče v Brestanici (Rajhenburg). Po nekaj dneh so nas naložili in odpeljali v zaklenjenih vagonih v taborišče Dresden št. 92 (Sachsen). Tam so nas razmestili po slabih delovnih mestih, kjer je bila zelo stroga disciplina. Brez dovolilnice (urlavšajna) ni nihče smel zapustiti taborišča. Hrana je bila slaba in silno malo je je bilo, zato smo trpeli veliko lakoto. Bili smo tako lačni, da se nam je kar temnilo pred očmi.

Iz tega taborišča so nas 25. maja 1942 premetili v drugo, ki je tudi bilo v Dresdnu, in to v lager 90 na Walwitzstrasse. V tem taborišču ni bilo nič bolje, delali smo po lesnih skladiščih in tovarnah.

Čez eno leto so našo družino preselili v taborišče št. 2 v Reuteju, okraj Ravensburg. To taborišče je bilo na deželi v nekdanji stavbi nunskega samostana. V delu samostana so bile še nune. V taborišču je bilo nekoliko bolje, saj je smo imeli na voljo malo več hrane pa tudi pri kmetih si lahko kaj dobil. Vsi za delo sposobni so bili zaposleni v bližnjem mestu Waldese ali bolj v bolj oddaljenem Ravensburgu, veliko pa jih je delalo po kmetijah. Čeprav je bilo na deželi bolje kot v velikem mestu, je bilo kljub temu še težko in trdo.

Rešeni zadnji hip

Ko se je 1945. leta začela oglašati Reute, je bilo pri nas v taborišču pomle vse še mrko in pusto, a trdo smo upali, da bo tudi k nam v taborišče kmalu posijalo sonce svobode.

Mesec april se je nagnil že v drugo polovico, ko se je v naše

taborišče od nekod priselil štab oficirjev, umikajočih se pred fronto. Taborišče so omrežili s kabli in močno poostri disciplino. Čutili smo, da nam to ne obeta nič dobrega. V strahu smo pričakovali, kaj bo. Po vezah smo zvedeli, da so zavezniške armade že čisto blizu. Taboriščni odbor je začel takoj ukrepati, da bi zaščitili naše ljudi. Bili smo zelo previdni.

Nemški oficirji so neko noč zapustili lager, ne da bi kdo opazil, kdaj in kako so odšli, le zjutraj jih ni bilo več. Naslednji večer, 23. aprila, so se oficirji vrnili, obkolili lager in ob 11. uri začeli goniti moške pred obzidje cerkve. Ko so vojaki prignali mene na dvorišče, je obersturmfirer zakričal: "Tebe bom prvega ustrelil, nato še druge!" Res so me postavili na prvo mesto v vrsti. Vrsta moških se je vedno večala. Vedel sem, da me oficir pozna, ker je bil v taborišču z ostalim štabom, predno so pobegnili, ni mi pa bilo jasno, kako je zvedel, da so mi taboriščniki zapuili vodenje taborišča. Skrušeni smo stali v vrsti ob zidu, za nami pa so stale v črno odete strojnice, da so se videle le cevi. Od udara sem bil omamljen in ves krvav, a sem zbral moči in zaklical poveljujočemu oficirju: "Mi nismo nič krivi, saj nismo nič zakrivilili!"

Sprva ni hotel ničesar slišati. Zakričal sem mu še, naj vpraša nemško kuharico in komandanta sosednjega taborišča, kjer so bili ponemčeni Rusi, njihov vodja pa je bil pošten in dober človek. Končno je dal oficir res poklicati ta dva in rešila sta nas smrti. Nemška kuharica mi je takoj šepnila na uho: "Nocoj sem te jaz rešila, jutri boš pa ti mene." In tako je tudi bilo.

Naslednji dan, 24. aprila 1945, je k nam prispela francoska armada. Doli v vasi je županovo ženo od strahu zadela kap. Zaživeli smo svobodno, vendar se strahu od prejšnjega večera dolgo nismo

mogli otresti. Zivci so nam popustili. Francoske oblasti so nam dale svobodo, dovolj dobre hrane, tobaka in včasih tudi vina.

Taborišče je čez nekaj časa oživel, počasi so se pozabile strahote, toda nekaterim so posledice ostale za vedno. Zaživela je tudi kulturna dejavnost, začel se je pouk za mlade v slovenskem jeziku itd.

Po nekaj tednih so prišli v taborišče oficirji tujske legije in poskusili navačiti mlade fante v tujsko legijo, vendar brez uspeha.

Vrnitev domov

Takoj po osvoboditvi je bil v Ravensburgu ustanovljen urad za repatriacijo - vrnitev v domovino. Ta urad nam je dal vsa potrebna navodila. V taborišče sta tudi prišla dva jugoslovanska oficirja, podporočnik Pero in še eden, doma izpod Gorjanec. Sklicala sta taboriščnike v dvorano in predlagala, naj izvolijo vodja taborišča in še dva moža, ki mu bosta v pomoč. Taboriščniki so izvolili mene, Alojza Lekšeta in Antona Kuharja.

V taborišče so začeli prihajati tudi razni hujskači in so nagovarjali naše ljudi, naj se ne vračajo v domovino, da je tam slabo in vse komunistično, vendar jim nismo nasedli.

Delavci izgnanci v vrtnariji v Dresdnu

SPORTNI TEDNIK

EKIPA

Začeli smo se pripravljati za povratek v domovino. Izdelal sem transportno listo, za vsak vagon določeno število ljudi s prtljago.

Nepopisno smo bili veseli, ko so nas 2. septembra 1945 začeli voziti s tovornjaki na železniško postajo Durlsbach, kjer smo smo se naložili v živinske vagonne. Končno smo se rešili prisilnega izgnanstva. Vse vagonne smo okrasili s cvetjem, zelenjem in državnimi zastavami. Malo pred poldnevom je lokomotiva potegnila, a se je zaradi petja in vriskanja sploh ni slišalo.

Okrog polnoči smo prispeli v Stuttgart, kjer se je vlak ustavil za nekaj časa. Pridrveli so ustaši in začeli lomiti veje in odstranjevati zelenje ter državne zastave z okrašenih vagonov. Postavili smo se v bran in zaščitili vagonne. Na našo srečo je vlak kmalu potegnil in smo se nepridipravov rešili.

Popoldne naslednjega dne je zavladalo nepopisno veselje, ko se je vlak ustavil na tako težko pričakovani domači zemlji - na jeseniški postaji. To je bil eden najsrečnejših dni v našem življenju. S pesmijo in veselimi vzkliki smo prevzili našo državno mejo. Pozdravit so nas prišli naši vojaki in nam zaželeli srečno, zadovoljno počutje v domovini. Mene so povabili v štab, me pogostili s čajem in piškoti, nato pa sem poročal o našem potovanju in sploh o našem življenju.

Ponoči smo prispeli v Celje, kjer

so bolne odpeljali v bolnišnico, ostali pa smo prespali v vagonih. Naslednje jutro smo se pripeljali v Brežice, kjer so moške pregledali v zbirni bazi, nato pa nas z vlakom odpeljali nazaj v Krško, od koder je vsak krenil na svoj dom.

Tako se je štiriletni križev pot srečno končal. Žal se vsi niso vrnili, mnogo jih je v tujini našlo zadnje bivališče.

Izgnanci pričakujemo, da se bo naša država zavzela za nas in nam izposlovala odškodnino - zadoščenje za prestano gorje, izgubo mladosti in trpljenje po nemških taboriščih.

Prosimo in zahtevamo tudi od naših predstavnikov Društva izgnancev Slovenije, da se še v bodoče vztrajno borijo in zahtevajo od pristojnih oblasti za čimprejšnjo ugodno rešitev.

JOŽE ŽIBERT

VARSTVENI CENTER BO KMALU ODPRT

Sredi poletja bomo v Novem mestu poleg Doma starejših občanov odprli varstveni center za duševno prizadete otroke. Še posebej bo dobrodošel za tiste prizadete otroke, ki nimajo več staršev. V centru bo tudi sedanja varstvena delavnica pod posebnimi pogoji. Stariši prizadetih otrok smo zaradi novega zakona o otroškem dodatku še posebej prikrajšani, saj do njega ne bomo več upravičeni, če bo otrok starejši od 18. let. Vlada očito na nas ni pomislila, sicer takšnega zakona verjetno ne bi sprejela.

ANGELA BUTALIN
Ob Težki vodi

PRENAVLAJAJO POŠTO NA JESENICAH

JESENICE NA DOLENJSKEM - PTT Novo mesto je sredi aprila začel preurejati poslovni objekt pošte Jesenice, ki je bil doslej tesen in nefunkcionalen. S prizidkom, v katerem so namestili novo telefonsko centralo, se je pokazala tudi možnost razširitve poštne prostorov. Računajo, da bodo z deli, ki bodo stala nekaj nad pet milijonov tolarjev, zaključili v dveh mesecih. V tem času bo pošta poslovala v sto metrov oddaljenih prostorih krajevne skupnosti.

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridružuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 28. IV.

SLOVENIJA 1
8.30 - 0.15 TELETEKST
8.55 VIDEO STRANI
9.10 POČITNIŠKI PROGRAM
8.55 STOTISOČNOGA, lutkovna predstava
9.45 ZMAJ IZ TUNELA
10.10 SMEŠNO MED ČRKAMI
10.45 VOZIČEK ZA VODO
11.10 PO DOMAČE, ponovitev
13.00 POROČILA
13.05 STUDIO CITY, ponovitev
15.05 TEDENSKI IZBOR
15.05 SVET POROČA
15.40 OSMI DAN
16.25 PORABSKI UTRINKI
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM: ŽIV ZAV
18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
18.45 ABC - ITD, TV igrice
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 ŽARIŠČE
20.35 ČETRTEKOVE POSEBNOSTI: USTINOV SE POGOVARJA S PAVAR-OTTIJEM
21.30 TEDNIK
22.20 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.45 SOVA
22.45 TO JE LJUBEZEN, angl. naniz., 8/19
23.15 GLAVNI OSUMLJENEC III, angl. nadalj., 3/4

SLOVENIJA 2
14.15 - 23.05 Teletekst
14.30 Video strani - 14.55 Kinoteka: Fritz Lang - Ešnapurski tiger (nemški film) - 16.30 Tedenski izbor: Srta srca (franc. nadalj., 7/16) - 17.15 Sova (ponovitev): Popolna tuja (amer. naniz., 7/22); 17.45 Glavni osumljenec III (angl. nadalj., 2/4) - 18.40 Že veste? - 19.10 Poslovna borza - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Nebo nad Znanj (dok. film) - 21.05 Povečava: Gabriele D Annunzio: Vittoriale; 22.25 Triglavske strmine (slov. film, ČB)

A KANAL
7.00 Borza dela - 12.00 Na velikem platnu - 12.15 Luč svetlobe (ponovitev 153. dela amer. nadalj.) - 13.05 Rock starine (ponovitev 63. oddaje) - 13.35 CMT - 14.30 Borza dela - 14.45 CMT - 16.25 Na velikem platnu - 16.40 Risanke iz Berlina - 17.10 Učna leta (ponovitev 11. dela) - 17.40 Dokument mrličev (ponovitev dok. filma) - 19.10 Luč svetlobe (154. del amer. nadalj.) - 20.00 Magnetoskop (glasbena oddaja) - 20.30 Drakula (9. del amer. serije) - 21.00 Poročila - 21.20 Zarota (amer. krim.) - 22.50 Ruske tržnice na Poljskem (dok. DW) - 23.20 Poročila - 23.45 Na velikem platnu - 0.00 CMT - 0.45 Borza dela

PETEK, 29. IV.

SLOVENIJA 1
8.15 - 2.00 TELETEKST
8.30 VIDEO STRANI
9.00 POČITNIŠKI PROGRAM
9.00 VILLI, POVEJ...
9.15 MOJI KONJI
9.30 RANG, risanka
9.55 POKAL
10.20 OČIM, franc. film
12.20 TEDENSKI IZBOR
ŽE VESTE
POSLOVNA BORZA
13.00 POROČILA
13.05 POVEČAVA, ponovitev
15.50 KAM VODIJO NAŠE STEZICE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 TOK TOK, kontaktna oddaja za mladostnike
18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
18.45 ABC - ITD, TV igrice
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 FORUM
20.30 FRANCOSKA ZVEZA, 1. del amer. filma
22.20 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.45 SOVA
22.45 KO SE SRCA VNAMEJO, 20. epizoda amer. naniz.
23.15 GLAVNI OSUMLJENEC III, zadnji del angl. nadalj.
0.05 MCQUADE, VOLK SAMOTAR, amer. film

SLOVENIJA 2
11.15 - Teletekst
11.30 Video strani - 11.55 Maribor: tenis za Davi-šev pokal: Slovenija-Grčija - 16.25 Tedenski izbor: Četrtekove posebnosti - 17.20 Sova: To je ljubezen (angl. naniz., 8/19); 17.50 Glavni osumljenec III (angl. nadalj., 3/4) - 18.45 Znanje za znanje - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Večerni gost: Borut Lesjak - 21.10 Oči kritike - 22.10 Slovenski glasbeni dnevi: Vinko Globokar

A KANAL
7.00 Borza dela - 12.00 Na velikem platnu - 12.15 Luč svetlobe (ponovitev 154. dela amer. nadalj.) - 13.05 Magnetoskop (ponovitev) - 13.35 Prva dela (oddaja o režiserjih) - 14.05 Mercedesova zvezda (ponovitev dok. DW) - 14.30 Borza dela - 16.25 Na velikem platnu - 16.40 Ameriških deset - 17.10 Drakula (ponovitev 9. dela filma) - 17.40 Zarota (ponovitev filma) - 19.10 Luč svetlobe (155. del am. nadalj.) - 20.00 Pozitiv + (glasbena oddaja) - 20.30 Prva dela: Roger Corman (oddaja o režiserjih) - 21.00 Poročila - 21.20 Teden na borzi - 21.30 Srce, naša in telo (amer. film) - 23.05 Poročila - 23.30 Zametne sanje (amer. film) - 0.50 Erotični film

SOBOTA, 30. IV.

SLOVENIJA 1
7.15 - 1.50 TELETEKST
7.30 VIDEO STRANI
8.05 TEDENSKI IZBOR:
8.05 RADOVEDNI TAČEK
8.35 LONČEK, KUHAJ!
8.30 ZIMSKA TEKMOVANJA, franc. risanka, 18/26
8.55 CRUFTS 94
9.25 PLESNA AKROBATSKA SKUPINA FLIP PIRAN
9.40 TOK TOK
10.30 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
11.30 SREČA NA VRVICI, slov. film
13.00 POROČILA
13.05 TEDENSKI IZBOR
13.05 TEDNIK, ponovitev
13.50 VEČERNI GOST: BORUT LESJAK
15.10 FRANCOSKA ZVEZA, ponovitev 1. dela filma
17.00 DNEVNIK 1
17.10 KRALJSTVO RUSKEGA MEDVEDA, angl. poljudnoznan. nadalj., 5/6
18.00 REGIONALNI PROGRAM LJUBLJANA
18.45 TV MERNIK
19.00 RISANKA
19.10 ŽREBANJE 3 X 3
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 UTRIP
20.35 RAZGLEDI S SLOVENSkih VRHOV
21.00 EUROSONG 94, prenos iz Dublina
0.00 POROČILA
0.15 SOVA:
LOVOROVA ULICA, amer. nadalj., 1/2

SLOVENIJA 2
11.45 - 2.10 Teletekst
12.00 Video strani - 12.30 (ponovitev): Ko se srca vnamejo (20. epizoda amer. naniz.); 13.00 Glavni osumljenec III (angl. nadalj., 4/4) - 13.55 Športna sobota - 18.50 Vodne pustolovščine (angl. poljudnoznan. serija, 22/24) - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Moški svet (angl. nadalj., 3/5) - 21.00 V drugačni luči (nemška dok. nadalj., 4/4) - 21.30 Pogled in zadnji - 22.45 Sobotna noč: Zlata doba rock'n'rolla (6. del); Magnifico; Bruce Springsteen: Rojen v ZDA

KANAL A
7.00 Borza dela - 9.00 CMT - 10.05 Teden na borzi (ponovitev) - 10.15 Kino, kino, kino (ponovitev oddaje o filmu) - 11.00 Dan slovenske košarke (reportaža) - 12.30 Spot tedna - 14.30 Borza dela - 16.25 ITV - Begunska televizija - 16.55 Igre na kotalkah (amer. športna serija) - 17.30 Srce, duša in telo (ponovitev filma) - 19.00 Ameriških deset (glasbena oddaja) - 19.30 Detektiv z Beverly Hills-a (ponovitev 13. dela amer. naniz.) - 20.00 Čas nedolžnosti (dok. oddaja o istoimenskem filmu) - 20.30 Radio FM (8. del amer. naniz.) - 21.00 Moriška sla (1. del angl. filma) - 22.30 Ulica rumene nevarnosti (ponovitev 3. dela angl. naniz.) - 23.30 CMT - 0.45 Borza dela

HTV 1
8.40 TV spored - 8.45 TV koledar - 9.00 Dobro jutro - 10.30 Poročila - 10.35 Kapetan Zaspán (risana serija, 5/13) - 11.00 Oddaja za mladino - 12.00 Poročila - 12.05 Klavirsko tekmovalstvo - 13.15 Prizma (večnacionalni magazin) - 14.00 Poročila - 14.05 Avstralski mladinski film - 15.50 Hišni ljubljenci - 16.20 Beverly Hills - 17.05 Poročila - 17.10 Hrvaška knjiga (dok. oddaja) - 17.55 TV razstava - 18.00 Televizija o televiziji - 18.30 Santa Barbara (amer. nadalj.) - 19.15 Na začetku je bila Beseda - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.15 "Nek ti bude ljubav sva" (zabavnoglasbena oddaja) - 21.00 Dublin: Pesem Evrovizije - 0.00 S slika na sliki - 0.45 Poročila v nemščini - 0.50 Sanje brez mej

HTV 2
15.05 Videostrani - 15.20 TV koledar - 15.30 Jeeves in Wooster (humoristična serija) - 16.20 Risanke - 16.40 Zunaj toka: Šport - 17.10 Košarka - 18.55 Rokomet - 20.15 Ljubezen in vojna (humoristična serija) - 20.40 Krila nad svetom (dok. serija) - 21.30 CRO pop rock - 22.15 Nočna izmena: Življenje na severu (serijski film); V etru (humoristična serija); Temni stolp (amer. film)

NEDELJA, 1. V.

SLOVENIJA 1
8.45 - 0.10 TELETEKST
9.00 VIDEO STRANI
9.05 OTROŠKI PROGRAM
9.05 ŽIV ZAV, ponovitev
9.50 UPORNIKI V SLUŽBI KRALJA, ponovitev danske nadalj., 4/13
10.20 GOVORICA ŽIVALI, angl. oddaja
11.20 SLIKE IZ SEČUANA, 8. oddaja
11.30 OBZORJA DUHA
12.00 14. SREČANJE TAMBURAŠKIH SKUPIN SLOVENIJE
12.25 VODNE PUSTOLOVŠČINE, ponovitev angl. poljudnoznan. serije, 22/24
13.00 POROČILA
13.05 KAN KAN, amer. film
15.10 NEBO NAD ŽENAVLJAMI, ponovitev dok. filma
16.05 ŠE SE BOMO SREČALI, angl. nadalj., 8/13
17.00 DNEVNIK 1
17.10 PO DOMAČE
19.00 RISANKA
19.15 LOTO
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 ZRCALO TEDNA
20.30 NEDELJSKIH 60
21.30 KITOLOVCI IZ LAMALERE, nemška poljudnoznan. oddaja
22.20 DNEVNIK 3, VREME
22.40 SOVA
LOVOROVA ULICA, zadnji del amer. nadalj.

SLOVENIJA 2

9.15 - 0.35 Teletekst
9.30 Videostrani - 9.55 Udobna vožnja (ponovitev zadnjega dela angl. nadalj.) - 10.45 Pogled in zadnji (ponovitev) - 12.00 Karaoke (razvedrilna oddaja TV Koper) - 12.55 Športna nedelja: tenis SLO-Grčija; 15.40 F-1 za VN San Marina (posnetek); 17.10 SP v hokeju na ledu - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Francoska zveza (2. del amer. filma) - 22.10 Športni pregled - 22.50 DP v nogometu, Publikum:Živila Naklo (posnetek)

KANAL A

8.00 Nedeljski nagovor patra Benedikta Lavriha - 8.15 Risanke - 9.50 Male živali - 9.10 Koala (risanka) - 9.25 Poslednji Mohikanec (risani film) - 10.00 Moriška sla (ponovitev 1. dela filma) - 11.00 Dance session (ponovitev 29. oddaje) - 12.00 Nedeljski nagovor patra Benedikta Lavriha - 12.15 Helena (glasbena oddaja) - 13.00 Podobe na filmskem traku (filmski ciklus Božidarja Jakca) - 18.00 CMT - 18.25 Čas nedolžnosti (ponovitev dok. oddaje) - 18.55 Koala (risanka) - 19.10 Poslednji Mohikanec (risani film) - 20.00 Veseli EMŠO - 20.10 Ulica rumene nevarnosti (4. del angl. naniz.) - 21.05 Kino, kino (oddaja o filmu) - 21.50 Moriška sla (2. del angl. filma) - 23.35 CMT

HTV 1

8.10 TV spored - 8.15 TV koledar - 8.25 Poročila - 8.30 Gung Ho (amer. film) - 10.00 Poročila - 10.05 Oddaja za otroke - 11.00 Malavizija - 12.00 Poročila - 12.05 Plodovi zemlje - 12.55 Ljudska glasba in običaji - 13.25 Mir in dobro - 13.55 Duhovni klic - 14.00 Poročila - 14.05 Film za otroke - 14.55 Opera Box - 15.25 Poročila - 15.30 Družinski zabavnik - 17.15 Rojstvo Beatlesov (amer. film) - 18.50 Risanke - 19.15 TV fortuna - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.15 Posnetek koncerta Randyja Crawforda - 20.15 Poročila - 21.20 Po vrtni (serijski film) - 22.10 Šport - 22.30 Slika na sliki - 23.30 Poročila v angleščini - 23.35 Sanje brez mej

HTV 2

13.55 F-1 za VN San Marina - 15.30 Košarka NBA - 19.15 Risanke - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.10 Črno-belo v barvah: Casablanca (amer. film); Top lista; Poročila iz zgodovine; Leteči cirkus Montyja Pythona (humor. serija)

PONEDELJEK, 2. V.

SLOVENIJA 1

9.15 - 0.20 TELETEKST
9.30 VIDEO STRANI
9.55 TEDENSKI IZBOR
9.55 ŠKRAT TUKITAM IN NJEGOVE TEŽAVE
10.30 HUCKLEBERRY FINN IN NJEGOVI PRIJATELJI, koprod.nadalj., 3/26
10.55 ZNANJE ZA ZNANJE
11.25 STORM AND SORROW, amer. film
13.00 POROČILA
13.05 ŠPORTNI PREGLED, ponovitev
14.00 KRALJSTVO RUSKEGA MEDVEDA, angl. poljudnoznan. nadalj., 5/6
14.50 OČI KRITIKE, ponovitev
15.50 MOČ IN SLAVA: PREPRIČLJIVI ZMAGOVALCI
16.20 DOBER DAN, KOROŠKA
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
18.45 ŠTIRI V VRSTO, TV igrice
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 SEDMA STEZA
20.35 OMIZJE
22.35 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.00 SOVA
VAMPIR, ANGLEŠKA OPERA, 4/5
DEMPSEY, amer. nadalj., 1/4

SLOVENIJA 2

13.15 - 0.40 Teletekst
13.30 Video strani - 13.40 Tedenski izbor: Forum, Mernik, Utrip, Zrcalo tedna - 14.40 Sova (ponovitev): Lovorova ulica (2. del amer. filma) - 18.50 Univerzitetni razgledi - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Odpisano (nemška drama) - 21.20 Studio City - 23.00 Brane Rončel izza odra

KANAL A

7.00 Borza dela - 12.00 Na velikem platnu - 12.15 Luč svetlobe (ponovitev 155. dela) - 13.05 Helena (ponovitev) - 13.50 Pozitiv + (ponovitev) - 14.30 Borza dela - 14.45 CMT - 17.00 Na velikem platnu - 17.15 Moriška sla (ponovitev 2. dela filma) - 19.10 Luč svetlobe (156. del am. nadalj.) - 20.00 Poslovni dosje (7. del amer. serije) - 20.30 Brlog (10. del španske serije) - 21.00 Hiša strahov (amer. grozljivka) - 23.00 Ameriških deset - 23.35 Na Velikem platnu - 23.50 CMT - 0.45 Borza dela

HTV 1

7.50 TV program - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Šolski program - 11.35 Sandokan (risana serija) - 12.00 Poročila - 12.05 TV koledar - 12.15 Divja vrtnica (serijski film) - 12.40 Kako čas beži (humor. serija) - 13.10 Filmi Errola Flynna: Robin Hood - 14.50 Monofon - 15.30 Učimo se o Hrvaški: Trsat, svetište kraljice Jadra - 16.00 Poročila - 16.05 Modul 8 (oddaja za otroke) - 16.30 Živeti za... - 17.00 Hrvaška danes - 18.00 Poročila - 18.05 Kolo sreče - 18.35 Santa Barbara (serijski film) - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.15 Arena (športna oddaja) - 21.10 Planetarij - 22.15 Poročila - 22.20 Hrvaška in svet - 23.00 S slika na sliki - 0.00 Poročila v nemščini - 0.05 Sanje brez mej

HALO - ALO PIZZA!
☎ (068) 24-415
ZARADI VAS

HTV 2

15.05 Videostrani - 15.15 TV program - 15.20 TV koledar - 15.30 Sandokan (risana serija) - 15.55 Po vrtni (serijski film) - 16.45 Arrivederci Roma (amer. film) - 18.30 Naproti bodočnosti (dok. serija) - 18.55 Laurel in Hardy (humor. serija) - 19.15 Risanke - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.15 Smrt sodnega izvedenca (serijski film) - 21.10 Skrivnost Katinskega gozda (nemški dok. film) - 22.10 Murphy Brown (humor. serija) - 22.40 Filmi Humphreya Bogarta: Malteški sokol - 0.15 Jazz

TOREK, 3. V.

SLOVENIJA 1

10.15 - 0.20 TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
10.35 TEDENSKI IZBOR
10.35 GOVORICA ŽIVALI, angl. oddaja
11.35 UNIVERZITETNI RAZGLEDI
12.05 ODPISANO, nemška drama
13.00 POROČILA
13.05 SOBOTNA NOČ, ponovitev
16.20 MOSTOVI
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
LONČEK, KUHAJ!
UPORNIK V SLUŽBI KRALJA, danska naniz., 5/13
18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
18.45 ŠTIRI V VRSTO, TV igrice
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 ŽARIŠČE
20.35 OSMI DAN
21.40 STRTA SRCA, franc. nadalj., 8/16
22.35 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.00 SOVA
ZAKONCA FIELDS V FRANCII, angl. naniz., 6. epizoda
DEMPSEY, amer. nadalj., 2/4

SLOVENIJA 2

15.45 - 23.40 Teletekst
16.00 Video strani - 16.15 Zgodbe iz školjke - 17.05 Tedenski izbor: Sedma steza - 17.25 Sova (ponovitev): V avtosobu (23. epizoda angl. naniz.); 17.55 Dempsey (amer. nadalj., 1/4) - 18.40 Iz življenja za življenje - 19.10 Poslovna borza - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Družinske skrivnosti (franc. nadalj., 2/6) - 21.00 Pro et contra - 22.00 Možnosti sodobne kardiologije (znanstvena oddaja) - 22.30 Videošpon

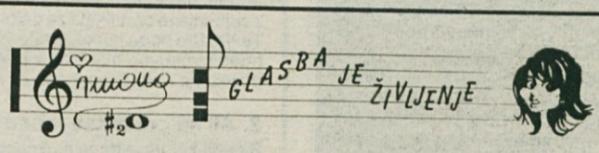
KANAL A

7.00 Borza dela - 12.00 Na velikem platnu - 12.15 Luč svetlobe (ponovitev 156. dela amer. nadalj.) - 13.05 CMT - 14.30 Borza dela - 14.45 CMT - 16.20 Spot tedna - 16.25 Na velikem platnu - 16.40 Brlog (ponovitev 10. dela šp. naniz.) - 17.10 Hiša strahov (ponovitev filma) - 19.10 Luč svetlobe (157. del) - 20.00 Rodeo (glasbena oddaja) - 20.30 Državnik novega kova (5. del angl. satirične naniz.) - 21.00 Poročila - 21.20 Razcepilni (amer. film) - 22.50 Portret Veselina Srebovića (dok. oddaja) - 23.15 Poročila - 23.40 Na velikem platnu - 23.55 CMT - 0.45 Borza dela

SREDA, 4. V.

SLOVENIJA 1

9.15 - 23.55 TELETEKST
9.30 VIDEO STRANI
9.40 TEDENSKI IZBOR
9.40 TIŠOČ IN ENA AMERIKA, španska risana serija, 18/26
10.05 VIDEOŠPON
11.05 IZ ŽIVLJENJA ZA ŽIVLJENJE
11.35 V DRUGAČNI LUČI, nemška dok. nadalj., 4/4
12.05 KITOLOVCI IZ LAMALERE, nemška poljudnoznan. oddaja
12.50 POSLOVNA BORZA
13.00 POROČILA
14.00 TEDENSKI IZBOR
14.00 PRO ET CONTRA
15.05 DRUŽINSKE SKRIVNOSTI, franc. nadalj., 2/6
15.50 MERIDIANI, TARČA, ISTRSKE PRIPOVEDI
DNEVNIK 1
17.10 KLUB KLOBUK
18.00 REGIONALNI PROGRAM LJUBLJANA
18.45 ŠTIRI V VRSTO, TV igrice
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 ŽARIŠČE
20.35 FILM TEDNA:
OGLASI SE! TAKO TEMNO JE, švedski film
22.10 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.35 SOVA

Michael Jackson se je zapisal v zgodovino glasbe z veliko ploščo z naslovom Thriller. Od izdaje te plošče decembra 1982 je bilo prodanih že 40 milijonov primerkov. Kar sedem pesmi s te plošče je zasedlo prva mesta na ameriških lestvicah.

Jacksonov menedžer noče povedati, kakšen je Michaelov zaslužek, vendar naj bi po nekkih podatkih pevec v naslednjih 15 letih prejel kar 1,5 milijarde mark od prodaje plošč.

Londonski stadion Wembley je bil leta 1988 kar sedemkrat razpro-

POPOLNA TUJCA, amer. naniz., 8/22
DEMPSEY, amer. nadalj., 3/4

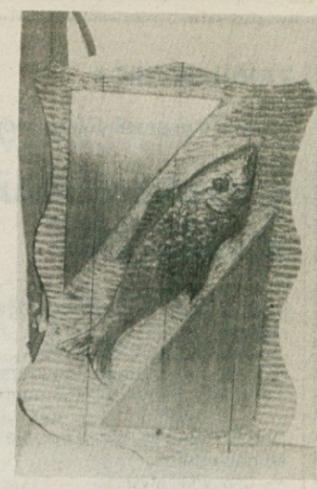
SLOVENIJA 2

15.15 - 0.15 Teletekst
15.30 Video strani - 15.45 Tedenski izbor: Omizje; 17.00 Moč in slava: Prepričljivi zmagovalci - 17.30 Sova (ponovitev): Zakonca Fields v Franciji (6. epizoda angl. naniz.); 17.55 Dempsey (amer. nadalj., 2/4) - 18.45 Kronika (26. del kanadske dok. serije) - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Športna sredi: nogomet Parma-Arsenal - 23.30 Svet poroča

KANAL A

7.00 Borza dela - 12.00 Na velikem platnu - 12.15 Luč svetlobe (ponovitev 157. dela) - 13.05 Rodeo (ponovitev) - 13.35 CMT - 14.30 Borza dela - 16.35 Na velikem platnu - 16.50 Državnik novega kova (ponovitev 5. dela angl. naniz.) - 17.20 Razcepilni (ponovitev filma) - 18.50 Male živali - 19.10 Luč svetlobe (158. del) - 20.00 Popsot (kontaktna glasbena oddaja) - 20.30 Učna leta (12. del amer. nadalj.) - 21.00 Poročila - 21.20 Dance session (29. oddaja o plesu) - 21.50 Kdo vlada Beogradu (dok. film) - 22.15 Izdelovalci revije (dok. DW) - 22.45 Poročila - 23.05 Spot tedna - 23.10 Na velikem platnu - 23.25 CMT - 0.45 Borza dela

94,6 MHz
RADIO SRAKA

RIBNIŠKI GRB - Na fotografiji je ribniški grb z ribo, ki ga je v lesu ustvaril kočevski akademski kipar Stane Jamm. Ribnico in njeno okolico krasi že več del, ki jih je ustvaril ta kipar. (Foto: J. Primc)

film

● ČAS NEDOLŽNOSTI (ZA STRASTNE IN VELIKE) na sporedu v novomeškem Domu kulture od 28. aprila dalje

Režiser Martin Scorsese v svojih filmih običajno govori o tegobah urbanega življenja (Taxist, Pobesneli bik, Dobri fantje). Tokrat pa je ustvaril bridko zgodbo o ljubezni in žrtvovanju. Daniel Day-Lewis, Michelle Pfeiffer in Winona Ryder igrajo v dramati o moškem, ki je ujet med dve ženski in v dva popolnoma nasprotna svetova. Zgodbo, ki se odvija v New Yorku leta 1870, prevečajo strasti, samoodpovedovanje in spletkarjenje. Bogataši tistega časa so bili ekstravagantni, razsipni in hinavski, obenem pa so prisegali le na zunanji blišč in na strogi socialno-moralni red; revni so bili zgolj revni.

Poleg dialogov sloni pomemben del filma dobesedno na dizajnu. Film namreč govori o zelo majhni skupini ljudi, ki se ne družijo z navadnimi smrtniki in so si zato precej podobni. Da pa bi bili posamezni karakterji junakov med seboj različni, so vsakemu določili njemu lastno barvo.

Morda se vam bo zdelo nenavadno: v filmu postrežejo sedem večerj in vsaka ima določen simboličen pomen. Hrana in prehranjevanje protagonistov sta nasploh med močnejšimi členi zgodbe. Pri teh obrokih, ki so bili pravzaprav družabni ceremonij, so namreč razkazovali razkošnost gospodinjstva, posledično pa še moč in ugled na družbeni lestvici. Edinstvene jedi so ustvarjalci sestavili s pomočjo 4000 kuharskih knjig in strokovnjaka za serviranje in zgodovino hrane.

Ceremonial ("etiketa") je bil v 19. stoletju še kako zavezujoč način življenja (npr. ženska pahljaca ne sme vzbujati pozornosti, moška hoja mora biti ponosno strumna...). Nekateri pa so navkljub temu preveč ljubili v času in prostoru, ki nista bila naklonjena ljubezni. Upali so si, vendar jim ni bilo lahko, bilo pa je sladko, ljubiti in grešiti zoper...

● WILLY (MORALKA ZA MULCE) na sporedu v novomeškem Domu kulture od 28. aprila naprej
Willy in Jesse, glavna junaka filma, imata veliko skupnega. Oba sta osamljena, razočarana, neuklonljiva in obema se toži po pravem domu. Vendar je prvi sedem metrov dolg in tri tone težak kitorka, drugi pa je dvanašletni deček, ki odrasča brez pravih staršev.

Willy je zaprt v premajhnem bazenu v zabaviščnem parku in ne uboga gospodarjev. Jesse pa se na krivih potih znajde pred izbiri: ali novi krušni starši ali pa pobo-ljševalnica.

Povsem po naključju postane-ta najboljša prijatelja - kit Willy tako dečku Jesseju prireja osupljive akrobacije. Ko Jesse odkrije krute načrte Willyjevih lastnikov, ki kitu strežejo po življenju, ve, kaj mu je storiti, čeprav se to zdi nemogoče - Willyja vrne v morje, domov k družini.

Filmsko pristna čustva junakov hočeta opozorjati na dve vrednoti: družino in svobodo. Tako zelo neškodljiv film meri na najširši krog gledalcev.

TOMAŽ BRATOVŽ

TANIN SEVNICA

objavlja dve prosti delovni mesti:

1. SAMOSTOJNEGA KOMERCIALISTA — nabava lesa
2. VODJA ŽAGE

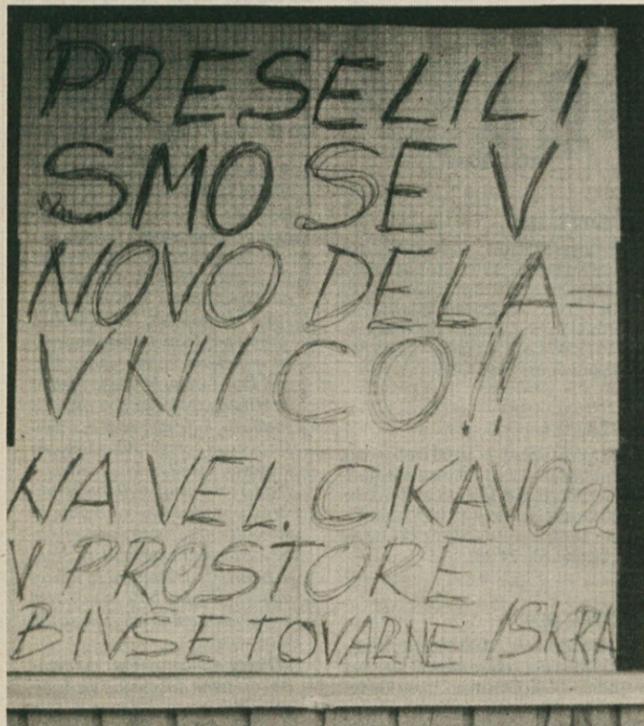
Pod 1: Poleg splošnih pogojev veljajo za kandidate še naslednji:

- državljanstvo RS
- srednja izobrazba gozdarske smeri
- tri leta delovnih izkušenj pri podobnih delih.

Pod 2: Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje:

- državljanstvo RS
- srednja ali višja izobrazba lesarske smeri
- tri leta delovnih izkušenj pri podobnih delih.

Rok prijave za obe razpisani delovni mesti je 8 dni po objavi. Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev na naslov: **TANIN SEVNICA, KEMIČNA INDUSTRIJA, p.o., Hermanova 1, 68290 SEVNICA.**

SELITEV - Avtoservis Sever v novomeški Ulici talcev je obvestil ljudi o svoji selitvi v novo delavnico. Na listu, ki ga je nekdo v ta namen obesil na vratih dosedanje delavnice, piše, da se je servis preselil v delavnico na Cikavo v prostore "bivše tovarne Iskra". Napis je pomota ali ponesrečena šala. Tovarne Iskra namreč še niso razgrabili in ukinili, zato še ni "bivša", čeprav si nekateri na tem svetu želijo njene skorajšnje konca. (Foto: L. M.)

POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

Leopold Oklešen

K Roku 77
Novo mesto

tel.: (068) 323-193
mobitel: 0609-615-239

- prevozi pokojnikov — tudi iz tujine
- prodaja pogrebnega materiala
- ureditev pokojnikov — tudi na domu
- urejanje dokumentov v zvezi s pokojniki
- kompletne storitve pri pogrebi
- stonitve v zvezi z upepelitvijo
- posredovanje vencev in cvetja
- posojanje mrtvaškega odra, če kupite tudi material
- izredno konkurenčne cene
- brezplačen prevoz do 20 km
- 10% popust ob takojšnjem plačilu
- možnost plačila na 3 čeke ali 3 obroke
- pesek beli marmor za posip grobov in črna zemlja

AGENCIJA ZA ŠPORT
NOVO MESTO
in
SMASH, d.o.o.
NOVO MESTO

RAZPISUJETA LICITACIJO

rabljene gostinske opreme v bifeju Športne dvorane Marof v Novem mestu. Licitacija bo v četrtek, 5. maja, ob 12. uri, ogled opreme pa je mogoč istega dne od 11. ure dalje.

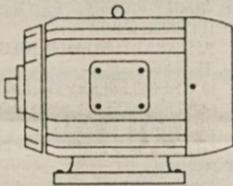
»Ljubi Dolenjci!«

Za vas in za vaše ljube
smo na Trdinovem vrhu
postavili oddajnik.
Po 69. kanalu pridemo tudi
k vam domov.

KANAL A — Televizijska postaja

ELEKTROMEHIKA CEROVŠEK

Ragovska 1 (pod kandijsko pošto)
Novo mesto
tel. 21-587, 341-587

* previjanje elektromotorjev, vrtnih strojev, črpalk

* 30 let tradicije

Hvala za zaupanje in se priporočamo!

Ne veste, kam s certifikati?

Na vprašanja bralcev odgovarjajo strokovnjaki
PDU Triglav, d.o.o. — Le še dobro leto je čas!

1. Komu zaupati certifikate? Kje je največja varnost?

Izkušnje preteklih let nas učijo, da popolnoma varne naložbe skoraj ne obstajajo. Tudi podjetja, ki so veljala za zelo uspešna, kaj hitro zabredejo v težave, ki se neredko končajo s stečajem. V današnjih negotovih časih govoriti, da bo neko podjetje še dolgo uspešno in dobičkonosno poslovalo, je lahko neresno početje. Tako je možnost, da bo propadlo ravno tisto podjetje, za katerega delnice smo zamenjali svoj certifikat, vedno prisotna. Najboljši način, da to možnost zmanjšamo, je razpršitev naših naložb. Svoj certifikat skušajmo zamenjati za delnice več podjetij. Tako propad enega podjetja ne bo pomenil propad naše celotne investicije. Najboljšo razpršenost bomo dosegli z zamenjavo certifikata za delnico pooblaščenice investicijske družbe. Te družbe bodo lahko zbrale veliko število certifikatov in ti certifikati bodo strokovno plasirani v primerno veliko število podjetij. Tako bo dosežena razpršenost naložb in s tem povečana varnost.

2. Ali se certifikati lahko prodajo?

S certifikatom je dana možnost državljanom Republike Slovenije, da sodelujejo pri lastnini družbenih podjetij. Zakonsko so predvideni načini, kako se ti certifikati lahko zamenjajo za delnice teh podjetij. Pri tem je pomembno, da se certifikati lahko uporabijo samo za te zakonsko predvidene namene in da bo to zamenjavo moral opraviti vsak imetnik certifikata osebno. Prodaja certifikata nekemu tretjemu in s tem prenos pravice zamenjave certifikata za delnice ni možen. Kakršnekoli prodaje ali pogodbe o bodoči prodaji certifikatov so v nasprotju z zakonom in s tem nične. Vsak imetnik certifikata bo moral sam pridobiti delnice podjetij ali pooblaščenih investicijskih družb in šele te delnice bo mogoče prodati in s tem priti do gotovine.

• Pišitel Svoj certifikatski račun morate izkoristiti že do 30. junija prihodnje leto. Časa za odločitev je sicer še dovolj, za pridobivanje pravih informacij pa bolj malo...

Svoja vprašanja lahko posredujete na naslov našega uredništva. Odgovore, ki jih bo za vas našel Branko Drobnač, eden direktorjev PDU Triglav, boste lahko prebrali v naslednji številki Dolenjskega lista.

KOLINSKA, prehrabena industrija, d.d.
Šmartinska c. 30, Ljubljana

Po sklepu uprave družbe z dne 28.3.1994 objavljam

JAVNO DRAŽBO

za prodajo

pakirnega stroja, inv. št. 3639

Stroj je bil kot prototip izdelan leta 1985 v Kovinarski, Krško. Z njim je mogoče volumsko pakiranje od 200 - 1000 g v eno vrčko. Kapaciteta pakiranja je 20 - 40 vrečk v minuti. Pakiranje je polavtomatsko. Stroj je brez nasipa in odstranjevalca zapakiranih vrečk.

Izključna cena za nakup stroja je 4.000 DEM v tolaški protivrednosti po srednjem deviznem tečaju Banke Slovenije na dan izvedbe javne dražbe.

Na javni dražbi lahko sodelujejo vse pravne in fizične osebe, ki pred pričetkom dražbe položijo varščino v višini 32.000,00 SIT pri blagajni Kolinske, d.d., Ljubljana, PE Mirna, Cesta na Gradec 17, Mirna na Dolenjskem.

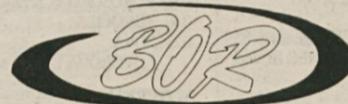
Po končani dražbi bomo varščino vsem potencialnim kupcem vrnili, razen kupcu, ki mu bomo vplačani znesek vsteli v kupnino.

Nakup stroja je po načelu "videno-kupljeno"; kasnejših reklamacij ne bomo upoštevali.

Kupec mora kupnino plačati najkasneje v 8 dneh, t.j. do 13.5.1994, sicer mu varščina zapade.

Prometni davek plača kupec.

Javna dražba bo 9.5.1994 ob 8. uri v poslovnih prostorih PE Mirna, Cesta na Gradec 17, Mirna na Dolenjskem, kjer je vsak delovni dan možen ogled stroja.

TOVARNA ČEVLJEV "BOR"
DOLENJSKE TOPLICE, p.o.
MOČILE 1, 68350 Dolenjske Toplice

DELAVSKI SVET in
razpisnata komisija
razpisujeta
prosta dela in naloge

DIREKTORJA

Poleg splošnih pogojev po zakonu, statutu in drugih internih aktih podjetja mora kandidat izpolnjevati še naslednje:

- da ima visoko izobrazbo usnjarskopredelovalne, ekonomske ali organizacijske smeri, tri leta delovnih izkušenj pri delih oz. nalogah s posebnimi pooblastili in odgovornostmi v gospodarstvu

- da ima višjo izobrazbo usnjarskopredelovalne, ekonomske ali organizacijske smeri, pet let delovnih izkušenj pri delih oz. nalogah s posebnimi pooblastili in odgovornostmi v gospodarstvu.

Kandidati naj pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev pošljejo v 8 dneh po objavi razpisa.

Mandat direktorja bo trajal do lastninskega preoblikovanja podjetja.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh po imenovanju delavskega sveta.

MARUTI

Prodaja:

EMINENT, d.o.o.

Dol. Kamence 25/a, Novo mesto, tel. (068) 323-902

Partizanska 21, Novo mesto, tel. (068) 28-950

Belokranjska 16, Črnomelj, tel. (068) 51-379

Pooblaščen servis in prodaja rezervnih delov

AVTOSERVIS MURN

Resljeva 4, Novo mesto

tel.: (068) 24-791

AVTOSERVIS

Aleš PETERLIN

Novo mesto

Pod Trško goro 90

vam nudi

* športne vzmeti **JAMEX** za vse tipe vozil

Na zalogi so vzmeti za vozila:

Alfa 155 1.8 TS	22.946 sit
BMW 316i / 318i	26.257 sit
Golf III 1.4	18.215 sit
Golf II	15.298 sit
Opel Calibra	26.336 sit
Fiat Tipo 1.4/ 1.6/ 1.7 D	22.946 sit
Fiat Uno	17.506 sit

* športne zračne filtre **JAMEX**; s tem filtrom vaš avto pridobi okoli 3 Kw, menjava filtra pa je potrebna le na vsakih 60.000 km

* športne izpuhe **Sebring**

* velik izbor dodatne opreme in motortoningov, znamke **Ella**, za vsa vozila **Renault**

Informacije na telefon 22-372.

... pokrajinski tednik, ki poroča

- o vsem, kar se zgodi zanimivega na Dolenjskem, Beli krajini, Posavju, na Kočevskem in drugod,
- piše preprosto, razumljivo in kratko,
- daje vsem svojim bralcem možnost, da v njem sodelujejo,
- nudi nešteto možnosti za oglaševanje.

68000 Novo mesto
Glavni trg 24
tel.: 068/323-606
fax: 068/322-898
oglasno trženje:
068/323-610

VOZITE AVTO **ŠKODA** ?

**PRIDRUŽITE SE
AVTO MOTO DRUŠTVU
AVTOIMPEX — ŠKODA!
IZKORISTITE ŠTEVILNE
UGODNOSTI, KI JIH
ČLANSTVO PRINAŠA.**

INF. PO TEL. (061) 322-615
OZ. NA NASLOV: AMD AVTOIMPEX — ŠKODA
CELOVŠKA 34, LJUBLJANA (NASPROTI HALE TIVOLI)

**NAJ BO ŠKODA
VAŠA PREDNOST!**

IQ + ♥ = ŠKODA
Volkswagen Group

OHRANITE HRANLJIVE SNOVI RASTLIN
IN POVEČAJTE PRIREJO MLEKA IN MESA

plantanaze

naravni biološki dodatek za siliranje

PLANTANAZE je idealen dodatek za siliranje vseh vrst silaže: trave, detelje, koruze, žitnih zrn itd.

- usmerja fermentacijo, preprečuje kvarjenje silaže
- ohranja hranljive snovi in izboljša okus silaže
- preprečuje pregrevanje zelene mase
- je prijazen do okolja
- v nekaj dneh pomaga do kakovostne krme

PREPROSTO DO KAKOVOSTNE SILAŽE

SMO ZA 20 — 70% CENEJŠI

pletilstvo breza

Industrijska prodajalna
Resljeva 1 (Kandija, ob Krki)
nasproti trgovine MIKO
NOVO MESTO

Nudimo vam bombažne športne nogavice, ženske hlačne nogavice, žabice, perilo, brisače, puloverje, kavbojke, krila, jakne in še marsikaj po izjemno **UGODNIH INDUSTRIJSKIH CENAH.**

Dragi Dolenjci! Pridite k nam, splačalo se vam bo!

Odprto: od 8. do 19. ure,
sobota od 8. do 12. ure
Tel.: 22-964

Tanin

LASTNIKI KOSTANJEVIH GOZDOV!

S prihodom pomladi se sezona za posek pravega kostanja ni končala. TANIN SEVNICA tak les odkupuje vse leto. Les je lahko tudi suh, grčav ali kriv. Po potrebi vam opravimo tudi posek.

Rok plačila je 15 dni po dobavi.
Pokličite nas na telefonsko številko: 0608/41-349 ali 41-044 in o vsem se bomo dogovorili.

moderni interieri

Cesta herojev 28 tel.: 068/22-798
68000 Novo mesto fax: 068/321-959

Vam nudijo široko izbiro pohištva domačih in tujih proizvajalcev po ugodnih cenah. Na zalogi ortopedske vzmetnice vseh dimenzij po zelo ugodnih cenah!

Za vse artikle vam nudimo od 5 — 30% popusta. Prodaja na čeke 1 + 3 brez obresti in zelo ugodni kreditni pogoji.

Obiščite nas in se prepričajte.
Delovni čas: od 8. do 19. ure, ob sobotah od 8. do 12. ure.

SHUJŠAJTE PRED POLETJEM

HUJŠAJTE S POMOČJO NARAVE 061/728-519

SLIM-TEE

NARAVNI ZELIŠČNI ČAJ

SLIM-TEE je naravni zeliščni čaj, ki pomaga pri hujšanju in ohranjanju idealne telesne teže brez omejevanja Vaših prehrabnih navad. Z naravnim SLIM-TEE čajem hujšate hitro in na zdrav način. Zmanjšuje Vam apetit hkrati pa Vam krepi organizem in odpornost. SLIM-TEE veča vitalnost, Vas požiivi in Vam daje občutek ugodja. Pospešuje tudi delovanje prebavnih sistemov in pomaga pri nespečnosti in koncentraciji.

CENA: SAMO 500 SIT z plačano poštnino

Priimek in ime: _____
Naslov: _____
Poštna št.: _____
Kraj: _____ Komadov: _____

Naročila po tel.: 061/728-519 ali na naslov O'NECO P.P. 45, 61235 Radomlje

KRI

REŠUJE ŽIVLJENJE!

TRANSFUZIJSKI ODDELEK NOVO MESTO

ODVZEM VSAK TOREK IN ČETRTEK

od 6. ure do 9.30

PIONIR

GRADBENO INDUSTRIJSKO PODJETJE NOVO MESTO

NOV ŠPORTNI CENTER

Sredi srednješolskega kompleksa v Novem mestu obdanega z idilo košenic in gozdov, pričnemo z izgradnjo večnamenskega športno-poslovnega objekta "TELOVADNICE"

Okolica trenutno podrejena šolskim in športnim aktivnostim, potrebuje tudi ponudbo trgovskih, nastanitvenih in poslovnih želja. Vse to predvidevajo raznovrstni prostori v sklopu telovadnice kot so:

fitness center, savna, squash, ambulanta, trgovine, butiki, gostinski lokali in prostori raznih pisarniških, poslovnih oziroma storitvenih dejavnosti

Ker je število ponujenih m² omejeno, si željen prostor zagotovite že danes.

POKLIČITE NAS, OGLASITE SE PRI NAS, PRIČAKUJEMO VAS.

V pričakovanju vaše poslovne odločitve- dobrodošli v novem športnem centru v Novem mestu

Informacije: GIP "PIONIR" Novo mesto

Kettejev drevored 37

tel. 068/321-826, 323-686 faks. 321-037

gradnja zaupanja

HYUNDAI LANTRA 1.6 GLSi 16V, model 94
PONY, model 94, že od 16.990 DEM
SCOUPE, model 94, od 26.500 DEM
LANTRA, model 94, od 26.200 DEM
SONATA, model 94, od 29.990 DEM
kombi GRACE H-100 od 25.800 DEM
— triletna garancija ali 100.000 km in šestletna garancija na pločevino

HYUNDAI
VEDNONA DOBRI POTI

EMINENT, d.o.o., Dol. Kamence 25/a, Novo mesto, tel. 068/323-902
avtosalon HYUNDAI, Partizanska 21, Novo mesto, tel. 068/28-950

tedenski koledar

Četrtek, 28. aprila - Pavel Petek, 29. aprila - Robert Sobota, 30. aprila - Katarina Nedelja, 1. maja - praznik dela Ponedeljek, 2. maja - Boris Torek, 3. maja - Aleksander Sreda, 4. maja - Cveto

LUNINE MENE
2. maja ob 16.32 - zadnji krajec

kino

BREŽICE: Od 28. do 30.4. in 2.5. (ob 20. uri) kriminalni film Pe-likanovo poročilo. Od 28. do 30.4. in

2.5. (ob 18. uri) risani film Mačke iz visoke družbe.

CRNOMELJ: 29.4. (ob 20. uri) ameriški akcijski film Popoln svet. 30.4. in 1.5. (ob 20. uri) ameriška pustolovska drama Živi.

KRSKO: 29.4. (ob 20. uri) in 1.5. (ob 18. uri) ameriška komedija Romanca v Seattlu.

METLIKA: 28. in 29.4. (ob 20. uri) ameriška pustolovska drama Živi. 1.5. (ob 20. uri) ameriški akcijski film Popoln svet.

NOVO MESTO: 28.4. (ob 10. uri) risani film Mačke iz visoke družbe. 28.4. ter 3. in 4.5. (ob 17. in 19. uri) pa od 29.4. do 2.5. (ob 10., 17. in 19. uri) mladinski film Willy. Od 28.4. do 4.5. (ob 21. uri) drama Čas nedolžnosti.

kmetijski stroji

AGROIZBIRA KRANJ nudi ugodno blago za generalno popravilo traktorjev Fiat, Zetor, Univerzal, Ursus, Torpedo, Tomo Vinković, IMT, akumulatorje Vesna in Topla: 12 V 97 - 100 Ah, cena 8.050 SIT, gume Barum 12.4/11 - 28, cena 20.500 SIT. Pokličite nas! ☎ (064)324-802. 3546

TRAKTOR TV 419 ugodno prodam. ☎ 40-874. 3864

MOTOR za BCS na petrolej prodam. ☎ 40-039. 3872

TROSILEC HLEVSKEGA GN-OJA znamke Sip VTG 3000 prodam. Jože Miklič, Ornuška vas 6, Trebelno.

KOSILNICO BCS in mlado brejo kravo prodam. ☎ (0608)43-247.

VELIKA IZBIRA kosilnic BCS in kosilnic TCM, žitnih sejalnic Gaspar-do, vrtvaskih bran in frez Maschio, nakladalnih prikolic 12 m3, 15 m3 in cistern s topom Durante. ☎ (064)622-575. 3899

ZELO ugodne cene kiper prikolic Tehnostroj 4.5 T in nakladalca gnoj-a TN 400. Hitra dobava traktorjev Fiat, Deutz in Zetor. ☎ (064)622-311. 3900

PRODAJAMO in kupujemo leme-že in nože za vse tipe plugov in frez. Kovaštvo Černigoi, Lokavec 45, Aj-dovščina. ☎ (065)62-645. 3901

MOTOKULTIVATOR Tomos MK - 2, star 5 let, dobro ohranjen, ster nar-hrbtno škropilnico prodam. ☎ (068) 45-193.

OBRAČALNIK TAJFUN, betonski mešalec, barvni tv Iskra, prodam. Rozman, Mali Vrh, ☎ 78-285. 3921

MALO RABLJEN kultivator Honda F 600 prodam. ☎ 52-686, po 12. uri vsak dan. 3935

PUHALNIK GRIČ z noži ali brez elektromotorja, skoraj nov, ugodno prodam. ☎ (0608)77-077, popoldne. 3938

OBRAČALNIK SIP 2,20 m prodam. Peter Muhar, Zbure 23, Šmar-ješke Toplice. 3941

TRAKTOR URUSUS C, 360 KS, star 6 let, dobro ohranjen, prodam. Vid-mar, Dražča vas 14, Žužemberk. 3949

TRAKTOR ZETOR 5211, 307 de-lovnih ur, prodam. Franc Kosec, Pod Trško goro 74, Novo mesto. 3950

motorna vozila

GOLF GTD, z originalno opremo, 12/91, črne barve, prodam. ☎ (068) 27-989, ali (0609)616-147. 3842

ZASTAVO 128, letnik 1987/88, po-trebno manjšega popravila, ugodno prodam. ☎ (068)64-313. 3843

JUGO KORAL 45, 3/89, 57.000 km, registriran do 3/95, prodam. ☎ 20-397. 3844

Avtohiša Berus servišno prodajni center

Velika Cikava 23, Novo mesto tel.: 068/25-098, fax: 068/25-641

R 4, letnik 1987, prodam. ☎ (061) 875-085.

ALFO 33, 1.5, prodam. ☎ 22-220.

GOLF 1600 BENCIN, pet prestav, nemški, veliko dodatne opreme, rdeč, letnik 1986, prodam. ☎ (0608)75-238, zvečer. 3845

GOLF JXD, letnik 1986, prodam. ☎ (068)45-058, po 18. uri. 3849

LADO SAMARO 1500 S, letnik 1993, registrirano do 7/94, dodatno opremljeno, prodam. Breznikar, Sta-ra Bučka 32, Škocjan, ☎ (068)76-087. 3850

JUGO 45, rdeč, prva registracija 1/90, dobro ohranjen, prodam. ☎ 79-149. 3853

Z 101 GTL, letnik 1984, registriran do 11/94, prodam. Franc Brajer, Gor. Lanknice 2, Mokronog. 3854

MOPED TRIBRZINEC, tip 12, starejši, vozen, zaradi bolezni prodam. Anton Kastelec, Gubčeva 45, Metlika. 3855

VW HROŠČ 1200, letnik 1963, regi-strirano do 4/95, še vsa oprema za ameriški trg, prodam za 1500 DEM. ☎ (068)60-116, med vikendom. 3862

126 P, letnik 1986, registriran do 6/94, prodam za 1300 DEM. ☎ (068)65-383, zvečer. 3863

TRABANT, letnik 1987, registri-ran do 7/94, 42.000 km, prodam za 700 DEM. ☎ (068)56-501. 3868

Z 101, letnik 1985, registrirano celo leto, prodam za 1800 DEM. Franc Strniša, Jezero 29, Trebnje. 3869

LADO SAMARO 1500, letnik 11/90, 5 ero vrat, prodam za 7000 DEM. ☎ (068)48-581. 3875

JUGO 45, letnik 1986, registriran do 26.3.1995, rdeč, redno servisiran, prodam. Robert Kabur, Gor. Težka voda 17, Stopiče. 3879

FORD SIERRA 1,3 GL, letnik 1987, bele barve, 89.000 km, ohranjen, prodam. Možna menjava za cenejši avto. ☎ (068)78-105. 3882

OPEL REKORD 2.0 S LUXUS, letnik 1982, zelo dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)41-130. 3883

GOLF JXD, 7/89, kovinsko zelene barve, nove gume, radio, alarm, od-lično ohranjen, nujno prodam. ☎ (068)41-130. 3884

JUGO KORAL 45, letnik 1989, regi-striran do 4/95, prodam. ☎ 85-863.

Z 750, prevoženih 17.000 km, in motokultivator Motoguti, skoraj nov prodam ali menjam za avtogenovarilni aparat (kisik - plin). ☎ (0608)82-831. 3891

Z 750 bele barve, v dobrem stanju, registrirano do 20.2.1995, ugodno prodam. ☎ 24-768, 22-900. 3911

Z 101, letnik 1988, prodam. ☎ 48-334. 3915

R 19, rdeč, 9/89, prodam za 13.200 DEM. ☎ 84-707. 3916

JUGO 45, letnik 1988, registriran do 7/93, ugodno prodam. ☎ (068)25-906. 3920

126 P, letnik 1989, prodam. ☎ (0608)78-123. 3926

Z 101, 11/89, prodam za 2.700 DEM. ☎ 26-951. 3931

AX RD, letnik 1989, odlično ohran-jen, drugi lastnik, prodam za 9.700 DEM ali menjam. ☎ (068)42-086.

MOTOR APN 6 TOMOS ugodno prodam. ☎ (068)44-284, od 15. do 19. ure. 3940

KAMION MERCEDES, 12/13, letnik 1979, prodam. ☎ 79-104, do-poldne razen srede. 3944

ALFO 1,5, 33 prodam. ☎ 22-220, Marko. 3945

ALFO 33 1,5, zlata deteljica, letnik 1986, prevoženih 92.000 km, prodam ali menjam za R 4. ☎ 324-113. 3946

obvestila

NESNICE, mlade jarkice, 4 mesece stare, rjave, opravljena vsa cepljenja, prodajamo po zelo ugodni ceni. Naro-čila sprejemajo od 13. ure dalje vsak dan in dajejo vse informacije: Jože Zupančič, Otovce 12, Črnomelj, ☎ (068)52-806, Gostilna Cetin, Mostec, Dobova, ☎ (068)67-578, in Anita Jan-zežič, Slepšek 9, Mokronog, ☎ (068) 49-567. 1589

ZALUZIJE, rolete in lamelne zave-se izdelujemo in montiramo po kon-kurenčnih cenah. ☎ 44-662. 2827

SPREJEMAMO NAROČILA za vse vrste piščancev, enodnevnih in večjih. Valilnica Senovo 281, Mio Gunjilac, ☎ (0608)79-375. 3885

PURANI, beli, težki, stari 5 tednov, bodo v prodaji 14. maja. Sprejemamo naročila. Kuhelj, Šentjernej, ☎ (068) 42-524. 3886

GRADITELJI, POZOR! Po kon-kurenčnih cenah izdelujem peč in boj-lerje za centralno in solarno ogrevanje. Garancija za peči je 5 let. ☎ (063)39-878. 3887

ELEKTROINSTALACIJE na no-vogradnjah in adaptacijah vam hitro in ugodno izvede elektroinstalater z 20-letnimi izkušnjami. ☎ (061)777-190. 3913

posest

2 HA TRAVNIKA v Selcih pri Do-brnici oddam v najem ali prodam. ☎ (068)49-651. 3873

PARCELO, nadomestna gradnja, 1380 m2, v Potočni vasi, ugodno prodam. ☎ 21-801, popoldan. 3902

PARCELO, primerno za vinograd in vikend, 26 a, ter namizni šivalni stroj cik - cak znamke Sears prodam. ☎ 75-356. 3905

V CENTRU Dobove prodam eno-nadstropno podkleteno hišo z vrtom in dvoriščem, primerno za trgovino ali obrt. Cena po dogovoru. ☎ (0608)67-111. 3909

NA DOLENJSKEM, vas Boršt 2 pri Dvoru, zelo poceni in ugodno prodam staro hišo, njivo, travnik, nekaj vinograda in zapuščen vinograd z zi-danico. Prodamo tudi posamezne parcele. Do vseh teh parcel je nova as-faltirana cesta. ☎ (061)771-064, Da-nica Križman. 3925

OPUŠČEN VINOGRAD, cca 550 m2, v Starih vinah pri Škocjanu prodam. ☎ 49-017. 3937

prodam

SEDEŽNO GARNITURO (1 x dvosed-postelja, 2 fotelja, kot), prodam. ☎ (068)26-288, po 19. uri. 384

140 l kompresor, domača izdelava, prodam. ☎ 26-669.

V BREŽICAH ugodno prodam 80 basno harmoniko Weltmeister in fur-nirano kuhinjsko mizo. Pisne ponud-be pošljite na Dolenjski list pod šifro: »DOM«. 3840

VEČ GOBELINOV različne veli-kosti ugodno prodam. ☎ 44-730. 3846

DALJNOGLED, kasete nemškega jezika 2000 S, prvi del, prodam. ☎ (068)45-526, po 20. uri. 3847

HARMONIKO MELODIJA, duri Be, Es, As, Des, malo rabljeno, kot no-vo, prodam za 2300 DEM. Franc Žu-panc, C. Kozjanskega odreda 9, Seno-vo. 3848

1500 KOMADOV rabljenih zarez-nih strešnikov Kikinda prodam za 15000 SIT. ☎ (0608)31-072. 3851

ČOLNELAN 401 ugodno prodam. ☎ (0608)62-870, 31-812, 31-407.

KOBILO, staro tri leta, brejo teli-co, puhalnik na kardan in bukova dr-va prodam. Draginc, Konec 11, Novo mesto. 3856

SPIROVCE, dolžina 5 in 4 m, prodam. ☎ (068)76-081. 3857

RAVNO PLOČEVINO Trimo (300 x 110 cm), debeline 0,5 mm, belozelene barve, prodam. ☎ 51-164. 3858

CERTIFIKATE v vrednosti 400.000 SIT prodam. ☎ (068)43-657. 3859

SYNTHESIZER GOLDSTAR, z malimi tipkami, še v garanciji, ugodno prodam. ☎ 26-763. 3860

VEČ NAREJENIH GOBELINOV, lahko na dva čeka, prodam. Ugodno prodam tudi certifikat. ☎ (068)76-526. 3861

RABLJENA OKNA z roletno in no-tranja vrata ugodno prodam. ☎ (068)84-896. 3865

VIDEOREKORDER FISHER, star 4 leta, prodam za 300 DEM ali menjam za žensko gorsko kolo v tej vrednosti. ☎ (068)84-623. 3866

NOVA POLKNA za okna (8 komado-vo) in balkonska vrata (2 komada), prodam. Janez Udovič, Mihovo 21 B, Šentjernej. 3867

KOLO ROG BMX 20, dobro ohran-jeno, ugodno prodam. Anton Ku-har, Orešje 40, Sevnica. 3870

CEMENTNO strešno opekp, 2000 komadov, prodam. ☎ (0608)82-222. 3871

KLAVIRSKO HARMONIKO, 96 basno, prodam za 1000 DEM. Dam tudi na obroke. ☎ 32-547. 3874

NOVE univerzalne varilne aparate, enofazne in trifazne, s polnilcem in štarterjem, ugodno prodam. Martin Liseč, Lukovec 31 a, Boštanj. 3878

MOTOKULTIVATOR SUPER SP-ECIAL, z 750 za dele, žensko kolo na 10 prestav in računalnik Amstrad prodam. ☎ (068)86-252. 3880

ŠTIRI ŠIPE z okvirji (160 x 140), primerne za vrtnarijo ali balkone, prodam. ☎ 42-705. 3881

ZAMRZOVALNO SKRINJO, 410 l, malo rabljeno, ugodno prodam. ☎ 43-790. 3888

DRVA v gozdu prodam. ☎ 42-473. 3892

2 T sena prodam. ☎ 73-275. 3894

KVALITETNO rdeče vino zelo ugodno prodam. Šentjernej, ☎ (068) 42-135. 3895

PO UGODNI CENI prodam po-hištvo za dnevno sobo. ☎ (068)26-224. 3897

PRAŠIČA, težkega 150 kg, prodam po 200 SIT/kg. ☎ 76-209. 3906

OPEKO Kikinda, 1700 kom., prodam. ☎ (068)22-831, zvečer. 3908

KRAVO SIVKO, brejo, težko 650 kg, prodam. ☎ 44-685. 3910

COLN MAESTRAL 9 in motor Tomos 4,5 S ter francosko ležišče za eno osebo prodam. ☎ 26-233. 3912

CERTIFIKATE v vrednosti 950.000 SIT ter sedemdnevni luksuzni apart-ama za 4 osebe v Španiji prodam naj-boljšemu ponudniku. Naslov v oglas-nem oddelku. 3918

NEMŠKO DETELJO, ki se kosi ce-lo leto ob asfaltni cesti, in suho deteljo prodam. Vprašajte v Brezovici pri Bu-šinjci vasi za Kebu. 3922

SUH LES za brunarico, velikosti (6 x 5 m), ter okna in vrata za brunarico prodam. ☎ 26-675. 3923

ŠTIRI GUME 165/70/13, dve gum-i 145/12 na platiščih in kopalniško kad prodam. ☎ (068)25-195. 3924

SALONITKE, 8 valne, sive, nove, 170 komadov, prodam 25 = ceneje. ☎ 43-705. 3927

ZAMRZOVALNO skrinjo (310 l), prodam. ☎ 24-089. 3928

1000 KG SENA prodam. ☎ 27-710. 3929

PREŠO na kamen, starinsko, in gumi voz prodam. ☎ (068)28-312. 3930

NEMŠKO OVČARKO, rodovniško, vrhunskih staršev, delovnih, prodam. Katarina, ☎ 25-766. 3932

300 l rdečega vina s srebrnim priznanjem prodam po 1 DEM/l. Kralj, Dobliče, Črnomelj. 3934

HRASTOV SOD (500 l) prodam za 300 DEM. ☎ 44-194. 3936

SMREKOV LES za ostrešje, žagan in okrogel, so željene dolžine, prodam. Pavle Podlogar, Dobovec 6, Šentjanž. 3939

KOLO pony, dobro ohranjeno, prodam. ☎ 56-327. 3942

VEČ ČEBELJIH DRUŽIN s panji ali brez, prodam. ☎ (068)87-580.

razno

OPRAVLJAM popoldanska pisa-niška opravila (tipkanje, prepisov-nje). ☎ 323-378, popoldne. 384

IŠČEM inštruktorja za osno strojništva, tehnologije in strojeslov-za strojno šolo. ☎ (068)21-946. 387

PREVOZI IN SELITVE do 6 t do ma in v tujini. ☎ 28-907, 28-549. 389

POSLOVNE PROSTORE v Me-likli, pri centru Gala, oddam. ☎ 63-121. 390

AVTOMAT Hek za brizganje pla-stike, od 1 do 4 gr, ter kompresor Shamal ZY 085, brezoljni, brezšume prodamo ali damo v najem. ☎ (06) 222-360, od 8. do 12. ure. 390

PROSTOR, primeren za trgovin-ali skladišče, oddam. ☎ (068)44-274. 391

službo dobi

ZASTOPNIKI in vodje skupin! V bimo vas, da se priključite naši mlavo-zaalobji pri organizirani prodaji eneg najlepših knjižnih projektov na Slo-venskem. Pokličite nas, ne bo vam za-☎ (061)313-028, od 8. do 14. ure. 389

stanovanja

ENOSOBNO opremljeno stanova-nje v centru Novega mesta oddam. ☎ 25-938. 387

STANOVANJE v Šentjerneju od dam za 3 leta. Predplačilo. ☎ (066)74-068. 389

ENOSOBNO opremljeno stanova-nje v Novem mestu oddam. ☎ 25-869. 391

DVOSOBNO STANOVANJE Metliki, 55 m2, centralna, SAT TV takoj vseljivo, prodam za 70 DEM/m2. ☎ 59-310. 394

V NOVEM MESTU oddam za ve-leč večje stanovanje. Predplačilo. ☎ (068)20-374. 394

NAJAMEM GARSONJERO al-enosobno stanovanje v Metliki ali bližnji okolici. ☎ (061)348-117.

POPRAVEK

V prejšnji številki Dolenj-skega lista je pri zahvali VIK-TORJA PUNGERČARJA po pomoti izpadla zahvala po-djetju LABOD iz Novega me-sta. Se opravičujemo!

LERAN, d.o.o.

Novo mesto, Lebanova 24

Prodajamo:

• stanovanja in hiše na območju dolenskih občin;

• trgovino v Novem mestu, pos-lovno-trgovsko stavbo v Kostan-jevici; picerijo, bife in gostilno v Novem mestu;

• poslovne prostore v Novem me-stu, na Trdinovi in na Prešernov-em trgu, primerne za biroje in ateljeje;

• stavbe, primerne za poslovno dejavnost, v Škocjanu in Novem mestu, vikende v Soteski, Semiču, Osojniku, Tančji Gori, Zaloki, Klenoviku, Gabrju, Kostanjevici, Šmaru in Zaplazu;

• parcele za gradnjo v Novem mestu, Žuž

vaš kanal

Trdinovega vrha na kanalu **41**

vsak dan ob 19. in ob 21. uri NOVICE,

vsak torek ob 20. uri CELOVEČERNI FILM
in NOVICE ob 21.30

vsako soboto tedenski pregled OD SOBOTE DO SOBOTE
in

mladinska oddaja MKC TV

vsak ponedeljek po NOVICAH ŠPORTNI PREGLED

FOTOMODELI

Agencija "Dober glas" v povezavi z Bernardo Marovt vabi izkušena in neizkušena dekleta in fante na izbor za snemanje kataloga znamke "Armani".

Telefon: (061) 125-82-12, int. 208, vsak dan od 10. do 14. ure.

KIK INTERIER, d.o.o.

- prodaja in montaža stropov Armstrong
- izvedba predelnih sten in stropov Knauf in Rigips
- ureditev podstrešij
- ureditev ustrezne razsvetljave

Takoj zaposlamo 2 monterja suhomontažnih izdelkov (zidar, tesar, mizar)

Informacije na tel.: (068) 321-028 med 7. in 15. uro

OBVESTILO!

Moško frizerstvo »OBERČ FRANC« obvešča cenjene stranke, da od 3. 5. 1994 obratuje na Novem trgu 1 (nad Dolenjkinim supermarketom). Se priporočam!

AVTOŠOLA DUAL EXPRES d.o.o.
Glavni trg 30 (nad slaščičarno)
Novo mesto,
tel.: 068/24-413

vpisuje:
v pospešeni in izmenski tečaj iz cestno prometnih predpisov za voznike motornih vozil B, C in E kategorije. Tečaj se bo pričel 9. maja, **dopolnjen, ob 10. uri** in popoldan, ob 15. uri.

Pogoni za daljinsko odpiranje dviznih, dvokrilnih in sekijskih garažnih vrat
Tel/Fax: 068/41-169

MANA

turistična agencija

Partizanska 7, NM
tel.: 321-115, 28-136

CELOTNA TURISTIČNA PONUDBA NA ENEM MESTU!!!

ZAHVALA

V 83. letu nas je dne 6. 4. 1994 zapustila naša draga mama, stara mama, prababica in tašča

MARIJA OBREZA

roj. Šafer
iz Srednje vasi

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sodelavcem in znancem, ki ste pokojno v tako velikem številu pospremili na zadnji poti in ji poklonili cvetje. Še posebej se zahvaljujemo Domu starejših občanov iz Črnomlja in gospe Fani za skrb in nesebično pomoč.

Žalujoci: hčerki Lada in Branka z družinama ter ostalo sorodstvo

V SPOMIN

2. maja mineva žalostno leto, odkar ni več med nami

JOŽETA STEPANA

iz Valantičeve 8, Novo mesto

Vsem, ki se ustavljate ob njegovi zadnji življenjski postaji, hvala!

Žalujoci: žena Pepca, sinova Jože in Mirko in hči z družino

ZAHVALA

V 94. letu starosti je od nas odšla v novo življenje draga mama

NEŽA HOSTA

roj. Turk

iz Dol. Stare vasi 22, Šentjernej

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste z nami delili bolečino in nam nesebično pomagali. Hvala tudi gospodu župniku ter pevcem.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 67. letu življenja nas je po dolgi in težki bolezni za vedno zapustil dragi mož, ata, dedek, brat, stric in svak

JOŽE PETROVČIČ

iz Stare Cerkve 75

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki ste nam v teh težkih trenutkih kakorkoli pomagali in nam izrekli sožalje, pokojniku darovali vence, cvetje in sveče ter ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala velja zdravstvenemu osebju iz Kočevja, zlasti patronažnima sestrami Francki in Ivanki za vso pomoč pri negi in lajšanju bolečin, g. župniku za lepo opravljen obred, pogrebnikom, govorniku za izrečene besede ob odprtem grobu in zaigrano žalostinko.

Žalujoci: vsi njegovi

Stara Cerkev, 11.4.1994

ZAHVALA

Delo, trud, trpljenje — to bilo, Franci, tvoje je življenje.

V 66. letu starosti nas je zapustil naš stric, prijatelj in sosed

FRANCI POLENŠEK

Gorenje Laknice 26, Mokronog

Iskreno se zahvaljujemo za podarjeno cvetje, sveče, g. župniku iz Mokronoga za lepo brano sv. mašo ter g. Marjanu Baletu za vso pomoč. Hvala tudi sosedom in pevcem. Vsem še enkrat prisrčna hvala!

Žalujoci: njegovi

ZAHVALA

Ni več bolečin, ni več trpljenja, vse to je vzela zemlja. V našem domu ostala je praznina, v naših srcih težka bolečina.

V 62. letu starosti nas je mnogo prežgodaj zapustila draga mama, tašča, stara mama, sestra in teta

NEŽA MALNARIČ

s Štrekljevca 9 pri Semiču

Iskrena hvala vsem, ki ste v težkih trenutkih sočustvovali z nami, nam pomagali, izrekli sožalje, darovali vence, cvetje in sveče ter vsem, ki ste našo drago mamo v tako velikem številu pospremili k zadnjemu počitku. Posebej se zahvaljujemo sodelavcem Leso Črnomelj, Iskre Semič, Dolenjke Semič, osebju Kirurškega oddelka-intenzivna nega Splošne bolnice Novo mesto, sorodnikom, sosedom, DU Semič, govornicami ter g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

V globoki žalosti: sin Tone z družino, sin Jože z družino in ostali sorodniki

REKLAM STUDIO VABI

Ste kdaj sanjali o manekinstvu, ali si želite postati fotomodel? Menite, da sta vaš izgled in višina v skladu z znanimi normami? Samozavest bo za začetek dovolj! Napišite ponudbo z rojstnimi podatki, naslovom in telefonom in jo pošljite na naslov Reklam studio, p.p. 119, Novo mesto.

Lidija Lenarčič, uspešna dolenjska manekenka.

Vaše sodelovanje bi potrebovali za izvedbo modnih revij, snemanja katalogov, prospektov, koledarjev, posterjev, reklamnih filmov in TV spotov, oziroma pri komercialnih promocijah naših partnerjev in njihovih artiklov.

Zberite pogum, svet mode morda pričakuje ravno vas!

Novo prikolico ADRIA LI-NEA 400 ugodno prodam.
Tel. 0608/61-975, 0609/612-999.

adriatik

PRODAJA VOZIL

Kristanova 45 (vrtnarija)
68000 Novo mesto
Tel./fax. 068/24-409
Mobitel 0609/612-999

KREDIT LEASING

DOLENJSKI LIST

V SPOMIN

Tako kot valovi Krke se zgube v daljavi, odšel si tiho, brez slovesa, za seboj si pustil le spomin.

Zopet je 27. april, dan, ko je spomin še bolj živ, solz še več, dragi

BORIS BEZEG

iz Regrče vasi

Minilo je leto dni, leto žalosti, leto spominov, ko je daleč v tujini našel svoj mir. »Mir«, ki je zanj prišel mnogo prerano. Vendar veliki pesnik je zapisal: Odrpta noč in dan so groba vrata, al' dneva ne pove nobena povrat'ka. Čeravno čas težko je legel vmes, to, kar je bilo, je ostalo onkraj pozabe, le spomin ta nežni ostal je vedno ob meni. V mojem srcu bo vedno odmeval jek vzdihljaja - ZBOGOM! Pesem ptic in pesem vetra naj mirno spanje Ti želita!

MARTA

ZAHVALA

Vse življenje si skrbela, v dobri volji si živela, vedno nasmejana in vesela boš v naših srcih, mami, ti.

V 56. letu starosti nas je zapustila draga žena, mama in stara mama

MARIJA LUZAR

roj. Brkopec

iz Adamičeve ul. 14, Novo mesto

Z žalostjo v naših srcih se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sodelavcem, znancem in sosedom, ki so naši mami po dolgi in težki bolezni v najtežjih trenutkih stali in strani in jo v tako velikem številu pospremili na njeni prerani zadnji poti. Prav tako se zahvaljujemo vsem za izrečeno sožalje, darovano cvetje, vence, sveče in svete maše, vaščanom KS Mali Slatnik, delavcem Pionirja, Avtohiša Ločna, delavcem TPV Treves in TPV, d.d., osebju Infekcijskega oddelka in Odelka za intenzivno nego Interne bolnice ter osebju Kirurgije bolnice Novo mesto za razumevanje in pomoč v najtežjih trenutkih. Hvala pevcem šmihelskega pevskega zbora in godbenikom novomeške godbe na pihala za lepe pesmi slovesa na zadnji poti. Prav posebej pa se zahvaljujemo za pomoč družini Brkopec z Male Cikave in patru Felicijanu za res lepo opravljen cerkveni obred.

Žalujoci: mož Jože, sin Jože z družino, sin Damjan z družino in sorodniki

Erna Gruden

V zdravstveni postaji Straža dela sestra Erna Gruden. Ta navedba je pomankljiva, ker oseba s tem imenom in priimkom dela zelo pogosto in zelo velikokrat daleč stran od Straže. Ljudje jo poznajo v vaseh in zaselkih vse tja do Podljudna, Laz in Crmošnjic, kamor prihaja kot patronažna sestra vselej takrat, ko je potrebno komu pomagati v bolezni ali podobni stiski. Prihaja podnevi, zvečer in ponoči, ob delavnikih in ob dela prostih dneh. Nema lokrat jo poiščejo ne samo v službi, ampak tudi doma, in ona sede v avtomobil pa se odpelje tja, kjer jo potrebujejo. Bolnike včasih kar sama odpelje v bolnišnico ali na pregled, jim uredi vse potrebno v zvezi z različnimi izvidi in jim pomaga rešiti prenekateri problem, povezan z njihovim vsakdanom in njihovo boleznijo. Grudnova si pri tem ne dela skrbi, če naredi kaj več od tistega, kar bi morala po službeni dolžnosti. Pravi takole: "Za ljudi si moraš vzeti čas. Čas in še enkrat čas. Ne glej na uro, ali boš šel domov popoldne ob pol treh ali že pet minut pred drugo! Ko je delo opravljeno, greš domov." Ljudem, s katerimi se srečuje pri svojem vsakdanjem delu, očitno ni mogla prikriti neobičajnega odnosa do časa in urnika, saj o njej pravijo, da "nima ure". Medtem ko torej ne priznava velikega pomena časa v povezanosti s službo, pa ji marsikaj drugega pomeni vrednoto. Kot mati dveh otrok, žena in gospodinja v razmeroma dobro situirani

družini in kot patronažna sestra, ki je priča rojstvom in umiranjem ter razkošju in bedi sodobne Dolenjske, je še vedno ohranila veliko prijaznosti in idealizma. Taka, kot je, je še zmeraj pripravljena priznati, da ji je dan lep, če naredi kaj dobrega za sočloveka. Prepričana je, da dobra beseda res zmeraj dobro mesto najde tudi v življenju in ne samo v pregovoru in da dobro zmaguje nad zlim.

Tegob in stisk, zaradi katerih se ljudje obračajo po pomoč in toplotno besedo k patronažnim sestram, je toliko, da jim sama patronažna služba ni kos. Grudnova je zmeraj bolj prepričana v nujnost sodelovanja in pravi: "Delo patronažne službe je tako, da ves čas sodelujemo z različnimi ustanovami, kot so bolnišnica, Dom starejših občanov Novo mesto, Center za socialno delo Novo mesto, Caritas in Rdeči križ. Prav tako nepogrešljivi so stiki s krajevno skupnostjo in z različnimi podjetji." Sicer je problemov in stisk toliko, kolikor jih patronažna služba zazna. Ker se ukvarja z ljudmi vseh družbenih skupin, ima vedno sveže podatke o osebnih in družbenih težavah, ki tarejo dolenjskega človeka. "Patronažne sestre vidijo vse to. Kako ne, saj človeka spremljajo od starosti nič let vse tja do smrti!"

V tem smislu ji življenje ni prizaneslo, saj je sestra Erna vodja celotne novomeške patronažne službe in poleg tega dela v zdravstveni postaji Straža kot patronažna sestra. Za nameček je z zdravstveno in s socialno problematiko, ki se ji posveča v službi, zaposlena tudi kot predsednica socialno-zdravstvene komisije v krajevni skupnosti Straža. Kljub vsemu temu z nasmehom in očitno zadovoljna z delom pravi: "Izbrala sem pravi poklic." Pri tem misli tudi na tista leta, ko je kot medicinska sestra delala na kirurškem oddelku novomeške bolnišnice v sobi za intenzivno nego.

MARTIN LUZAR

Odškodnina v naravnem rezervatu?

Za zaščitena zemljišča, na katerih niso dovoljeni nikakršni posegi, bi morala občina plačati odškodnino ali jih odkupiti - Črnomaljska vlada se še ni odločila

ČRNOMELJ - Skupščina občine Črnomelj je leta 1988 razglasila območje zgornjega povišja reke Lahinje za krajinski park, v njem pa Nerajske in Lahinjske Luge za naravni rezervat, kjer še posebej niso dovoljeni nobeni posegi. Zato bi morala občina sprejeti ukrepe tudi glede zemljišč, bodisi da bi zemljo, ki je ljudje ne morejo obdelovati, odkupila - če bi krajani to seveda želeli - ali pa jim zaradi skromnejših pridelkov izplačala odškodnino.

Toda doslej ni bilo glede tega še prav nič storjenega. Ne občina ne republika nista v te namene oblikovali skladov, čeprav se problemi kopičijo in lahko se zgodi, da bodo negativno vplivali na nadaljnje postopke pri razglasitvi naravnih znamenitosti ali kulturnih spomenikov. Razglase ne naravne znamenitosti in kulturni spomeniki so namreč skrb vseh služb, ki so kakor koli povezane z gospodarjenjem na teh območjih. Zato bi te stvari morale imeti celo prednost. Toda doslej so bile različne akcije vodene le s kulturnega področja. Sedaj sicer nastaja v okviru parka poseben program celostnega urejanja vasi, ki pa žal ne bo rešil osnovnih problemov rabe kmetijskih zemljišč.

S problemom odkupa zemljišča oz. izplačila odškodnine se v zadnjih letih

črnomaljska občina srečuje pri enem od posestnikov, Francu Adamu iz Velikega Nerajca, ki ima v rezervatu Nerajske Luge več parcel s skupno površino 2,26 ha. Ker na teh zemljiščih ne sme uporabljati ne umetnih gnojil ne škropiv, je njegov pridelek manjši. Lastnik se je že večkrat obrnil tako na občinske upravne organe kot na ministrstvo za kulturo s prošnjo, da bi zemljo odkupili ali mu izplačali odškodnino, a ni dobil odgovora. Zato je v začetku tega leta vložil celo opomin pred tožbo za plačilo dobrih 280 tisoč tolarjev odškodnine za zadnjih šest let.

O tem vprašanju je nedavno razpravljala tudi občinski izvršni svet. Ker v osnutku letošnjega proračuna za te namene ni predviden denar, so tuhtali med dvema možnostma: ali v

proračunu odpreti posebno postavko tudi za te namen, vsoto pa bi določili glede na razpoložljiva sredstva ali pa odobrili Francu Adamu denar za plačilo odškodnine. Vendar se občinska vlada ni dokončno odločila. Tudi zato ne, ker se bo zakonodaja spremenila, niso pa tudi še znane pristojnosti novih občin na tem področju. M.B.-J.

"SKLEPČNI" PRI NOGOMETU

RIBNICA - Na tekmi v malem nogometu v dobrodelne namene so se pomerili na eni strani predstavniki republike Slovenije (poslanci, ministri Ivo Bizjak), na drugi pa predstavniki štirih ribniških strank in občinski delegati. Začudo so bili Ribničani skozi vso tekmo, ki se je končala neodločeno 3:3, "sklepčni", saj ni med tekmo nobeden zaradi užaljenosti zapustil igrišča, kot se sicer pogosto dogaja na sejah občinske skupščine. P-c

MAGIC PRIPRAVLJA KASETO - Sevnški učitelj športne vzgoje Miran Štojs se že dolga leta ukvarja z zabavno glasbo, saj se ga stari rockerji spominjajo še iz časov Blues Starov oz. Modrih zvezd, kjer je začel svojo glasbeno pot leta 1967, torej pri skupini, ki je bila nekajkrat visoko uvrščena na Stopovih lestvicah popularnosti. Štojs je zatem igral bobne kar pri nekaj ansamblih (Seplan, Žigolo, Foxy), septembra lani pa je zbral v skupini Magic 16-letno pevko Martino Živič, sicer gimnazijko, pa klavirista Matjaža Lipovža, učitelja angleščine iz Leskova pri Krškem, bas kitarista, obrtnika Matjaža Prevejška in solo kitarista Andreja Urbanca. Skupina Magic (na posnetku) igra pretežno plesno komercialno glasbo, največ na Čatežu, Otočcu, v Mokricah in v sevnški diskoteki Magic. Skupina pripravlja kaseto. Producent te je Zoran Košir, ki za Magic piše tudi glasbo, besedila pa prispevata Vlasta Bon - Revinsk in Ljubljčan Vlado Čermak. (P.)

DO SEZONE PRENOVITI HOTEL

KOČEVJE - Do 25. aprila bo dokončana gradbena dokumentacija za prenovo kočevskega hotela Pugled, dela pa bodo dokončana do 1. julija, ko je predvidena otvoritev prenovljenega hotela "visoke B kategorije s tremi zvezdicami". Pri prenovi je med drugim predvideno, da bo posej imela vsaka soba za goste tudi kopalnico. Že do konca maja bo predvidoma prenovljen bivši lovski dom v Kostelu in spremenjen v okrepčevalnico. Nekdanjo turistično kočjo Kostel pa nameravajo delno prenoviti in v njej urediti predvsem prenočitvene zmogljivosti, se pravi 12 do 20 ležišč. Vse te objekte je prevzelo M-Kmetijsko gospodarstvo, ki jih tudi preureja. Nadalje predlagajo, naj bi pri Kostelu občinski organi rezervirali zemljišče za gradnjo vikendov, ga ustrezno komunalno opremili in pripravili vso dokumentacijo, da bi bila možna hitra gradnja.

• Politiki nam obljubljajo: to jesen bo bolje. To je sen. (Jurij)

Z obeh strani Gorjancev

ANEKDATE IN PRIKODE ZAPISAL JOŽE DULAR

Voda v breg ne teče

Leta 1941, tik pred zadnjo vojno, so si nekateri v Metliki dali napeljati vodovod. Ko so delavci kopali järke, je stari Leopold Weiss vprašal mladega Flajšmana:

- "Darček, pa kaj delajo ti ljudje?"
- "Vodovod bodo napeljali. Iz Obrha do nas."
- "Darček, bédak si! Kdaj pa si še videl, da voda v breg teče?"
- "Bo tekla, bo!"
- "A hodi nekam, šunak bedasti!" se Weiss ni dal prepričati.

Iz Beograda ne pride nič nazaj

Profesor Ivan Koštial je novomeški višješolcem takole nazorno razložil zaključek Prešernovega Povodnega moža:

"V Ljubljani sta na Starem trgu pričela Urška in njen ljubi plesati. Padla sta v Ljubljano, priplesala v Savo in po njej v Beograd. Tja se sekajo tudi davki in druge javne dajatve. Od tam pa ne pride nič nazaj. Tako se nista vmila niti Urška niti hudič!"

Nič ga ne draži

Mesar Kralj dobro opravi praščino pri Korenovih v Metliki. Po dobri večerji obsedi za mizo in pije. Nikamor se mu ne mudi. Prinesejo mu še kavo in Koren misli, da se bo zdaj, ko jo je popil, dvignil in odšel domov. Toda Kralj znova poseže po kozarcu. "Kaj vas po kavi vino nič ne draži?" ga začudeno vpraša Koren. "Nič me ne draži, nič, gospod Koren," odvrne Kralj. "Mene vino bláži."

Šestletno jamst proti rjavenju

Za Renault in Volvo

NOVO MESTO - V Revoz pred kratkim dobili še eno potrd kakovosti avtomobilov Renault, izdelujejo v novomeški tovarni, usposobljenosti Renaultove in nove pooblaščenec prodajno-servisne mreže v Sloveniji. S soglasjem s kovnih služb matičnih podjetij v rizu in Goeteborgu imajo namreč vozila Renault in Volvo, ki so jih lani od sredine januarja letos prej pri pooblaščenih prodajalcih v venjii, še dodatno jamstvo proti venju karoserije in podvozja, ki v 6 let od dneva nakupa, in to lomejvte prevoženih kilometrov

Revoz je novo dodatno jamstvo lahko ponudil zaradi visoke kakovosti vseh avtomobilov, tudi model R 5 in Clio iz novomeške tovarne dobro usposobljenih ljudi v ustrezni opremljeni in založeni servisni mreži v Sloveniji. Jamstvo proti koroziji vezano na avtomobil in velja tudi morebitni zamenjavi lastnika, ver s pogojem, da avto vsaj enkrat na pregledajo v pooblaščenem servisu. Veljavnost jamstva se ne prekine po morebitni nesreči, če je bil avtomobil popravljen v pooblaščenem servisu in zgolj z izvirnimi rezervnimi deli Renault in Volvo.

DOBRO JE VEDETI!

NOVOTEHNA TRGOVINA

STARO ZA NOVO BLACK & DECKER

V Novotehninih prodajalnah v Novem mestu, Krško, Metliki in Trebnjem so za Vas pripravili posebno ugodnost:

MOŽNOST NAKUPA ELEKTRIČNEGA ROČNEGA ORODJA BLACK & DECKER PO SISTEMU STARO ZA NOVO.

Prisrčno vabljeni v Novotehnine prodajalne!

INFORMACIJE: NOVO MESTO: Prodajalna na Gl. trgu tel.: 068/321-737, 322-12 Tehnično prodajni center tel.: 068/321-279; TREBNEJ: 068/44-013; KRŠKO 0608/31-239; METLIKA 068/58-155.

studio D Lestvica narodnozabavne glasbe Studia D in Dolenjskega lista

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado BRANKI KRAGOLNIK iz Šentjerne. Nagrajenci čestitamo!

Lestvica je ta teden takšna:

- 1 (2) Slovenec je faca - SLAPOVI
- 2 (1) Gostilna v klančku - RUBIN
- 3 (4) Veselo zaigray in zapoj - MELOS
- 4 (3) Ob tvojem prazniku - VIGRED
- 5 (8) Očku za praznik - ANS. PETRA FINKA
- 6 (5) Čas ljubezni - ROM POM POM
- 7 (6) Zdravica Janezu - ANS. NIKA ZAJCA
- 8 (10) Maši mami - BLEGOŠ
- 9 (-) Stari zvonik - BISTRŠKI ODMEV
- 10 (7) Vince rumeno - BENEŠKI FANTJE

Predlog za prihodnji teden: Pesem slavčka - SLAVČEK

KUPON ŠT. 17

Glasujem za _____

Moj naslov _____

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Tudi vasi so polne spletk - Namesto zelenic je beton - Bralci pogrešajo komentar na prvi strani - Kakšen onesnaževalec okolja je tovarna zdravil Krka? - Mora biti pošten le kmet?

Četrtekov klepet z dežurnim novinarjem je pričela gospa iz Mirne Peči, ki je menila, da škodoželjnost in ogovarjanja ni polno le med poslanci in ministri, ampak tudi na vasi. "Kot da bi ljudje ne imeli drugega dela," je zaključila. Iz povsem drugih razlogov je klicala Novomeščanka, ki je ob dnevu Zemlje opozorila, da bi bilo potrebno prednamcem, ki so zemljo ljubili in spoštovali, postaviti spomenik. "Sedaj pa smo ljudje v petdesetih letih uničili več, kot vsi rodovi pred nami. Poglejte samo Novi trg, kjer je namesto nekdanjega parka in zelenic polno betona in stopnic," je pridala.

Bralka iz Bele krajine je povedala, da se ne strinja z mnenjem Jožeta Lužarja o gladovno stakajočih, objavljenim v tej rubriki prejšnji teden, ker meni, da se potegujejo za delavce, ki imajo 20 tisočakov plače. Tako kot demonstrirajoča na Kongresnem trgu tudi ona mneni, da bi morala predsednik vlade dr. Janez Drnovšek in predsednik republike Milan Kučan odstopiti.

Čeprav je čas za oddajo napovedi dohodnine že mimo, pa bo verjetno marsikoga zanimalo to, kar je povedal Silvo Balant iz Novega mesta. Lani je namreč kupil aparat za ekološko čiščenje Dyva in znesek zanj vpisal v davčno olajšavo, na novomeški davčni upravi najprej tega zneska za olajšavo niso hoteli priznati, naknadno pa so ugotovili, da imajo aparat Dyva certifikat in da sodijo v olajšavo, zato bralce opozarja vse tiste, ki so kupili ta aparat, vendar ga v olajšavi niso zapisali, da to lahko uveljavljajo naknadno.

Tone Malerič iz Črnomlja, ki je na Dolenjski list naročen že od začetka izhajanja, je opazil, da v zadnjih številkah na prvih straneh ni bilo aktualnega komentarja - t.i. klicaja. Zanimalo ga je, zakaj smo ga ukinili, saj meni, da so bili sestavki zelo dobri. Bralcu lahko takoj odgovorimo, da ga nismo ukinili, nekajkrat so ga le izirnilo oglašili, brez katerih časopis ne bi mogel živeti.

Občanka z novomeških Mestnih njiv pravi, da o Tovarni zdravil Krka sliši, da ji gre dobro, da vlaga v razvoj, vendar da nihče nikoli ne pove, kaj spušča v zrak, zaradi česar trpi zdravje Novomeščanov. "Še posebej slab zrak čutimo, kadar piha vzhodnik," pravi. Zato meni, da bi bilo prav, če bi Novomeščani izvedeli, kakšen zrak vdihavajo in kakšno vodo pijejo ter kdo so glavni onesnaževalci. Bralka predlaga, da bi na tem področju morda lahko kaj več napravili zeleni in društvo "Novo mesto".

Mlad kmet iz Žužemberka pa je zelo jezen na prejšnji režim, sedanjo vlado in ostale osebe. Sprašuje se, zakaj morajo kmetje plačati žito, ki je bilo namenjeno kot pomoč po lanskoletni suši. Cena žita se je namreč dvignila za 11 tolarjev. Zanima ga, kdo obrača ta denar, in dodaja: "Če je vlada odobrila kmetom pomoč po suši, potem naj bo ta pošteno do deljena, kajti če morajo biti kmetje

pošteni, potem naj bosta pošteni tudi vlada in občina."

Na Otočcu naj bi v letošnjem letu zgradili mrliško vežico, je povedala B. P. z Otočca. Pred kratkim so dobili na dom skupaj z obrazložitvijo o gradnji tudi položnico za plačilo prispevka. Prvi obrok znaša 50 nemških mark, prav tako tudi ostali štirje. Bralka pravi, da je iz obrazložitve razvidno, da tistim, ki že imajo grob in plačujejo grobnino, prispevka ni potrebno plačati, sprašuje pa se, zakaj so potem poslali položnice vsem. Nerazumljivo je tudi, zakaj morajo partnerji, ki živijo v izvenzakonski skupnosti, plačati vsak svoj prispevek, partnerji v zakonski skupnosti pa plačajo le enega.

Na izjave Marije Dragman, objavljen v tej rubriki prejšnji teden, se je oglašila Marija Legan iz Gotne vasi in v imenu ožjih sorodnikov pokojnega Miroslava Dragmana povedala, da so zaprepadeni nad njenimi lažmi, ker je blatila pokojnega, ki pa je bil le priča pretepa, ni pa v njem sodeloval. Poklicala nas je tudi Marija Dragman in nam obširno razložila vse, kar bi se moralo pisati, da bi bil primer bolj jaseen. Ker pa naša rubrika ni namenjena osebnemu obračunavanju med bralci, se Marija Dragman po tej poti opravičuje vsem, ki jih je prizadela, z željo, da bi se vse skupaj pozabilo. J. D.

KLIC V SILI

NOVO MESTO - Telefonsko številko 23-304 lahko pokličejo otroci in starši, ki imajo kakršnekoli probleme. Ta četrtek med 19. in 21. uro bo na vaš klic čakala socialna delavka Mija Zupanc.

TREBNJE - Na vprašanja otrok in odraslih bodo strokovnjaki odgovarjali vsak ponedeljek med 7 in 8. uro ter 15. in 17. uro. Številka telefona je 44-293.

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev, pokličite nas! Prisluhnilni vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Na voljo smo vam vsak četrtek zvečer, med 20. in 21. uro na telefon (068)323-606. Dežurni novinar vam bo rad prisluhnil.

Starost v humorju

Zbral Bojan Ajdič

Razlika "Dedek, povej, prosim, kakšno razlika med bigamijo in poligamijo?" "Samo v številu tašč," odgovori dek.

Dve vrsti sta Upokojenki razpravljata o možu pa prvi ena: "Samo dve vrsti moških sta: en mladi, lepi, elegantni, zabavni, z mivi, drugi pa taki, ki se želijo poročiti."

Štorklja hoče videti Petletni Boris je dobil sestrico, p vpraša babica: "Ali boš šel pogledat sestrico?" "Ne," odgovori Boris, "najprej bi videl štorkljo, ki je prinesla sestrico."

Prošnja Babica je vnuku, ki je bil že v pos začela peti uspavanko. Čez čas s vnuk oglasi: "Prosim te, ali ne bi raje pela za sobe, ker bi rad zaspal?"